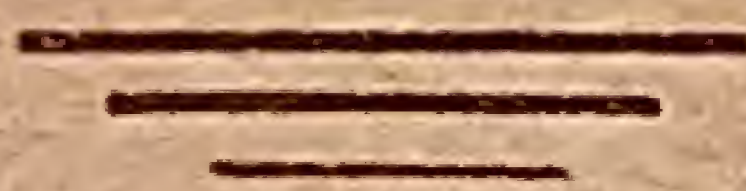

Γ. Θ. ΛΕΦΚΟΠΥΛΟΣ

Β Ι Β Λ Ι Ο
ΕΛΙΝΙΚΙΣ ΓΛΩΣΑΣ

ГРАМАТИΚІ КЕ ОРΘΟΓΡΑΦΙΑ

ΜΕΡΟΣ ΔΕΦΤΕΡΟ

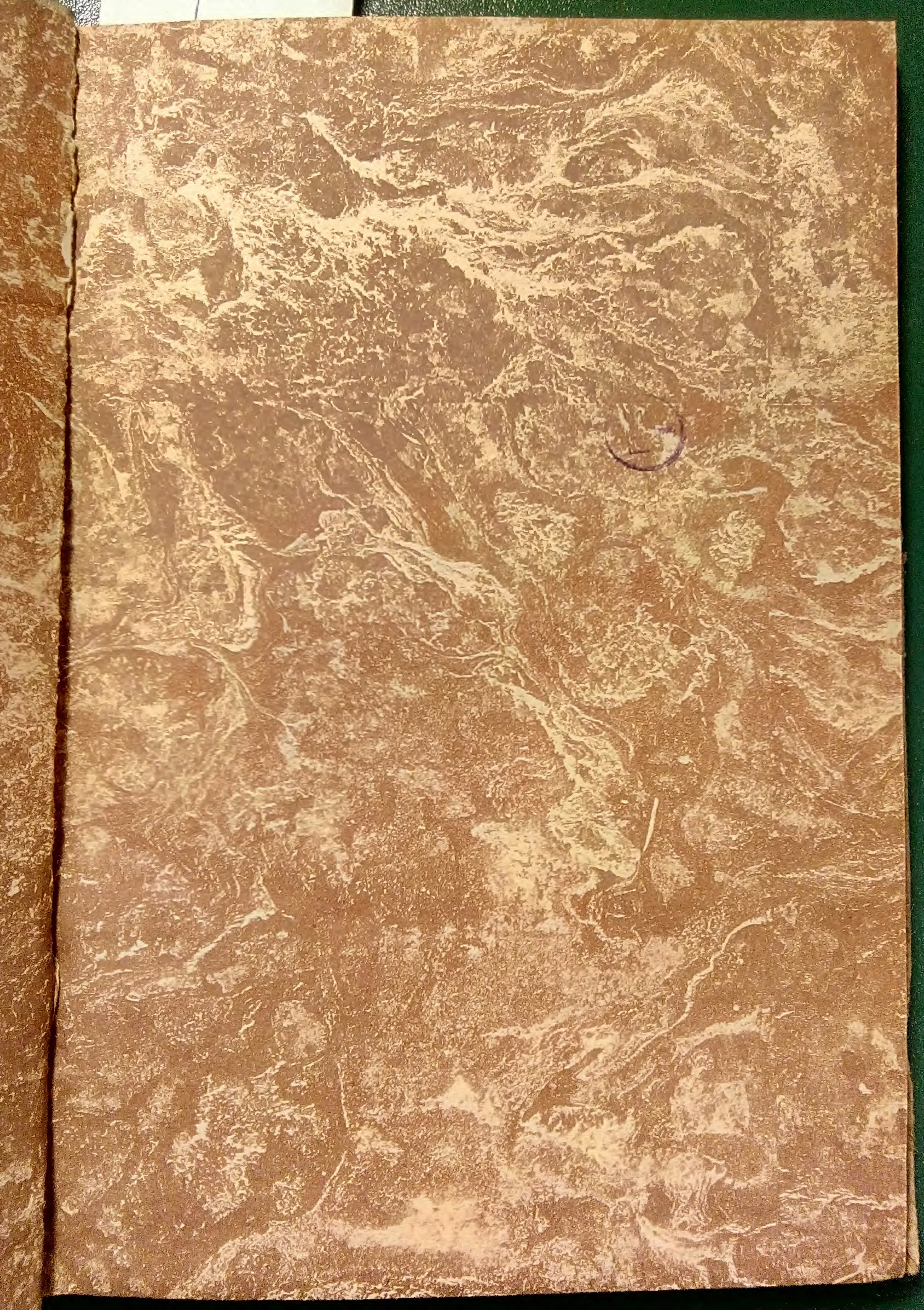

ΕΛΙΝΙΚΟ ΕΚΔΟΤΙΚΟ ΤΥ ΔΟΝΜΠΑΣ
ΜΑΡΙΥΠΟΛΙ—1936

300-2

Γ. Θ. ΛΕΦΚΟΠΥΛΟΣ

ΔΙΔΑΧΤΙΚΟ
ΒΙΒΛΙΟ
ΤΙΣ
ΕΛΙΝΙΚΙΣ ΓΛΩΣΑΣ
ΓΙΑ ΤΟ ΑΡΧΙΚΟ ΣΚΟΛΙΟ

ΓΡΑΜΑΤΙΚΙ ΚΕ ΟΡΘΟΓΡΑΦΙΑ
ΜΕΡΟΣ ΔΕΦΤΕΡΟ

ΓΙΑ ΤΙΝ 3-ι ΚΕ 4-ι ΤΑΚΣΙ
ΚΑΤΑ ΤΟ ΣΤΑΘΕΡΟΠΙΜΕΝΟ ΡΟΣΙΚΟ
ΕΠΙΤΡΑΠΙΚΕ ΑΠ'ΤΟ ΑΚΗ ΤΙΣ ΥΣΣΑ

ΕΛΙΝΙΚΟ ΕΚΔΟΤΙΚΟ ΤΥ ΔΟΝΜΠΑΣ
ΜΑΡΙΥΠΟΛΙ—1936

ΤΡΙΤΗ ΤΑΞΗ

---

§ 1. ΣΙΝΔΕΣΙ ΤΟΝ ΛΕΚΣΕΟΝ ΣΤΙΝ ΠΡΟΤΑΣΙ ΤΑ ΠΕΔΙΚΑ ΣΠΙΤΙΑ

1. 'Ιρθε το ζεστό καλοκέρρι.
2. Ο ζεστός ήλιος κοκινίζει τα πεδιά.
3. Τα πεδιά πέζουν στην πράσινι αβλί τυ πεδικό
σπιτιό.
4. Τα πεδιά ζώνε το καλοκέρρι στα όμορφα σπί-
τια-τους.
5. Για τιν ιγία το πεδιόν χρειάζετε: φος, καθαριό-
τιτα, φαγί, καθαρός αγέρας κε δυλιά.
6. 'Όπου ίνε καθαριότιτα, εκί δεν μπένι ο γιατρός.

ΓΙΜΝΑΖΜΑ 10. Αποντίστε γραφτά στα ερωτίματα με διο
σινδεμένες λέξεις.

'Ετσι: ήρθε (πιό;)... Καλοκέρρι (τί λογίς;)...

'Ιρθε το καλοκέρρι. Το ζεστό καλοκέρρι.

Κοκινίζει (πιός;)... Ο ήλιος (τί λογίς;)...

Πέζουν (πιά;)... Στην αβλί (τί λογίς;)... (πιανό;)... ..

Ζώνε (πιά;).... (πότε;).... Στα σπίτια-τους (τί λογίς;)...

Χρειάζετε (για πιά;).... (πιανόν;)... .. (τί;).....

Δεν μπένι (πιός;).... (πύ;).....

Ι λέξεις στις προτάσεις σινδέντε ι μια με τιν άλι κατά το νόημα.

Ι σίνδεσι αφτί μπορί να γίνι κε με ερωτίματα.

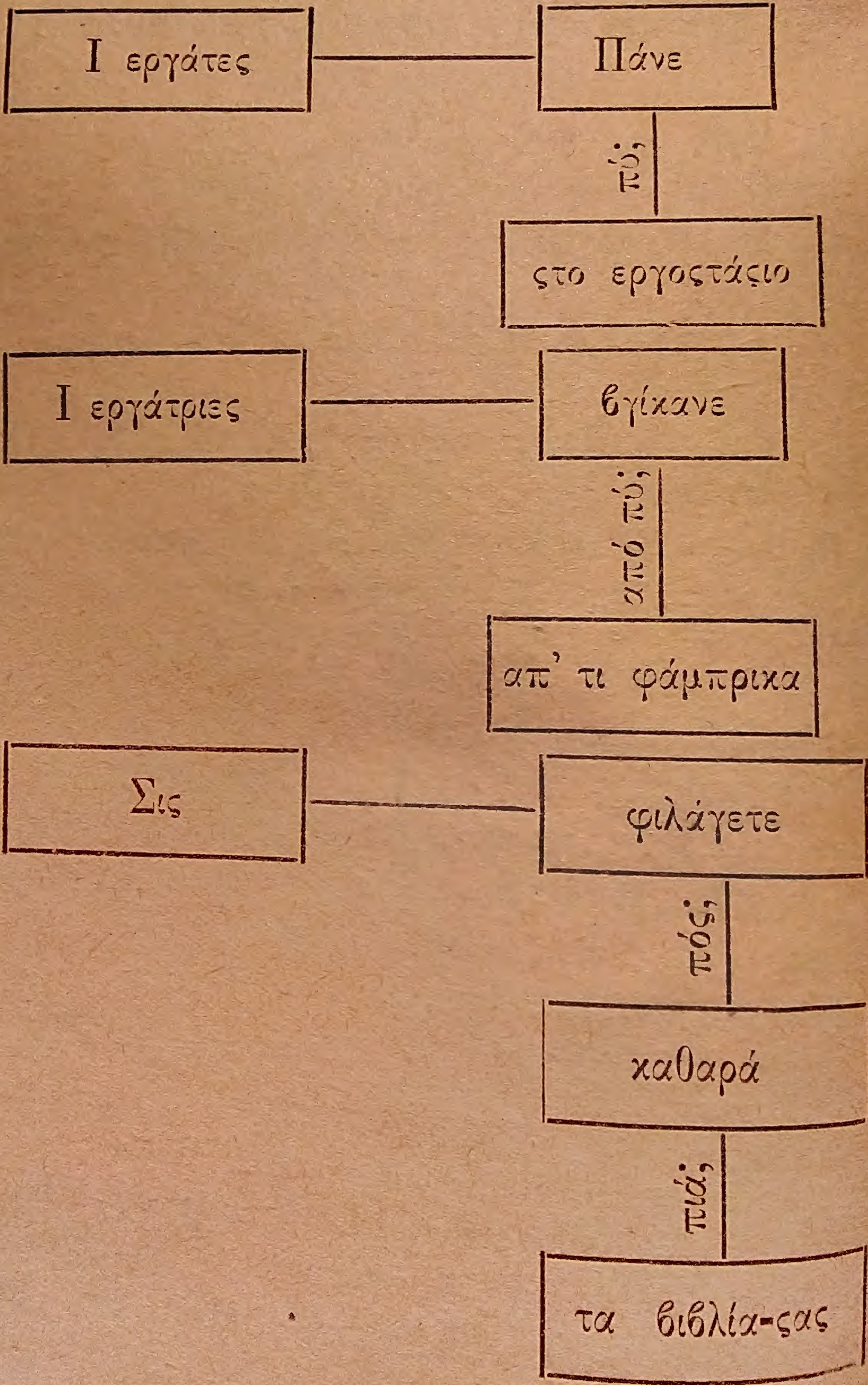
ΓΙΜΝΑΖΜΑ 2. Δίχστε με σχεδιογράματα κε ερωτίματα, πός σιν-
δέυντε ι λέξεις ι μια με τιν άλι στις πιο κάτω προτάσεις.

Μιν πίνετε άβραστο νερό. Ι εργάτες πάνε στο
εργοστάσιο. Ι εργάτριες θήκανε απ' τι φάμπρικα. Κι-
ματίζει ι κόκινι σιρέα. Τα πεδιά πάνε στο σχολιό.

Φιλάγετε καθαρά τα βιβλία- σας. Ι τάκσι- μας θγάξι
ταχτικά εφμερίδα. Τα πεδιά πέζυνε στον κίπο.

Έτσι;

ΓΙΜΝΑΖΜΑ. 3. Σχηματίστε προτάσεις με τις πιο κάτω λέξεις.
Αλλάξτε τις λέξεις, όπως απαιτεί η σύνδεσί- τους στην πρόταση.

1. Ίρθανε, ο χιμόνας, η κρία.
2. Πέζυνε, το πεδί, με το χιόνι.
3. Φίγανε, το πυλί, σε μακρινά μέρη.
4. Μάζεψε, η κολχόζνικη, τη σοδιά.
5. Ποτίζουν, η βροχή, ο δυνατός τι γι.
6. Τρέχει, τα πεδιά, τα βιβλία, με, στο χέρι,
στο σκολιό.

§. 2. ΥΣΙΑΣΤΙΚΟ

ΓΙΜΝΑΖΜΑ. 4. Αντιγράφοντας τις πιο κάτω λέξεις βάλτε εκεί, όπου ίνε τελίες τις λέξεις, που απαντύνε στα ερωτήματα πιός; πιά; πίο; πιά; πίες;

- Τα ρύχα ράβι . . . . (πιός;)
Το τραπέζι έφτιακσε . . . . (πιός;)
Την αλεπού σκότοσε . . . . (πιός;)
Τον άροστο γιάτρεψε . . . . (πιός;)
Τα χοράφια σπέρνι . . . . (πιός;)
Τα σπίτια χτίζυνε . . . . (πι;)
Τα αβγά γενά . . . . (πιά;)

ΑΠΑΝΤΗΣΙΣ. ο κινιγός, η όρνιθα, ο ράφτης, η χτιστές, ο μαραν-
κός, ο κολχόζνικος, ο γιατρός.

ΓΙΜΝΑΖΜΑ 5. Γράψτε πρότι φορά—πιός ζι στο δάσος κ'ίστερα
τί φιλτρόνι στο δάσος;

- Έτσι: 1) Στο δάσος ζι . . . . (πιός;)
2) Στο δάσος φιλτρόνι . . . . (τί;)

Η αρχύδα. Ο λίκος. Το πέφκο. Τα μανιτάρια. Ο
αιτός. Το έλατο. Η σιμίδα. Η αλεπού. Ο λαγός. Η χε-
λόνα. Η φράυλες. Η λέφκι. Ο σκαντςόχιρος.

ΓΙΜΝΑΖΜΑ 6. Αντιγράψτε τα ονόματα των αγροτικών εργαλίων
κε μιχανόν:

Αλέτρι. Τράκτορ. Σφιρί. Δρεπάνι. Κομπάνι. Τσου-
νκράνα. Τσαπί. Φτιάρι. Αφτοκίνιτο. Αλονιστική μιχανί.

ΓΙΜΝΑΖΜΑ 7. Αντιγράψτε απ' τις πιο κάτω λέξεις πρότι φορά
όλα τα σκέδι κε ίστερα όλα τα έπιπλα.

Κατσαρόλα. Τραπέζι. Πιάτο. Κυτάλι. Πιρόνι.
Σκαμνί. Μαχέρι. Αλατιέρα. Καναπές. Ντυλάπι. Σαρο-
θάρι. Βέντρο. Βαρέλι. Καράφια. Ζαχαριέρα. Σταχτο-
θήκι. Κρεβάτι. Τζαερό. Συπιέρα. Λάμπα.

ΓΙΜΝΑΖΜΑ 8. Αντιγράψτε απ' τις πιο κάτω λέξεις πρότι φορά τα
άγρια ζόα κε ίστερα τα πυλιά.

Αρκύδα. Περιστέρι. Λίκος. Αιδόνι. Χελιδόνι. Όρ-
νιθα. Πετινός. Κύκος. Λαγός. Αλεπού. Χίνα. Λιοντάρι.
Πάπια. Λάφι. Τιφλοπόντικος. Τζυμπράνι. Μαδροπούλι.
Γεράκι. Καλιακύδα. Ορτίκι. Τίγρι. Ελέφαντας. Τσακά-
λι. Γλάρος.

ΓΙΜΝΑΖΜΑ 9. Αντιγράψτε τις πιο κάτω λέξεις κε εκί όπου ίνε
τελίες (. . .) θάλτε τι λέξι πυ πρέπι.

Έτσι: Ι μίγα, ι μέλισα, ι πεταλούδα ίνε έντομα.

Το χελιδόνι, το αιδόνι, το περιστέρι ,, ...

Ο λίκος, ι αλεπού, ι αρκούδα, ι τίγρι ,, ...

Το πλατάνι, το πέφκο, το έλατο ,, ...

Το τριαντάφιλο, το γαρύφαλο, ο μενεκσές ,, ...

Το πριόνι, το τσεκύρι, το ψαλίδι, το τριπάνι ,, ...

Ι κατσαρόλα, το τζαερό, το τριπιτό ,, ...

Το τόπι, ι κύκλα, ι σφιρίχτρα ,, ...

ΣΤΟ ΠΙΟΝΕΡΙΚΟ ΚΛΥΜΠ (λέσχι)

Βράδιασε. Το πιονέρικο κλυμπ ίχε πολλά πεδιά
εκί τι βραδιά. Μαζεφτίκανε εκί για να διαβάσουνε

εφμερίδες, να πέκυνε, να δυλέπυνε. 'Εκσο άστραφτε
 κε θροντύσε. 'Υτε ι αστραπί, ύτε ι θροντί, δε μπορύ-
 σε να κρατίσι τα πεδιά στο σπίτι-τους. 'Ολα τρέχανε
 στο κλυμπ να ετιμαστώνε για την πεδικί-τους βραδιά.
 'Αλα γράφανε σινθίματα, άλα ζογραφίζανε πλακάτες κε
 σιμέες, κε άλα γράφανε άρθρα για την εφμερίδα τυ
 τίχυ. Με τραγύδια κε χαρά κάθε πεδί έκανε τι δυλιά,
 πυ έπρεπε να κάνι. 'Ιστερα απ'τι δυλιά όλα πίγανε
 στα σπίτια-τους. Ο αγέρας όλο κε θύίξε στα γυμνά κλα-
 διά τον δέντρον.

ΓΙΜΝΑΖΜΑ 10. Γράψτε τις λέξεις, πυ φανερόνυνε φενόμενα
 τις φύσις (αστραπί, θροντί) κε ίστερα κινονικά φενόμενα, ίτε σιμβάντα.
 (διαδίλοσι, απεργία κ. τ. λ.)

'Ανικσι. Χιμόνας. Σινεδρίασι. Σοσιαλιστική άμιλα.
 Αέρας. Χιόνι. Πάγος. Διαδίλοσι. Απεργία. Εκλογές.
 Ζέστι. Κρίο. Βροντί. Φοτιά. 'Εκλιπσι. Ανατολί. Δίσι.

Ι άνθρωπι, τα ζόα, τα πράγματα, τα φενόμενα τις
φύσις, τα σιμβάντα, λέγυντε με μια λέξι αντικείμενα.

Ι λέξεις, πυ φανερόνυνε αντικείμενα λέγυντε υσια-
στικά.

Αντιγράψτε το άρθρο „Στο πιονέριχο κλυμπ“ κε υπογραμίστε όλα
 τα υσιαστικά.

Γράψτε τις πιο κάτω λέξεις κε εκί όπου ίνε τελίες (. . .) θάλτε
 την αντίθετι λέξι. 'Ετσι:

μέρα	—	νίχτα		λίπι	—	. . .		ιρίνι	—	. . .
προί	—	. . .		φος	—	. . .		θοράς	—	. . .
δίναμι	—	. . .		φίλος	—	. . .		θράδι	—	. . .
ζέστι	—	. . .		γέρος	—	. . .		πίχρα	—	. . .
ζοί	—	. . .		άντρας	—	. . .		ιγία	—	. . .

ΓΙΑ ΑΠΑΝΤΗΣΙΣ: αρόστια, βράδι, γλίκα, αδυναμία, προί, κρίο, νότος,
θάνατος, πόλεμος, γινέκα, χαρά, νέος, σκοτάδι, εχτρός.

Στα υσιαστικά, πυ φανερόνυνε ανθρώπυς κε ζόα,
μπένυν τα εροτίματα: πιός; πιανύ; πιόνα; πιά; πιανίς;
πιανύ; Στα άλα υσιαστικά τα εροτίματα; τί; πιό; για
πιό;

§ 3. PIMA

ΓΙΜΝΑΖΜΑ 11. Κιτάκστε τις ζογραφιές κε γράπστε με τι σιρά
τί κάνι ο καθένας.

Γράφι. Ράβι. Πσαρέβι. Πριονίζι. Νίθετε. Χτενίζετε.
Θερίζι. Κολιμπά. Πετά.

ΓΙΜΝΑΖΜΑ 12. Βάλτε εκί όπου ίνε τελίες (...) το υσιαστικό, πυ ενεργί. Έτσι.

Το πσάρι κολιμπά.

.. ... μιανλίζι.

.. ... κακαρίζι.

.. ... γαβγίζι.

.. ... φωτίζι, θερμένι.

.. ... φιτρόνι, πρασινίζι.

.. ... χλιμιντρίζι.

.. ... θελάζι, θόσκι.

.. ... κελαιδί, πετά.

Ο κολχόζνικος οργόνι, θερίζι, σπέρνι, αλονίζι.

. . . πελεκά, πριονίζι, ροκανίζι.

. . . γράφι, διαβάζι, ζογραφίζι.

. . . ράβι, μπαλόνι, σιδερόνι.

. . . ανατέλι, φωτίζι, θερμένι, βασιλέβι.

. . . παγόνι, τρέχι, ποτίζι.

§ 4. ΙΠΟΚΙΜΕΝΟ ΚΕ ΚΑΤΙΓΟΡΙΜΑ (ΡΙΜΑ) ΣΤΙΝ ΠΡΟΤΑΣΙ

Ο κσιλουργός πριονίζι τα σανίδια.

Ο χτίστις πελεκά τις πέτρες.

Ο ράφτις κόβι το ίφαζμα.

Ο σιδεράς κοπανίζι το σίδερο.

Ο κολχόζνικος θερίζι το σανό.

Το τράκτορ οργόνι το χοράφι.

Ο εργάτις δυλέβι στο εργοστάσιο.

Το πεδί γράφι γράμα.

Τα στάχια αλονίζυντε με το κομπάιν.

ΓΙΜΝΑΖΜΑ 13. Στις πιο πάνω προτάσεις γράψτε τα υσιαστικά μαζί με τα ρήματα, που ανάφεροντε σ' αυτά. Έτσι:

Ο κσιλουργός πριονίζει.

...
I λέκσι τις πρότασις, που φανερόνι τι κάνι είτε τι παθένι το αντικείμενο λέγετε κατιγόριμα (ρήμα)

I λέκσι τις πρότασις, που φανερόνι το αντικείμενο (υσιαστικό), για το οπίο λέγι το κατιγόριμα, λέγετε υποκείμενο.

Στο υποκείμενο μπένι το ερώτιμα πιος; πιά; πιό; τί;

ΓΙΜΝΑΖΜΑ 14. Βάλτε στις πιο κάτω προτάσεις εκί όπου ίνε τελίες (. . .) το κατιγόριμα (ρήμα), που χριάζετε.

Ο σιδεράς κοπανίζει. Το μαχέρι...

Ο μαθητής... Ο κολχόζνικος... Ο αέρας... Το άλογο... Ο κινιγός... I αρκύδα... Το πζάρι... Το πυλί... Το σφιρί... I αγελάδα... I πάπια... Το χελιδόνι... Το νερό... I ραφτρια... I βροχί.

ΓΙΜΝΑΖΜΑ 15. Βάλτε στις πιο κάτω προτάσεις εκί όπου ίνε τελίες (...) το υποκείμενο, που χριάζετε. Έτσι:

Το σκιλί γαβγίζει.

.. .. μιανυλίζει

.. .. καθαρίζει.

.. .. χλιμιντρίζει.

.. .. τρίζει.

.. .. μυνκρίζει.

.. .. κελαδί.

.. .. πίνι.

.. .. πετά.

.. .. παγόνι

.. .. θερρίζουντε

.. .. μαρένουντε.

το σκιλί, τα φίλα, i όρνιθα, το άλογο, i αγελάδα, το χελιδόνι, το νερό, το αεροπλάνο, το βόδι, τα χοράφια, i γάτα, ο τροχός.

ΓΙΜΝΑΖΜΑ 16. Να πíte προφορικά τί κάνι; τί παθένι;

Ο ήλιος... Το χορτάρι... Ο υντάρνικος... Ο κινι-
γός... Ο αεροπόρος... Το ψάρι... Το λυλύδι... Το
κολχόξι... Το σοβχόξι... Το πρόβατο... Το μορό...
Το εργοστάσιο... Η φάρμπρικα... Τα ζίνεφα... Τα χόρ-
τα... Τα στάχια... Η μαθιτές...

Η πιο απλή πρότασι αποτελείτε από υποκείμενο κε
κατιγόριμα, π. χ.:

Το νερό πάγοσε. Το γιαλί έσπασε. Το πρόβατο βόσκι.
Το φενκάρι κρίφτικε. Ο κερός χάλασε. Το αρνί τρέχι.
Ο ήλιος ανατέλι. Το φυτό μεγάλωσε. Η Μαρία γράφι.

ΓΙΜΝΑΖΜΑ 17. Στις πιο κάτω προτάσεις υπογραμίστε το υποκίμε-
νο με δύο γραμίτσες κε το κατιγόριμα με μια. Έτσι:

ΤΟ ΠΙΚΡΟ ΓΙΑΤΡΙΚΟ

Ο Δίμος αρόστισε. Ίρθε ο γιατρός. Ο Δίμος
σικόθηκε. Ο γιατρός κίτακσε. Ο γιατρός έγγραψε. Ο
Δίμος ίπιε. Ο άροστος γιατρέφτικε. Ο Δίμος πήγε στο
σχολιό. Βοίθισε το πικρό γιατρικό.

§ 5. ΕΠΕΚΣΙΓΙΜΑΤΙΚΕΣ ΛΕΚΣΙΣ ΣΤΙΝ ΠΡΟΤΑΣΙ

Στιν πρότασι, εκσόν απ' το υποκείμενο κε το ρίμα,
μπορούν να μπυν κε άλλες λέκσις. Αφτές ι νέες λέ-
κσις επεκσιγύνε καλίτερα ίτε το υποκείμενο ίτε το κατιγό-
ριμα (ρίμα) κε γι' αφτό λέγυντε επεκσιγιματικές λέκσις.

ΠΡΟΤΑΣΙΣ

ΔΙΧΟΣ ΕΠΕΚΣΙΓΙΜΑΤΙΚΕΣ ΛΕΚΣΙΣ

Ἰρθε ο χιμόνας
Ο πατέρας δυλέβι.
Το αφτοκίνιτο τρέχι.

Ο κολχόζνικος πάγι.

ΜΕ ΕΠΕΚΣΙΓΙΜΑΤΙΚΕΣ ΛΕΚΣΙΣ

Ἰρθε ο κρίος χιμόνας.
Ο πατέρας δυλέβι γρίγορα
Το αφτοκίνιτο τρέχι στο
χοριό
Ο κολχόζνικος πάγι στι
δυλιά

Ἡ επεκσιγματικές λέξεις: ο κρίος, γρίγορα, στο χοριό, στι δυλιά επεκσιγόνε καλίτερα τα υποκίμενα: χιμόνας, πατέρας, αφτοκίνιτο, κολχόζνικος.

ΠΡΟΤΑΣΙΣ

ΔΙΧΟΣ ΕΠΕΚΣΙΓΙΜΑΤΙΚΕΣ ΛΕΚΣΙΣ

1. Τα πεδιά τρέχυν.
2. Τα αεροπλάνα πετόν.
3. Κόβο ψομί
4. Ο ήλιος κεί.
5. Το νερό τρέχι.
6. Ἡ αγελάδα τρώγι.

ΜΕ ΕΠΕΚΣΙΓΙΜΑΤΙΚΕΣ ΛΕΚΣΙΣ

1. Τα πεδιά τρέχυν στο σκολιό
2. Τα αεροπλάνα πετόν ψιλά
3. Κόβο ψομί με το μαχέρι
4. Ο ήλιος κεί σίμερα
5. Το νερό τρέχι με θό-
ριβο
6. Ἡ αγελάδα τρώγι αργά

Ι επεκσιγµατικές λέξεις: στο σκολιό, πσιλά, µε το
µαχέρι, σίµερα, µέ θόριβο, αργά, επεκσιγόν καλότερα
τα κατιγορίµατα (ρίµατα): τρέχουν, πετόν, κόβο, κέι,
τρέχι, τρόγι.

Ι πρότασι, πυ έχι κε επεκσιγµατικές λέξεις λέγετε
πλατιά πρότασι.

ΓΙΜΝΑΖΜΑ 18. Γράψτε πλατιές προτάσεις µε τι βοίθια τον
ερωτιµάτον. Έτσι:

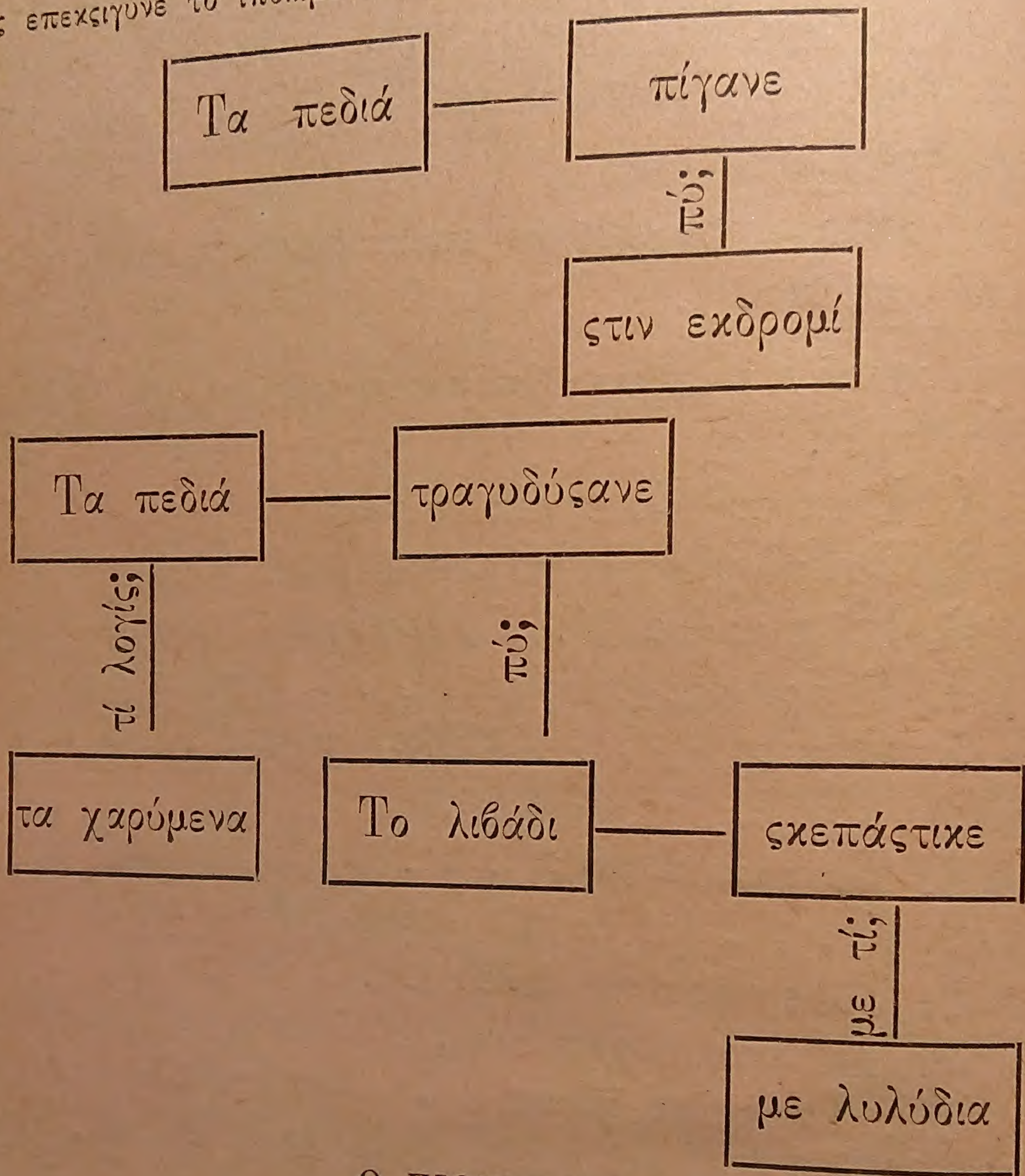
1. Ι ποντικί ζύνε στις τρίπες.
2. Τα τζυμπράνια πίγανε . . . . (πύ;)
3. Πίρα γράµα . . . . (από πύ; πιόνα;)
4. Ο υρανός καθάρισε . . . . (από πιά;)
5. Ο κερός . . . . (πιός;) φένετε . . . . (από
πότε;)
6. Το σκιλί έτρεκσε . . . (πυ;)
7. Ι . . . (τί λογίς;) άνικσι ίρθε . . . (πός;)
8. Το εργοστάσιο δυλέθι . . . (πός;)
9. Τα πεδιά τραγυδύν . . . (πός;)
10. Τα πεδιά ίρθανε . . . (από πύ;)
11. Ι . . . (τί λογίς) σιμέα κιµατίζι . . . (πός;)

ΣΤΙΝ ΕΚΔΡΟΜΙ

Τα πεδιά πίγανε...(πύ;). Τραγυδύσανε... (πός)....
(τί λογίς;) τραγύδια. Μαζέψανε... (πύ;)... (τί λογίς;)
λυλύδια κε κάνανε... (τί λογίς;) στεφάνια. Τα πυλιά...
(πύ;) κελαιδύσανε... (πός;) πάνο στα δέντρα. Το αγε-
ράκι φισύσε... (πός;) ανάµεσα στα... (τί λογίς;) φίλα
τον δέντρον. Τα πεδιά γίρισαν... (πότε;) στα σπίτια...
(πός;). Κιρίθικαν... (πός;) τι νίχτα.

ΓΙΜΝΑΣΜΑ 19. Δίξτε με σχεδιάγραμμα πίες επεκσιματικές λέ-
 κς επεκσιγόνε το υποκίμενο κε πίες το κατιγόριμα; Έτσι:

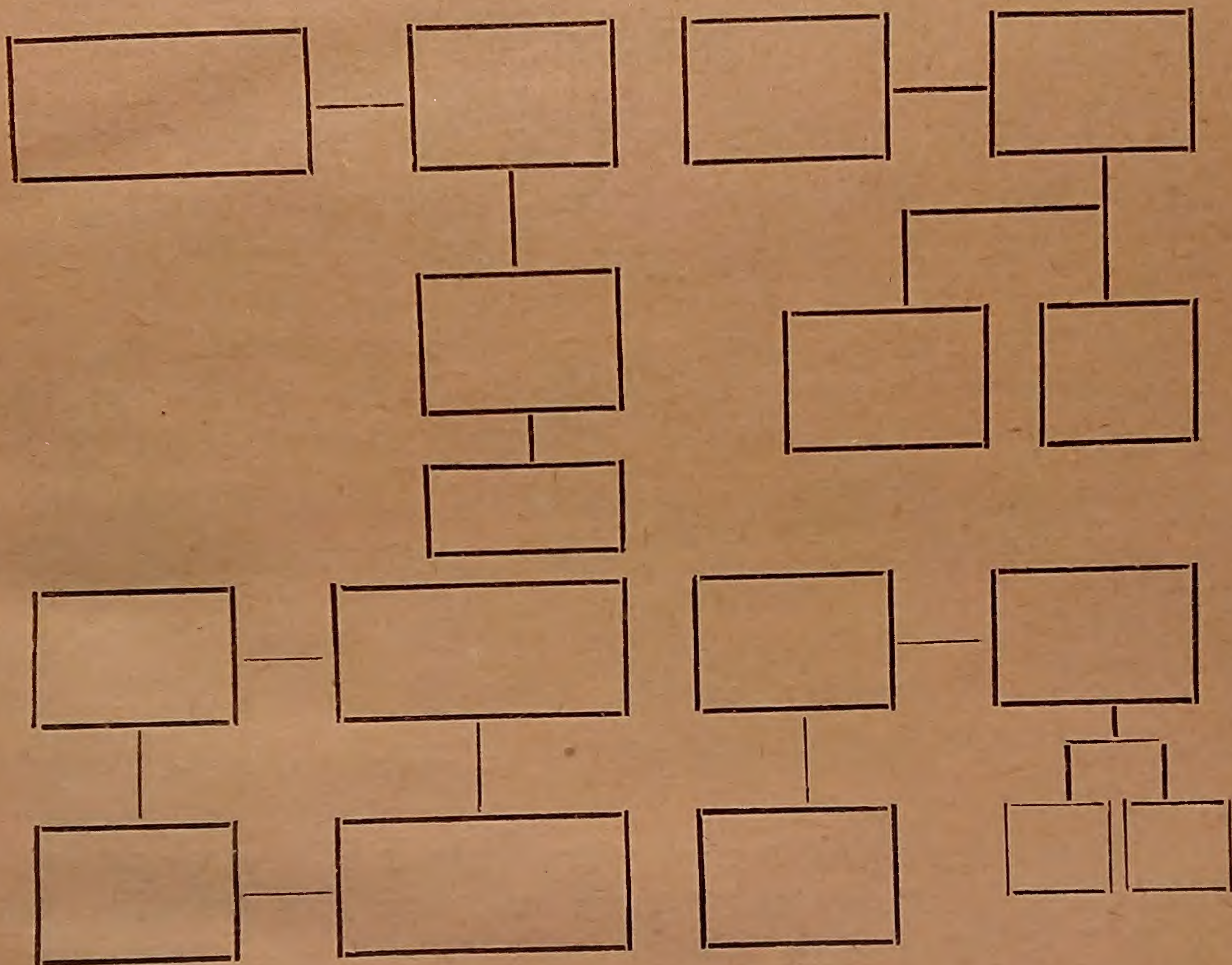
Ο ΠΙΟΝΕΡΟΣ

Ο πιονέρος βοιθάι τον κομσομόλο. Ο πιονέρος βοι-
 θάι κε τον κομυνιστί. Ο πιονέρος διοργανόνι τιν κιν-
 νική ζοί. Ο πιονέρος προσπαθί να μάθι. Ο πιονέρος
 μαθένι καλά. Ο πιονέρος εχτελί τις εντολές-τυ Ιλίτζ. Ο πιο-
 νέρος προφιλάγι τιν ιγία-τυ. Ο πιονέρος γυμνάζετε. Ο
 πιονέρος σικόνετε πολί προί. Ο πιονέρος δυλέβι κολε-
 χτιβιστικά. Ο πιονέρος προφιλάγι τι σχολική περιωσία.

Ο πιονέρος δεν καπνίζει. Ο πιονέρος δεν πίνει αλκο-
ολικά ποτά. Ι νεί πιονέρι δυλέβυν οργανομένα.

ΓΙΜΝΑΖΜΑ. 20. Βάλτε τις πιο πάνω προτάσεις για τὸς πιονέρος στα
πιο κάτω σχεδιογράματα:

ΓΙΜΝΑΖΜΑ 21. Σχηματίστε πλατιές προτάσεις, βάζοντας εκεί, όπου
ίνε τελίες (...) τις λέξεις, που χρειάζονται.

Ι Υκρανία ίνε πλύσια... (σε τί κε τί).

Ο Μιτζόριν ίτανε.... (τί;) (τί λογίς;).

Ο ψαράς έπιασε... (τί; με τί).

Ι Υντάρνικι πέρανε... (τί; για τί;)

Τα πυλιά πετάκσανε... (πότε; πύ; γιατί),

Ι κολχόζνικι θερίζυνε... (πότε; τί; με τί;)

Ι δασκάλα γράφι... (πύ; με τί; πός;)

§ 6. Ι ΜΕΤΑΒΟΛΙ ΤΟΝ ΛΕΚΣΕΟΝ ΣΤΙΝ ΠΡΟΤΑΣΙ
ΘΕΜΑ ΚΕ ΚΑΤΑΔΙΚΣΙ ΤΙΣ ΛΕΚΣΙΣ.

ΓΙΜΝΑΖΜΑ 22. Αντιγράφοντας το άρθρο «Ο πιονέρος» βάλτε
εκί πό ίνε τελίεσ τι λέκσι: πιονέρος μετχάλλοντασ αφτί τι λέκσι όπο
απειί ι είνδεσι το λόγου.

Ο ΠΙΟΝΕΡΟΣ

Ο Νίκος γράφικε πιονέρος. Τα τετράδια (πιανό;)..
ίνε καθαρά. Όλι αγαπόνε τον εργατικό (πιόνα;)... Για-
συ,... «Έτιμος πάντα»,...

ΓΙΜΝΑΖΜΑ 23. Γράψτε σε ετίλι όλες τις μεταβολές τις λέκσις
πιονέρος απ'το πιο πάνο γίμναζμα. Τις καταλίκσις χωρίστε με γρα-
μόλα (—).

Έτσι: πιονέρ-ος
                  πιονέρ-υ

. . .

. . .

. . .

ΓΙΜΝΑΖΜΑ 24. α) Αντιγράφοντας, δίπλα σε κάθε αλαγί τις λέκσις
κολχόζνικος βάλτε μέσα σε παρένθεσι το ερώτιμα, πο τεριάζι: πιός;
πιανό; πιόνα; β) Γράψτε σε ετίλι όλες τις αλαγές, πο παθένι το υσια-
ετικό κολχόζνικος. Χωρίστε τις καταλίκσις με γραμόλα (—). Έτσι:

κολχόζνικ-ος.

κολχόζνικ-..

Ο ΥΝΤΑΡΝΙΚΟΣ ΚΟΛΧΟΖΝΙΚΟΣ

Ο πατέρας-μυ ίνε υντάρνικος κολχόζνικος. Στίλα-
νε τα πεδιά το κολχόζνικυ στο επίτι τις ανάπαπσις.
Όλι αγαπόνε τον υντάρνικο κολχόζνικο. Για-συ, κολ-
χόζνικε, πόσ πάγι ι σπορά;

Ο μαθιτίς (πιός;) γράφι.

Τα τετράδια (πιανύ;) το μαθιτί ίνε καθαρά.

Ι μαθιτές (πιί;) πίγανε στιν εκδορομί.

Τα θρανία (πιανόν;) τον μαθιτόν ίνε κσίλινα.

ΓΙΜΝΑΖΜΑ 25. Στι λέκσι «μαθιτίς» υπογραμίστε το κομάτι, πυ αλάξι στις πιο πάνω προτάσεις.

ΓΙΜΝΑΖΜΑ 26. Εκί, πυ ίνε τελίες, βάλτε καταλίκσις.

Ο κολχόζνικ...δυλέβι σταχανοβικά. Τα τρία πεδιά
το κολχόζνικ...ίνε πιονέρι. Ι δυλιά ίνε χαρά για τον
κολχόζνικ...Σίντροφε κολχόζνικ.... πός πάγι ι δυλιά-συ;

Ι κολχόζνικ... αρχίσανε το θέριζμα.

Τα χοράφια τον κολχόζνικ... ίνε καλά.

Για τυς κολχόζνικ.. ανίκσανε λέσχι (κλυμπ).

Γιά-σας, κολχόζνικ...!

Αντιγράψτε τι λέκσι «κολχόζνικος» κε δίκστε το
θέμα κε το μέρος, πυ αλάξι στις παραπάνο προτάσεις.

Έτσι: κολχόζνικ-ος,

κολχόζνικ-υ κ.τ.λ.

Το μέρος τις λέκσις, πυ αλάξι στι σίνδεσι τον λέ-
κσεον με άλες λέκσις· λέγετε κατάλικσι. Το μέρος τις
λέκσις, πυ στέκι μπροστά απ' τιν κατάλικσι λέγετε
θέμα.

Ι ΣΤΑΧΑΝΟΒΙΚΙ ΜΠΡΙΓΑΔΑ

Ο πατέρας-μυ ίνε στι σταχανοβική μπριγάδα. 'Ολα
τα μέλι τις σταχανοβικής μπριγάδας ίνε υντάρνικι. Βρα-
θέψανε τι σταχανοβική μπριγάδα. Ζίτο ι σταχανοβική
μπριγάδα!

ΓΙΜΝΑΖΜΑ 27. Γράψτε απ' το πιο πάνω κείμενο όλες τις αλλαγές, που βλέπετε στη «σταχανοδική μπριγάδα». Έτσι:

σταχανοδικ-ή μπριγάδ-α
σταχανοδικ- θέμα μπριγάδ- θέμα
-ι κατάλικσι -α κατάλικσι.

§ 7. ΓΕΝΟΣ ΤΟΝ ΥΣΙΑΣΤΙΚΟΝ

ΓΙΜΝΑΖΜΑ 28. Γράψτε κατά το υπόδειγμα.

<u>ένας,</u>	<u>μια,</u>	<u>ένα</u>	<u>ένας,</u>	<u>μια,</u>	<u>ένα</u>
άντρας	—	γινέκα—	ρίλο	κορσομόλος	— κορσομόλα — κολχόζι
γιός	—	...	—	...	ράφτις — . . . — . . .
αδερφός	—	...	—	...	θεριστής — . . . — . . .
θίος	—	...	—	...	δάσκαλος — . . . — . . .
πατέρας	—	...	—	...	νικοκίρις — . . . — . . .
πετινός	—	...	—	...	ρόσος — . . . — . . .
μαθητής	—	...	—	...	έλινας — . . . — . . .

Τὰ αρσενικά υσιαστικά έχουνε μπροστά-τους το άρθρο ο είτε ένας τα θιλικά υσιαστικά το άρθρο ι είτε μια, τα υδέτερα υσιαστικά το άρθρο το είτε ένα.

Τα άρθρα ίνε τρία :

αρσενικό	άρθρο	ο
θιλικό	„ „	ι
υδέτερο	„ „	το.

Από τα άρθρα γνωρίζουμε το γένος τον υσιαστικόν.

Το τράκτορ. Η μηχανή. Η βιβλιθήκη. Το χιόνι. Η επανάσταση. Ο πόλεμος. Το χτίσιμο. Το λίσσιμο. Το κίνημα. Ο αγέρας. Η χαρά. Η νύχτα. Η μέρα. Ο σίν-

τροφος. Το άλογο. Ι γάτα. Το σφιρί. Το δρεπάνι. Ι φάρπρικα. Το εργοσιάσιο. Το έμα. Το μοτόρ. Το κσίλο. Το αλέτρι. Το σιτάρι. Ο κάμπος. Ο λίκος. Ι αρχύδα. Ο υντάρνικος. Το σκολιό. Ι λέςχι (το κλυμπ). Ι εφιμερίδα. Ι τάκσι. Το τετράδιο. Ο πίνακας. Το βιβλίο. Ι κιμολία. Το κοντίλι. Ο χάρακας. Το μελάνι. Ι πένα. Το χαρτί. Το γάλα. Ι κορύνα.

ΓΙΜΝΑΖΜΑ 29. Γράψτε τις πιο πάνω λέξεις σε τρεις στίλες: στην πρώτη στίλι γράψτε τα αρσενικά υσιαστικά, στη δέφτερι τα θιλικά κε στην τρίτι στίλι τα υδέτερα. Έτσι:

Αρσενικά	θιλικά	υδέτερα
ο πόλεμος	ι μηχανί	το τράκτορ

ΚΑΤΑΛΙΚΣΙΣ ΤΟΝ ΥΣΙΑΣΤΙΚΟΝ ΤΥ ΥΔΕΤΕΡΥ ΓΕΝΥΣ

Τα υδέτερα υσιαστικά έχυνε αφτές τις καταλίκσις:

— ο, — ι, — α, — ιμο, ος κ. τ. λ.

ΓΙΜΝΑΖΜΑ 30. Γράψτε χωριστά όλα τα υσιαστικά, πυ έχυνε το άρθρο το.

Το τραπέζι ίνε κσίλινο. Το φιτό χριάζετε αέρα, φος κε νερό. Το μίλο ίνε κόκινο. Με το σφιρί κοπανίζουμε το σίδερο. Με το αλέτρι κε με το τράκτορ οργόνουμε τα χοράφια. Το πυλί τρόγι σιτάρι. Το χέρι ίνε λερομένο. Εγό τέλιοςα το γράψιμο. Ίμε πρότος στο τρέκσιμο. Το σοσιαλιστικό χτίσιμο πάι μπροστά. Το σοβιετικό κράτος ίνε δυνατό. Έλιστα το πρόβλημα.

ΓΙΜΝΑΖΜΑ 31. Στις πιο κάτω λέξεις, ειί πυ ίνε τελίες βάλτε το άρθρο, πυ χριάζετε.

... φτερό, ... αβγό, ... κσίλο, ... μάτι, ... χέρι, ...
πόδι, ... πεδί, ... σοβχόζι, ... κολχόζι, ... ράμα,

... στόμα, ... πλίσσιμο, ... χτίσιμο, ... γράψισμο, ...
 κόμα, ... γράμα, ... χοράφι, ... ποτίρι.

ΚΑΤΑΛΙΚΕΙΣ ΤΟΝ ΥΣΙΑΣΤΙΚΟΝ ΤΥ ΑΡΣΕΝΙΚΥ ΓΕΝΥΣ

Τα αρσενικά υσιαστικά έχουνε τις καταλίξεις :

— ος, — ας, — ις, — ες — υς.

ΓΙΜΝΑΖΜΑ 32. Γράψτε τα υσιαστικά, που έχουνε μπροστά το άρθρο ο.

Ο κολχόζνικος σπέρνι το χοράφι. Ο αδερφός-μου
 ήρθε. Ο χορικός θερίζει. Ο σίντροφος Νίκος πύγε σι
 Μαριόπολι. Ο δάσκαλος γράφι στον πίνακα. Ο κινιγός
 σκότοσε τιν αλεπού, μα ο λαγός έφίγε. Ο Κόκινος στρα-
 τός ήνε ο φίλακας τις Σοβιετικές-μας χόρας. Ο γίγαν-
 τας τυ «Αξοφστάλ» δυλέβι νίχτα μέρα. Ο μαθιτίς
 έκλισε σιμβόλεο με τον εργάτι. Ο εργάτις πιγένι στο
 εργοστάσιο νορίς. Ο ράφτις ράβι ρύχα. Ο τσομπάνις
 θόσκι τα ζόα. Ο ψαράς πιάνι ψάρια. Ο ψομάς
 ψίνι καλά το ψομί. Ο παπύς λέγι παραμίθια στα
 μικρά ενκονάκια-τυ. Ο τενεκές ήνε μέταλο. Το τιρί ήνε
 μεζές. Ο λακές ήνε όργανο τυ μπουρζουά.

ΓΙΜΝΑΖΜΑ 33. Στις πιο κάτω λέξεις στον τόπο τις γραμής(—)βάλ-
 τε το άρθρο, που χριάζετε.

— ήλιος, — υρανός, — πιονέρος, — κομυνιζμός, —
 σοσιαλιζμός, — λαγός. — μπολσεβίκος, — δάσκαλος, —
 στρατός, — εργάτις, — μαθιτίς, — νάφτις, — χτίστις, — τίρα-
 νος, — τσιφλικάς, — λεκές, — πιτις, — φαγάς, — σιδεράς, —
 γαλατάς, — Νίκος, — Μιχάλις, — Πάβλος. — ερανος, —
 μίνας, — αγρονόμος, — φίλακας.

§ 6. ΚΑΤΑΛΙΚΣΙΣ ΤΟΝ ΥΣΙΑΣΤΙΚΟΝ ΘΙΛΙΚΥ ΓΕΝΥΣ

Τα θιλικά υσιαστικά έχυνε τις καταλίκσις:

— ι, — α, — υ κ. τ. λ.

Ι βροχί ποτίξι τα φιλτά. Ι αβλί τυ σκολιώ-μας έχι πολλά δέντρα. Ι λέςχι τυ σκολιώ-μας έχι πολλά πορτρέ-τα τον αρχιγόν-μας. Ι πλεβρά τυ τριγόνυ ίνε 2 μέ-τρα. Ι μέρα σίμερα ίνε βροχερί. Ι νίχτα ίτανε κρία. Ι πόρτα τυ σκολιώ-μας ίνε κσίλινι. Ι όρα ίνε περα-ζμένι. Ι ρίζα τρέφι το δέντρο. Ι πλακάτα ίνε καλά ζογραφίζμένι. Ι σιμέα-μας ίνε κόκινι κε μετακσοτί. Ι θάλασα ίνε ίσιχι. Ι άνικσι φέρνι λυλύδια κε χαρές. Ι κρίσι μαστίξι τις καπιταλιστικές χόρες. Ι χόρα τον Σο-θιέτ δεν κσέρι κρίσι κε ανεργία. Ι φίσι πρασίνισε. Ι αλεπού πιάστηκε στιν παγίδα. Ι μαϊνύ ίνε ζόο.

ΓΙΜΝΑΖΜΑ 34. Γράψτε χωριστά όλα τα υσιαστικά, πυ έχυνε μπροστά το άρθρο ι.

Έτσι: ι βροχί ι λέςχι
ι αβλί ι χαρά κ. τ. λ.

Όλα τα θιλικά υσιαστικά έχυνε μπροστά-τους τι λεκσόλα ι, πυ λέγετε άρθρο.

ΓΙΜΝΑΖΜΑ 35. Στις πιο κάτω λέξεις δάλτε στον τόπο τις γρα-μίσ (—) το άρθρο, πυ χριάζετε.

— μάννα, — αβλί, — νίκι, — σκινί, — τέχνι,
— μάχι, — σκιά, — γενιά, — μαθίτρια, — φονί,
— βοίθια, — ενέργια — κίνισι, — πέτρα, — χόρα,
— γλόςα, — μάζα, — σιμέα, — λέκσι, — απόδικσι,
— γλοςύ, — μιλονύ, — αλεπού.

ΓΙΜΝΑΖΜΑ 36. Γράψτε τα αντικείμενα πυ βλέπετε στον κάμπο, στο δάσος, στο σπίτι κε δάλτε μπροστά το άρθρο, πυ πρέπι.

ΓΙΜΝΑΖΜΑ 37. Απ' το πιο κάτω άρθρο γράψτε πρότι φορά τα αρσενικά υσιαστικά, δέφτερι φορά τα θιλικά κε ίστερα τα υδέτερα.

Ο ΑΡΧΙΓΟΣ ΤΥ ΚΟΚΙΝΥ ΣΤΡΑΤΥ

Ο αρχηγός τυ Κόκινυ στρατό ίνε ο Κλιμ Βοροσίλοφ. Ο σίντροφος Βοροσίλοφ άρχισε πρότι φορά να δυλέθι στο ανθρακοριχίο. Έπερνε πολί λίγα χρίματα τι μέρα. Ίστερα δύλεθε τζομπάνις, μπατράκος στυσ κυλάκυσ κ'εργάτις στο εργοστάσιο. Ο Βοροσίλοφ πολεμούσε τυς εχτρός τον εργατόν. Ο Κόκινος στρατός αγαπά το σίντροφο Βοροσίλοφ. Ο Κόκινος στρατός φιλάγι τι Σοβιετικί-μας πατρίδα. Ι σοβιετικί-μας χόρα ίνε ανίκιτι.

ΓΙΜΝΑΖΜΑ 38. Βάλτε μπροστά στα πιο κάτω υσιαστικά το άρθρο, πυ πρέπι.

Σκολιό. Μαθιτίς. Βιβλίο. Κοντίλι. Χόμα. Τετράδιο. Σινεδρίασι. Εφμερίδα. Σιμέα. Πλακάτα. Πιονέρος. Γράμα. Κινονία. Σπίτι. Παράθιρο. Πόρτα. Γιαλί. Χαρτί. Σελίδα. Μίλο. Καρίδι. Απίδι. Κεράσι. Κατσαρόλα. Φαγί. Πισορί. Νερό. Πατέρας. Μιτέρα. Αδερφός. Αδερφί θίος. Θία. Εκσαδερφος. Εκσαδέρφι. Σιτάρι. Κριθάρι. Κεχρί. Αλογο. Αγελάδα. Σκιλί. Γάτα. Γυρόνι. Πρόβατο. Κριάρι. Μιχανί. Τράκτορ. Κομπάιν. Αλέτρι. Οργάνοσι. Λόγος. Ανάγνοσι.

ΓΡΑΨΤΕ ΤΑ ΣΤΙΣ ΠΙΟ ΚΑΤΟ ΣΤΙΛΕΣ. 'ΕΤΣΙ:

ΑΡΣΕΝΙΚΑ	ΘΙΛΙΚΑ	ΥΔΕΤΕΡΑ
ο μαθιτίς	ι σιμέα	το βιβλίο
• • •	• • •	• • •
• • •	• • •	• • •
• • •	• • •	• • •

§ 8. Ο ΑΡΙΘΜΟΣ ΤΟΝ ΥΣΙΑΣΤΙΚΟΝ

Τα υσιαστικά, πυ φανερόνυνε ένα μόνο αντικείμενο, τα μεταχιρίζουντε στον ενικό αριθμό, κε τα υσιαστικά, πυ φανερόνυνε πολλά ίδια αντικείμενα, τα μεταχιρίζουντε στον πληθυντικό αριθμό. Ὡστε ι αριθμί ίνε διο:

1. Ενικός αριθμός.

2. Πληθυντικός αριθμός.

Παραδείγματος χάρι (π. χ.)

Το πεδί γράφι.

Ο μαθιτίς ζογραφίζι
πλακάτα.

Ο πιονέρος αγόρασε
μολίβι, τετράδιο κε πένα.

Το φιτό μεγάλωσε.

Τα πεδιά γράφυνε.

Ι μαθιτές ζογραφίζυνε
πλακάτες.

Ι πιονέρι αγόρασαν μολίβια
τετράδια κε πένες.

Τα φιτά μεγάλωσαν.

ΓΙΜΝΑΖΜΑ 39. Βάλτε τα πιο κάτω υσιαστικά στον πληθυντικό αριθμό, υπογραμίζοντας τιν κατάληκσί-τους.

ΑΡΣΕΝΙΚΑ	ΘΙΛΙΚΑ	ΥΔΕΤΕΡΑ
ο <u>σίντροφ-ος</u> —ι <u>σίντροφ-ι</u>	ι <u>φον-ί</u> —ι <u>φον-ές</u>	το <u>αβγ-ο</u> —τα <u>αβγ-ά</u>
ο <u>χορικός</u> —	ι <u>αβλί</u> —	το <u>νερά</u> — . . . . .
ο <u>δάσκαλος</u> —	ι <u>σκινί</u> —	το <u>κσίλο</u> — . . . . .
ο <u>κίπος</u> —	ι <u>κόρι</u> —	το <u>μίλο</u> — . . . . .
ο <u>διάδρομος</u> —	ι <u>νίχι</u> —	το <u>φτερό</u> — . . . . .
ο <u>μαθιτ-ίς</u> —ι <u>μαθιτ-ές</u>	ι <u>πέτρ-α</u> —ι <u>πέτρ-ες</u>	το <u>κόμα</u> —τα <u>κόματα</u>
ο <u>εργάτις</u> —	ι <u>γενιά</u> —	το <u>γράμα</u> — . . . . .
ο <u>νάφτις</u> —	ι <u>πόρτα</u> —	το <u>στόμα</u> — . . . . .
ο <u>ιπιρέτις</u> —	ι <u>χόρα</u> —	το <u>πράμα</u> — . . . . .
ο <u>τεχνίτις</u> —	ι <u>μάζα</u> —	το <u>κίμα</u> — . . . . .
ο <u>χτίστις</u> —	ι <u>ρίζα</u> —	το <u>χόμα</u> — . . . . .

ΤΟ ΠΟΤΑΜΑΚΙ

Σαν πυλί στο κλαδί
 Το νερό κελαδί.
 Σε βραδιά σιγαλί
 Το ποτάμι μιλί.
 Κε τιν όμορφι μέρα
 Μες' στον ίσιχο αγέρα
 Αντιχί σα φλογέρα.
 Σαν πεδάκι γελά.
 Βλέπι τ' άστρα πσιλά,
 Τα πυλιά, τα μαμύδια.
 Μας χαρίζι τραγύδια,
 δέντρα, χόρτα, λυλύδια

ΓΙΜΝΑΖΜΑ 40. Στο πιο πάνω ποιματάκι αντιγράψτε πρότι φορά τα υσιαστικά, πυ ίνε στον ενικό αριθμό κε ίστερα εκείνα, πυ ίνε στον πληθυντικό αριθμό. -

ΠΛΙΘ. ΑΡΙΘΜΟΣ

Τα ψάρια κολιμπύνε.
 Τα αεροπλάνα πετόνε.
 Τα δέντρα πρασίνισαν.
 Ι μαθητές γράφυνε.
 Τα κολχόζια σπέρνυνε.
 Τα νερά παγόςανε.
 Ι εργάτες δυλέβυνε.
 Τα πυλιά φίγανε.
 Ι σίντροφι ίρθανε.
 Τα άλογα τρέχυνε.

ΕΝΙΚΟΣ ΑΡΙΘΜΟΣ

Το ψάρι κολιμπά.

. . .
 . . .
 . . .
 . . .
 . . .
 . . .
 . . .
 . . .
 . . .

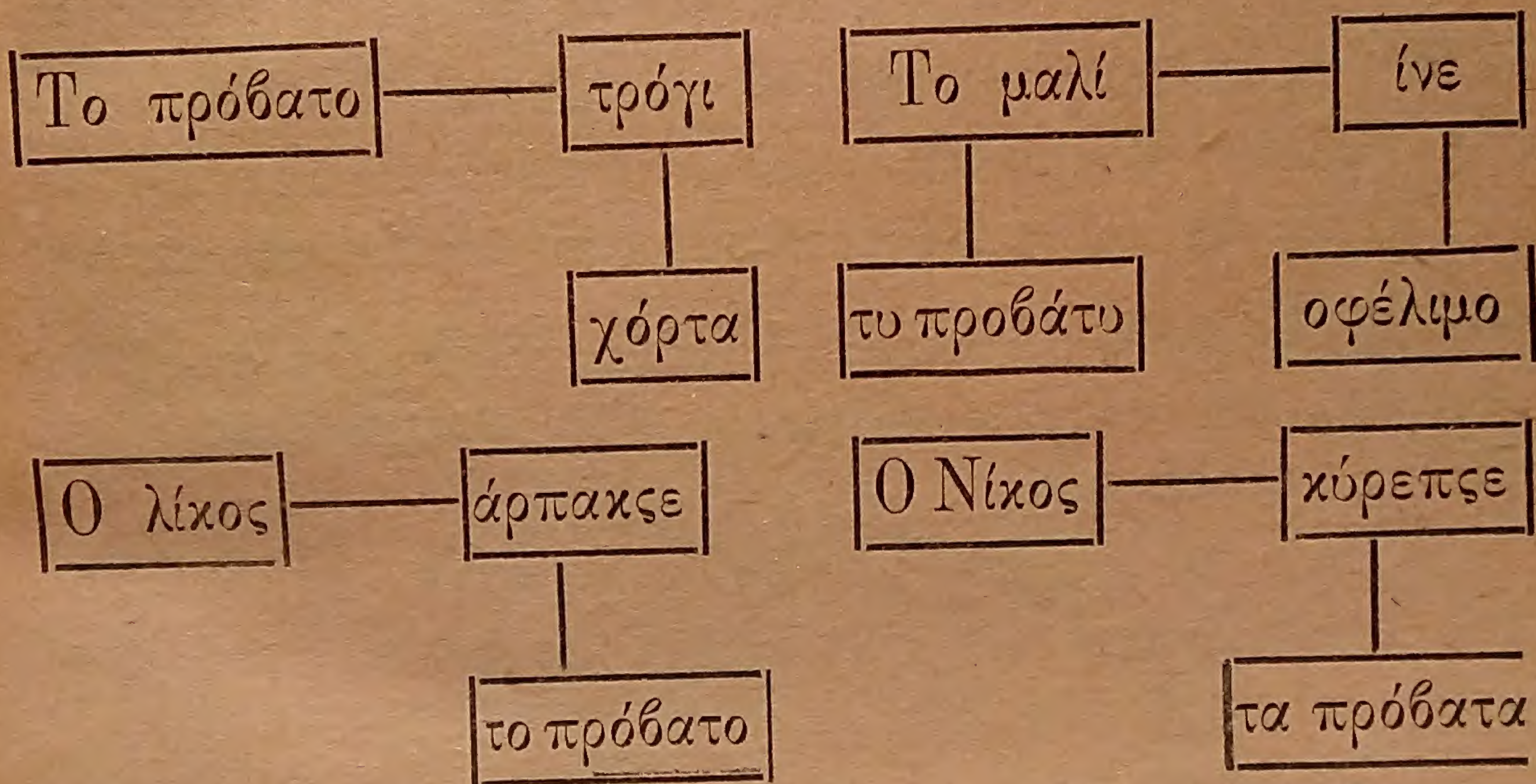
ΓΙΜΝΑΖΜΑ 41. Τις πιο πάνω προτάσεις να τις γράψετε στον ενικό αριθμό. Έτσι:
 Το ψάρι κολιμπά.

§ 9. ΤΟ ΥΣΙΑΣΤΙΚΟ ΣΑΝ ΙΠΟΚΙΜΕΝΟ ΚΕ ΕΠΕΚΣΙΓΙ- ΜΑΤΙΚΙ ΛΕΚΣΙ.

Το υσιαστικό σιν πρότασι μporί να μπι κε σαν υπο-
κίμενο κε σαν επεκσιγματική λέκσι.

ΓΙΜΝΑΖΜΑ 42. Δίκστε στα πιο κάτω σχεδιογράματα τι λέκσι
πρόδατο. Γ λέκσι πρόδατο τί ίνε σε κάθε πρότασι; Πιά ερότισι μporόμε
να βάλουμε σ' αφτίνα;

§ 10. Ι ΠΡΟΤΑΣΙΣ ΤΟΝ ΥΣΙΑΣΤΙΚΟΝ

ΓΙΜΝΑΖΜΑ 43. Δίκστε στι λέκσι κολχόζνικος όλες τις αλαγές
σιν κατάλικσί-τις.

1. Ο κολχόζνικος μιλόσε στι σινεδρίασι για τι δυ-
λιά τις μπριγάδας-τυ.
2. Ι έκθεσι τυ κολχόζνικ-υ έκανε μεγάλη εντίποσι.
3. Τον κολχόζνικ-ο τον ακύανε με προσοχή.
4. Σίντροφε κολχόζνικ-ε! Σας παρακαλούμε να μας
πίτε για τιν κατάστασι τον χοραφιόν-μας.

Ι διάφορες καταλίκσις (μορφές), τυ πέρνι το υσια-
στικό σιν πρότασι λέγυντε πτόσις.

ΓΙΜΝΑΖΜΑ 44. Γράψτε τις προτάσεις στις οποίες το υσιαστικό κολχόζνικος ίνε επεκσιγίματικί λέξι.

Όταν το υσιαστικό απαντάι στις ερωτίσεις πιός; πιά; πιό; τί; πύ; πιές; ίνε στιν ονομαστικί πτόσι, π. χ. ο δάσκαλ-ος, ο εργάτ-ις, το μίλ-ο ι κολχόζνικι, ι γινέκες τα δέντρα.

Ότάν το υσιαστικό απαντάι στα ερωτίματα πιανύ; πιανίς; πιανόν; τίνος; ίνε στι γενικί πτόσι, π. χ. το δασκάλ-υ, τυ εργάτ-ι, τυ μίλ-υ, τον κολχόζνικον, τον γινεχόν, τον δέντρον.

Όταν το υσιαστικό απαντάι στα ερωτίματα πιόνα; πιά; πιός; πιές; ίνε στιν ετιατικί πτόσι, π. χ. το(ν) δάσκαλο, τον εργάτι, το μίλο, τως κολχόζνικυς, τις γινέκες, τα δέντρα.

Όταν το υσιαστικό φανερόνι το όνομα εκίνυ, στον οπίο αποτινόμαστε ίνε στιν κλιτικί πτόσι. π. χ. σίν-τροφε, Πάβλε!

Ι μεταβολί τον υσιαστικόν στις πτόσις κε στους αριθμός λέγετε κλίσι τον υσιαστικόν.

Ι πτόσις ίνε τέσερις:

1. Ονομαστικί.	• με τα ερωτίματα:	<u>αρς.</u>	<u>θιλ.</u>	<u>υδ.</u>	
					πιός; πιά; πιό; πύ;
2. Γενικί . . .	„ „				πιές; πιά;
					πιανύ; πιανίς; τίνον;
3. Ετιατικί . . .	„ „				πιανόν;
					πιόνα; πιά; πιό; πιός;
4. Κλιτικί . . .	„ „				πιές; πιά; τί;
					όταν αποτινόμαστε
					σε κάπιο.

§. 11. Ι ΚΛΙΣΙ ΤΟΝ ΥΣΙΑΣΤΙΚΟΝ
ΙΣΟΣΙΛΑΒΑ ΚΕ ΑΝΙΣΟΣΙΛΑΒΑ ΥΣΙΑΣΤΙΚΑ

Τα υσιαστικά λέγουντε:

1. Ισοςίλαβα, όταν έχυνε ίσο αριθμό σιλαβόν ε' όλες τις πτόσις κε ετυς διο αριθμός, π. χ. μί-λο, μί-λυ, μί-λα, μί-λον.

2. Ανισοςίλαβα, όταν σε μερικές πτόσις έχυνε μια σιλαβί περισσότερι απ' τιν ονομαστική του ενικού αριθμό, π. χ. πσα-ράς, πσα-ρά-δες, κό-μα, κό-μα-τος, κό-μα-τα, κα-φές, κα-φέ-δες, κα-φέ-δον κ. τ. λ.

ΚΑΤΑΛΙΚΣΙΣ ΤΟΝ ΙΣΟΣΙΛΑΒΟΝ ΥΣΙΑΣΤΙΚΟΝ ΑΡΣΕΝΙΚΥ
ΓΕΝΥΣ ΣΤΟΝ ΕΝΙΚΟ ΚΕ ΠΛΙΘΙΝΤΙΚΟ ΑΡΙΘΜΟ

α) Στι γενική πτόσι (—υ, —ι, —α,) εν. αριθμό
(—ον) πλιθιντικό αριθμό.

Ο αδερφός-μυ γράφικε πιονέρος. Ι φίλι το αδερ-φύ-μυ ίνε πιονέρι. Ι δυλιά το πιονέρυ ίνε πια τελιο-μένι. Ι δίναμι το αγέρα ίνε μεγάλι. Τα φτερά το αιτό ίνε δινατά. Το φτέρομα το κόρακα ίνε μάδρο. Τα κα-θίκοντα τον πιονέρον ίνε πολά. Ι έκθεσι το σιντρόφυ τέλιωσε. Τα λυλύδια τον κίπον ανίκσανε πια. Τα πεδιά τον χορικόν πάνε στο σκολιό. Τα πεδιά το εργάτι γρα-φίκανε πιονέρι. Τα τετράδια τον μαθιτόν ίνε καθαρά.

β) Στην ετιατική πτόσι (—ο, —ι, —α) εν. αριθμό.
(—υς, —ες) πλιθ. αριθμό.

Αχάμε με προσοχί τυς σιντρόφους. 'Αλι κατεδέ-νανε το(ν) διάδρομο. Ο Πάβλος έχι 5 αδερφός κε

2 φίλος. Ένας ασυνήθιστος θόριβος κσίπνισε τους κατίκους.
 Ίδα το(ν) φίλακα σιμά στην πόρτα. Τον Πέτρο τον
 πέρανε νάφτι στο θαπόρι «Λένιν». Στο ίδιο θαπόρι πέρανε
 κε άλλα πεδιά «μαθιτές». Βραβέψανε σιν Προτο-
μαγιά πολύς εργάτες. Πέρασαμε πολύς χιμόνες.

ΚΑΤΑΛΙΚΣΙΣ ΤΟΝ ΑΝΙΣΟΣΙΔΑΒΟΝ ΥΣΙΑΣΤΙΚΟΝ ΤΥ ΑΡΣΕ.
 ΝΙΚΥ ΓΕΝΥΣ ΣΤΟΝ ΕΝΙΚΟ ΚΕ ΠΛΙΘΙΝΤΙΚΟ ΑΡΙΘΜΟ

α) Στι γενική πτόσι (—ι—α—ε—υ) εν. αριθμό.
 (—ον) πλιθιντικό αριθμό.

Ι οργάνοσι τον ψομάδον έχι σινεδρίασι. Το πεδί
τυ ράφτι ίρθε σίμερα στο σκολιό. Αφτά ίνε τα δίχτια
τυ ψαρά Νικόλα. Κί'αφτός ίνε στο κολχόζι τον ψα-
ράδον. Ακυότανε το τραγύδι τυ τσομπάνι. Αφτά ίνε λόγια
τον λακέδον τις μπουρζουαζίας. Το χρόμα τυ τενεκέ ίνε
άσπρο. Τα μαλιά τυ παπού άσπρισαν. Τα χόματα τον
τσιφλικάδον τα πέρανε ι χορική, τις φάμπρικες κε τα
εργοστάσια ι εργάτες. Ακυότανε το τραγύδι τον ψαράδον.

β) Σε ετιατική πτόσι (—ι—α—ε—υ) εν. αριθμό.
 (—ες) πλιθ. αριθμό.

Ίδαμε τον ψαρά Πάβλο. Κσεσκεπάσαμε τους φα-
γάδες κε τσιφλικάδες. Πίνουμε το προί γάλα κε καφέ.
Χερετίσαμε τον παπού. Προσκαλέσανε στι σινεδρίασι τους
ραφτάδες, τους ψαράδες κε τους ψομάδες. Καθαρίστε
τον καναπέ.

ΚΛΙΣΙ ΤΟΝ ΑΡΣΕΝΙΚΟΝ ΥΣΙΑΣΤΙΚΟΝ

ΙΣΟΣΙΛΑΒΑ ΑΡΣΕΝΙΚΑ

ΕΝΙΚΟΣ ΑΡΙΘΜΟΣ

Ον.	πιός;	ο χίπ-ος	ο μαθιτ-ίς	ο αγόν-ας
Γεν.	πιανύ;	τυ χίπ-υ	τυ μαθιτ-ί	τυ αγόν-α
Ετ.	πιόνα;	τον χίπ-ο	το(ν) μαθιτ-ί	τον αγόν-α
Κλιτ.	—	—χίπ-ε!	—μαθιτ-ί!	—αγόν-α

ΠΛΙΘΙΝΤΙΚΟΣ ΑΡΙΘΜΟΣ

Ον.	πί;	ι χίπ-ι	ι μαθιτ-ές	ι αγόν-ες
Γεν.	πιανόν;	τον χίπ-ον	τον μαθιτ-όν	τον αγόν-ον
Ετ.	πιός;	τους χίπ-υς	τους μαθιτ-ές	τους αγόν-ες
Κλιτ.	—	—χίπ-ι!	—μαθιτ-ές!	—αγόν-ες!

ΑΝΙΣΟΣΙΛΑΒΑ ΑΡΣΕΝΙΚΑ

ΕΝΙΚΟΣ ΑΡΙΘΜΟΣ

Ον.	πιός;	ο ψομ-άς	ο καφ-ές	ο θαρκάρ-ις	ο παπ-ύς
Γεν.	πιανύ;	τυ ψομ-ά	τυ καφ-έ	τυ θαρκάρ-ι	τυ παπ-ύ
Ετιατ.	πιόνα;	τον ψομ-ά	τον καφ-έ	το(ν) θαρκάρ-ι	τον παπ-ύ
Κλιτ.	—	—ψομ-ά!	—καφ-έ!	—θαρκάρ-ι!	—παπ-ύ!

ΠΛΙΘΙΝΤΙΚΟΣ

Ον.	πί;	ι ψομ-άδες	ι καφ-έδες	ι θαρκάρ-ιδες	ι παπ-ύδες
Γεν.	πιανόν;	τον ψομ-άδον	τον καφ-έδον	τον θαρκάρ-ιδον	τον παπ-ύδον
Ετ.	πιός;	τους ψομ-άδες	τους καφ-έδες	τους θαρκάρ-ιδες	τους παπ-ύδες
Κλ.	—	—ψομ-άδες!	—καφ-έδες!	—θαρκάρ-ιδες!	—παπ-ύδες.

ΓΙΜΝΑΖΜΑ 45. Κλίνετε κατά τα παραπάνο:

Κατά το χίπ-ος: ο φίλ-ος, ο δάσκαλ-ος, ο καρπ-ός, ο νόμ-ος, ο λόγ-ος, ο σίντροφ-ος, ο διάδρομος, ο πιονέρος, ο χορικός, ο κολχόζνικος.

Κατά το μαθιτ-ίς: ο δικαστ-ίς, ο διεφθιντ-ίς, ο νάφτ-ις, ο τεχνίτ-ις, ο πολίτ-ις, ο κιβερνίτ-ις, ο εργάτ-ις, ο κριτ-ίς.

Κατά το αγόνας: ο ταρί-ας, ο φίλακ-ας, ο γίγαντ-
ας, ο άραβ-ας, ο ορνιθόν-ας.

Κατά το πσομάς: ο φαγ-άς, ο γαλατ-άς, ο τσι-
φλικ-άς, ο χαλβ-άς, ο σιδεράς.

Κατά το καφ-ές: ο μεζ-ές, ο τενεκ-ές, ο λεκ-ές,
ο λακ-ές, ο καναπ-ές.

Κατά το βαρκάρ-ις: ο τσομπάν-ις, ο μανάβ-ις, ο
τσανκάρ-ις, ο μπακάλ-ις

ΓΙΜΝΑΖΜΑ 46. Αντιγράφοντας το πιο κάτω γίμνασμα, βάλτε
εκί όπου ίνε τελίες(...) τι λέκει πιονέρος με τιν πτόσι, πυ τεριάζι στην
πρότασι.

Τα βιβλία... ίνε καθαρά. 'Όλι αγαπύνε... «Στον αγό-
να για τιν εργατική τάκσι,..., ας ίζε έτιμος». «'Ετιμος
πάντα», απαντάι... Στο προεδρίο ίνε πολί... Σίμερα
έγινε σινεδρίασι όλον... Τα πεδιά τον εργατόν κε τον
κολχόζνικον όλα γραφίκανε... Το «ζίτο»... αντιχύσε στον
αγέρα. Ι νόμι τον νέον...

ΓΙΜΝΑΖΜΑ 47. Βάλτε εκί πυ ίνε τελίες(...) τι λέκει δάσκαλος
με τιν πτόσι, πυ τεριάζι στην πρότασι.

Ο Νίκος ίνε πεδί... Αγαπύμε κε σεβόμαστε όλυς
'Ιδαμε στι σινεδρίασι... 'Ιρθανε όλι... Ι δυλιά... ίνε εφ-
χάριστι. Ι μαθιτές ακύνε... Προσέκστε, πεδιά, στα λό-
για... Καλιτέρεπσε πολί ι θέσι όλον... 'Ιδαμε στι σι-
νεδρίασι όλυς...

ΓΙΜΝΑΖΜΑ 48. Βάλτε εκί όπου ίνε τελίες(...) τι λέκει τσιφλικάς
με τιν πτόσι, πυ τεριάζι στην πρότασι.

Το σπίτι...έγινε σπίτι τον πιονέρον. Ι χορική πί-
ρανε τα χόματα όλον... Νικίσαμε όλυς... Ι Οχτοβρια-

νί επανάστασι νκρέμισε τιν εκσυζία... Τυς χορικούς τυς εκμεταλεθόντανε πριν... Κάτο....!

ΚΑΤΑΔΙΚΣΙΣ ΤΟΝ ΙΣΟΣΙΛΑΒΟΝ ΥΣΙΑΣΤΙΚΟΝ ΤΥ ΘΙΛΙΚΥ ΓΕΝΥΣ ΣΤΟΝ ΕΝΙΚΟ ΚΕ ΠΛΙΘΙΝΤΙΚΟ ΑΡΙΘΜΟ

α) Στι γενική πτόσι (-ις, -ας,) ενικό αριθμό
(-ον,) πλιθ. » »

Ι σταλαγματιές τις βροχίς κατεβένανε σιγά-σιγά.
Ακού το τρίξιμο τις πόρτας. Το κίνημα τον μαζόν
μεγαλόνι στο εκωτερικό. Ι πόρτα τις αθλίσ ίνε ανιχτί.
Ι περίοδο τον βροχόν αρχίζι. Το βάθος τον θαλασόν
ίνε μεγάλο. Κρατούμε τι σιρά τον λέκσεων. Το μά-
κρος τις πλεβράς τυ τίχυ ίνε 5 μέτρα.

β) Στιν ετιατική πτόσι (-ι, —α) εν. αριθμό.
(, -ες) πλιθ. » »

Τα πεδιά κρατούσανε πλακάτες κε σιμέες. Μετρί-
σαμε τις 4 πλεβρές τυ σκολιώ-μας. Ακού τι φονί τυ
χελιδονιώ. Σικόσαμε πάνο τιν πέτρα. Ερίς λέμε πάντα
τιν αλίθια. Φέρτε μια σιμέα κε ίστερα φέρτε πέντε
σιμέες. Τα πεδιά καθαρίζανε τα δέντρα απ' τις κάμπιες.
Μι χαλνάτε τις φολιές τον πυλιόν. Κλίσουμε στο κλυθί
τιν πέρδικα.

§ 13. ΚΛΙΣΙ ΤΟΝ ΥΣΙΑΣΤΙΚΟΝ ΤΥ ΘΙΛΙΚΥ ΓΕΝΥΣ

ΙΣΟΣΙΛΑΒΑ ΥΣΙΑΣΤΙΚΑ

ΕΝΙΚΟΣ ΑΡΙΘΜΟΣ

Ον.	πιά;	ι πλεβρ-ά	ι βροχ-ί
Γεν.	πιανίς;	τις πλεβρ-άς	τις βροχ-ίς
Ετ.	πιά;	τιν πλεβρ-ά	τι(ν) βροχ-ί
Κλ.	—	— πλεβρ-ά!	— βροχ-ί!

ΠΑΙΘΙΝΤΙΚΟΣ ΑΡΙΘΜΟΣ

Ον.	πιές;	ι	πλεβρ-ές	ι	βροχ-ές
Γεν.	πιανόν;	τον	πλεβρ-όν	τον	βροχ-όν
Ετ.	πιές;	τις	πλεβρ-ές	τις	βροχ-ές
Κλ.	—	—	πλεβρ-ές!	—	βροχ-ές!

ΑΝΙΣΟΣΙΛΑΒΑ ΘΙΛΙΚΑ

ΕΝΙΚΟΣ ΑΡΙΘΜΟΣ

Ον.	πιά;	ι	αλεπ-ύ	ι	οκ-ά
Γεν.	πιανίς;	τις	αλεπ-ύς	τις	οκ-άς
Ετ.	πιά;	τιν	αλεπ-ύ	τιν	οκ-ά
Κλ.	—	—	αλεπ-ύ!	—	οκ-ά!

ΠΑΙΘΙΝΤΙΚΟΣ ΑΡΙΘΜΟΣ

Ον.	πιές;	ι	αλεπ-ύδες	ι	οκ-άδες
Γον.	πιανόν;	τον	αλεπ-ύδον	τον	οκ-άδον
Ετ.	πιές;	τις	αλεπ-ύδες	τις	οκ-άδες
Κλ.	—	—	αλεπ-ύδες!	—	οκ-άδες!

Κλίνετε: κατά το πλεβρά: ι χαρ-ά, ι αγορ-ά, ι
 χόρ-α, ι σκι-ά, ι μάζ-α, ι ρίζ-α.

Κατά το βροχ-ί: ι φον-ί, ι αβλ-ί, ι αβγ-ί, ι κόρ-ι,
 ι σκινί, ι τέχν-ι, ι νίκ-ι.

Κατά το αλεπύ: ι μαιμ-ύ, ι μιλον-ύ, ι γλος-ύ,

Κατά το ι οκά: ι κιν-ά, ι μαμ-ά, ι γλίχ-α, ι πί-
 κρ-α.

ΓΥΜΝΑΣΜΑ 49. Αντιγράψτε το πιο κάτω κείμενο και βάλτε επί
 του ίνε τελίες(. . .) τη λέξη πλατιά με την πτόσι, που τεριάζει στην
 πρότασι.

Η κεντρική... τις πόλεις-μας λέγετε τις Λεφτεριάς.
 Στι μέσι... ίνε ο ανδριάντας του σιν. ΣΤΑΛΙΝ. Δίπλα

στιν . . . . . βρίσκετε ο δημοτικός κήπος. Γίρο
στιν . . . βρίσκунτε τα κριότερα καθιδρίματα. Απ'τιν
. . . αρχίζουν ι δρόμι τις πόλεις-μας. Ι πόλι-μας έχι
5 . . . Το μάκρος τον 5 . . . ίνε από 250 μέτρα.
'Εχυμε κ'ερίς 2 . . .

ΓΙΜΝΑΖΜΑ 50. Γράψτε κε τις προτάσεις, πυ να ίνε μέσα τα
υσιαστικά: το σχολιό, ι χόρα, ι επανάστασι, ο αγόνας, ε'όλες τις πτόσις
στον ενικό κε πλιθιντικό αριθμό.

ΓΙΜΝΑΖΜΑ 51. Κλίνατε στον ενικό κε πλιθιντικό αριθμό τα ζε-
γγάρια τον λέκξεον:

ο δάσκαλος κε ο μαθητίς, ο κολχόζνικος κε ο εργάτις,
το φιτό κε το φίλο, ι νίχτα κε ι μέρα, ι βροχί κε ι
αστραπί, ο υρανός κε ι θάλασα, το κόμα κε ι κιβέρ-
νισι.

ΚΑΤΑΛΙΚΣΙΣ ΤΟΝ ΙΣΟΣΙΛΑΒΟΝ ΥΣΙΑΣΤΙΚΟΝ ΤΥ ΥΔΕΤΕΡΥ
ΓΕΝΥΣ ΣΤΟΝ ΕΝΙΚΟ ΚΕ ΠΛΙΘΙΝΤΙΚΟ ΑΡΙΘΜΟ

α) Στι γενική πτόσι (-υ, -ιω, -υς) εν. αριθμό.
(-ον, -ιον) πλιθ. αριθμό.

Ακούετε το θούζμα τυ αεροπλάνυ. Τα μέλι τυ κολ-
χοζιό-μας ζύνε καλά. Τα πόδια τυ τραπεζιού ίνε κοντά.
Ι ρίζες τον δέντρον ίνε βαθιά στι γι. Τα τετράδια ίνε
τον πεδιόν. Τα φίλα τυ πέφκυ ίνε μιτερά. Ι ρίτι
τυ μολιβιού έσπασε. Ο κόκινος στρατιότις φιλάγι άγρι-
πνα τα σίνορα τυ κράτυς-μας. Το καπάκι τυ σκέβυς ίνε
σιδερένιο. Ι εργαζόμενι τον καπιταλιστικόν κρατόν ζύνε
άσκιμα. Ι σελίδες τυ βιβλίυ ίνε 100. Φίλακσε τι σο-
βιετική περιωσία σαν το φος τυ ματιού-συ. Το χρώμα
τον φίλον ίνε πράσινο. Ι πιονέρι τυ πρότυ σχολιό.

6) Σε ετιατική πτόσι (-α, -ο, -ι, -ος) εν. αρ.
 (-α, -ια, ι-) πλιθ. αρ.

Προφιλάκστε το δέντρο. Αγαπό το καλοκέρι κε
το πράσινο λιβάδι. Ερίς προφιλάγυμε τα δάσι. Πλένετε
πάντα τα χέρια κε το κεφάλι-σας με μπόλικο νερό.
 Ανίχστε τα παράθιρα για να μπι μέσα καθαρός αγέρας.
 Γίρισα πολά μέρι. Συ έφχυμε καλό τακσίδι. Λερόσατε
τα σκέδι. Μετρίσανε τα βάθι τον θαλασόν. Ο Κάφκα-
 σος έχι πσιλά βυνά.

ΠΑΡΑΤΙΡΙΣΙ. Τα υδέτερα κε θιλικά ονόματα υσιαστικά έχυνε τις
 ίδιες καταλήξεις στην ονομαστική, ετιατική κε κλιτική κε στον ενικό κε πλιθιν-
 τικό αριθμό.

ΚΑΤΑΛΙΚΣΙΣ ΤΟΝ ΑΝΙΣΟΣΙΛΑΒΟΝ ΥΣΙΑΣΤΙΚΟΝ ΥΔΕ-
 ΤΕΡΥ ΓΕΝΥΣ ΣΤΟΝ ΕΝΙΚΟ ΚΕ ΠΛΙΘΙΝΤΙΚΟ ΑΡΙΘΜΟ.

α) Στι γενική πτόσι (—ος, —υ) εν. αριθμό.
 (—ον) πλιθιντικό αριθμό.

Εχτελόμε τις οδιγίες τυ κομουνιστικό κόματος. Τα
μέρι τον κομουνιστικόν κομάτον περισέβυν ς' όλο τον
κόζμο. Ι χρόνι τυ ρίματος ίνε τρις: τορινός, περαζμέ-
νος κε μέλοντας. Ι κλίσι τον ριμάτον ίνε έφκολι. Ι
ακσία τυ πράγματος ίνε μικρί. Ο κερός τον μαθιμάτον
σιμόνι.

6) Στην ετιατική πτόσι (—α, —ο) εν. αριθμό.
 (—α) πλιθ. αριθμό.

Τελιόσαμε τα γραψίματα. Εγό αγαπό το τρέκσιμο
Δυλέβυμε για το σοσιαλιστικό χτίσιμο. Δεν έχυνε ομορ-
φιά τα γράματά-σας. Ο δάσκαλος διόρθωσε τα γραψί-

ματα. Βαριέσε, Νίκο, το γράψιμο! Πλένετε το στόμα-
σας με νερό.

ΚΛΙΣΙ ΤΟΝ ΥΔΕΤΕΡΟΝ ΥΣΙΑΣΤΙΚΟΝ

ΙΣΟΣΙΛΑΒΑ ΥΔΕΤΕΡΑ

ΕΝΙΚΟΣ ΑΡΙΘΜΟΣ

Ον.	πιό;	το φίλ-ο	το πεδ-ί	το μέρ-ος
Γεν.	πιανύ;	τυ φίλ-υ	τυ πεδ-ύ	τυ μέρ-υς
Ετ.	πιό;	το φίλ-ο	το πεδ-ί	το μέρ-ος
Κλιτ.	—	— φίλ-ο!	— πεδ-ί!	— μέρ-ος!

ΠΛΙΘΙΝΤΙΚΟΣ ΑΡΙΘΜΟΣ

Ον.	πιά;	τα φίλ-α	τα πεδ-ιά	τα μέρ-ι
Γεν.	πιανόν;	τον φίλ-ον	τον πεδι-όν	τον μερ-όν
Ετ.	πιά;	τα φίλ-α!	τα πεδ-ιά	τα μέρ-ι
Κλιτ.	—	— φίλ-α	— πεδ-ιά!	— μέρ-ι!

ΑΝΙΣΟΣΙΛΑΒΑ ΥΔΕΤΕΡΑ

ΕΝΙΚΟΣ ΑΡΙΘΜΟΣ

Ον.	πιό;	το γράμ-α	το χτίς-ιμ-ο
Γεν.	πιανύ;	τυ γράμ-ατ-ος	τυ χτίς-ιμ-υ
Ετ.	πιό;	το γράμ-α	το χτίς-ιμ-ο
Κλιτ.	—	— γράμα!	— χτίς-ιμ-ο!

ΠΛΙΘΙΝΤΙΚΟΣ ΑΡΙΘΜΟΣ

Ον.	πιά;	τα γράμ-ατ-α	τα χτισ-ίμ-ατ-α
Γεν.	πιανόν;	τον γραμ-άτ-ον	τον χτισ-ιμ-άτ-ον
Ετ.	πιά;	τα γράμ-ατ-α	τα χτισ-ίμ-α-τα
Κλιτ.	—	— γράμ-ατ-α!	— χτισ-ίμ-ατ-α!

ΓΙΜΝΑΖΜΑ 52. Κλίνετε τα παραπάνο:

Κατά το φίλο: το έργ-ο, το ζό-ο, το νερ-ό,
το παράθιρ-ο, το φτερ-ό, το
αθγ-ό, το κσίλ-ο.

Κατά το πεδί: το σκιλ-ί, το αρν-ί, το χέρ-ι, το
πόδ-ι, το κεφάλ-ι, το παπ-ί, το
ποτίρ-ι, το χαρτ-ί.

Κατά το μέρ-ος: το κράτ-ος, το βάθ-ος, το ίπς-ος,
το κέρδ-ος, το λάθ-ος, το μέλ-ος.

Κατά το γράμ-α: το κόμ-α, το ρίμ-α, το πρό-
βλιμ-α, το ράμ-α, το στόμ-α.

Κατά το χτίσιμο: το λίσ-ιμ-ο, το τρέκς-ιμ-ο, το νί-
ψιμ-ο, το πλέκς-ιμ-ο κ.τ.λ.

ΓΙΜΝΑΖΜΑ 53. Βάλτε εκί όπου ίνε τελίες (...) τι λέκσι άλογο
με τιν πτόσι, πυ τεριάζι στην πρότασι.

Τα αφτιά...ίνε μικρά. Τα πόδια...ίνε δυνατά. Εμís
έχουμε πολά...Σανό κε κριθάρι τρόγι...I μηχανί αφτί έχι
δύναμι 120...I χέτι ίνε στολιζμός...Περάσανε οχτό...

ΓΙΜΝΑΖΜΑ 54. Βάλτε εκί όπου ίνε τελίες (...) τι λέκσι κολχόζι
με τιν πτόσι, πυ τεριάζι στην πρότασι.

150 εχτάρια έσπιρε...Τα μέλι...ζύνε καλά κε έφ-
πορα. Τα χοράφια όλον...ίνε πια θεριζμένα. Στο ραγιό-
νι-ρας έχουμε πολά... Μιλά ο πρόεδρος... Στο ίχοριό-
μας όλι μπίκανε στά...

ΓΙΜΝΑΖΜΑ 55. Βάλτε εκί όπου ίνε τελίες (...) τι λέκσι στόμα
με τιν πτόσι, πυ τεριάζι στην πρότασι.

Έχουμε ένα...Τα δόντια-μας βρίσκουντε μέσα... ίνε
μικρό. Κλίσανε... όλον.

ΓΙΜΝΑΖΜΑ 56. Γράψτε απ' το πιο κάτω κίμενο όλα τα υσι-
στικά, βάζοντας το καθένα χωριστά στι στίλι, πυ πρέπι. Έτσι:

ΑΡΣΕΝΙΚΟ ΓΕΝΟΣ			ΘΙΛΙΚΟ ΓΕΝΟΣ		ΥΔΕΤΕΡΟ ΓΕΝΟΣ	
ο κίπος	ο αγόνας	ο μαθητής	ι ώρα	ι βροχή	το φίλο	το πεδί
...	...	...	...	...	...	...
...	...	...	...	...	...	...

ΠΟΣ ΠΕΡΝΟ ΤΙ ΒΡΑΔΙΑ-ΜΥ

Η λέφτερί-μυ βραδιά αρχίζει ι ώρα 5 το βράδι. Πολύν κερό περνό στο τάγμα-μυ. Στις 6 το βράδι πιγένο στην πιονέρι λέσχι. Εκί ίνε μαζομένα πολά πεδιά. Κάθυμε μ' εκίνα κε διαβάζουμε εφημερίδες. Ο κρίκος-μας πίρε το πατρονάτο πάνο στι φάμπρικα «Κό-κίνο 'Αστρο». Το βράδι εκσετάζο, πος εχτέλεσε το πλάνο ι φάμπρικα κε βοιθό τις εργάτριες. Στι σινεδρίασι το κρίκυ-μας εκσετάζουμε, πος πρέπι να βάλουμε καλί-
τερα τι δυλιά, για να πάγι μπροστά ι μάθισι. 'Ιστερα πέζουμε με τα πεδιά πιάνο, τραγουδύμε επαναστατικά τραγύδια. Φέβγο για το σπίτι ι ώρα 10 το βράδι.

ΓΙΜΝΑΖΜΑ 57. Γράψτε τα πιο κάτω υσιαστικά το πληθυντικό αριθμό στον ενικό αριθμό.

Τα κολχόζια, τα χοριά, τα πεδιά, τα θρανία, τα μολίδια, ι πιο-νέρι, ι σίντροφι, ι άνθρωπι, ι μέρες, ι νίχτες, ι αδλές, ι όρνιθες.

§ 15. ΠΑΡΑΤΙΡΙΣΙΣ ΣΤΙΝ ΚΛΙΣΙ ΤΟΝ ΥΣΙΑΣΤΙΚΟΝ

1) Όλα τα αρσενικά υσιαστικά, πυ τελιόνυνε σε—
ας κε δεν έχυνε τόνο πάνο στο—ας ίνε ισοσίλαβα, π.χ.
ο φίλακας—ι φίλακες, ο γίγαντας—ι γίγαντες, ο άραβας—ι άραβες.

2) Όλα τα αρσενικά υσιαστικά, πυ τελιόνυνε σε—ος

ίνε ισοσίλαβα, π. χ. ο χορικός—ι χορική, ο κολχόζνι-
κος—ι κολχόζνικι, κ.τ.λ.

3) Όλα τα θιλικά υσιαστικά, πυ τελιόνυνε σε—υ
ίνε ανισοσίλαβα, π. χ. ι μαιμό—ι μαιμόδες, ι αλεπού—ι
αλεπούδες, ι μιλυνό—ι μιλονόδες.

4) Όλα τα υδέτερα υσιαστικά, πυ τελιόνυνε σε—α,
—μο ίνε ανισοσίλαβα, π. χ. το κόμα τυ κόματος—τα κό-
ματα, το γράψιμο—τα γραψίματα, το χτίσιμο—τα χτισί-
ματα κ.τ.λ.

5) Τα υδέτερα κε τα θιλικά υσιαστικά έχυνε τις
ίδιες καταλίξεις στην ονομαστική, ετιατική κε κλιτική, κε
στον ενικό, κε στον πληθυντικό αριθμό.

6) Ι γενική τυ πληθυντικού αριθμού όλον τον υσια-
στικόν (αρσενικόν, θιλικόν κε υδετέρον) έχι κατάλιξι—
ον, π. χ. ο σίντροφος—τον σιντρόφον, ι γινέκα—τον
γινεκόν, το πεδί—τον πεδιόν.

ΓΙΜΝΑΖΜΑ. 58. Γράψτε δείγμα με επικεφαλίδα «Στο εργοστήριο»,
βάζοντας μέσα τις λέξεις:

Εργαστήριο. Μαθίτρια. Δουλιά. Βοίθια. Σίντροφος.
Σφιρί. Σίδερο. Τραγούδια. Χαρά.

ΓΙΜΝΑΖΜΑ 59. Αντιγράφοντας το πιο κάτω χίμενο, βάλτε τις
λέξεις, πυ ίνε μέσα σε παρένθεσι ( ) στην πτόσι κε τον αριθμό, πυ
τεριάζι στην πρότασι.

Χτιπόμε τον τακσικό (εχτρός) σ'όλα (το μέτοπο).
Το σχολιό-μας βοιθί (ο κολεχτιδιζμός) στο χοριό. Βοι-
θύμε (ο κολχόζνικος) στο μάζομα (ι σοδιά). Το τάγμα-
μας ίνε χοριζμένο σε 5 (κρίκος). Ι λέςχι τυ χοριώ-
μας βρίσκετε στο σπίτι (ο κυλάκος) Πέφυ. Δόσαμε
2 (σιμέα) στους (πιονέρος) τυ χοριώ. Δόσαμε ο (κολ-

χόζνικος) πολλά (βιβλία). Ο κερός (το μάθημα) αρχίζει.
Όλα (το πεδί) γράφουν.

§ 16. ΕΠΙΘΕΤΟ. ΚΑΤΑΛΙΚΣΙΣ ΤΟΝ ΓΕΝΟΝ

Ι λέκσις, πυ φανερόνυνε τί λογίς ίνε τα υσιαστικά
λέγυντε επίθετα, π. χ. μεγάλος, άνθρωπος, κόκινι σιμέα,
χαμιλό σπίτι.

ΓΙΜΝΑΖΜΑ 60. Βάλτε ελί πυ ίνε τελίεσ (...) ένα επίθετο, πυ
τεριάζει. Έτσι:

Τετράδιο...—Τετράδιο καθαρό.

Ο κερός ίνε... Το προί ίτανε... βρόχί. Λάρπι...
ήλιος. Στον υρανό φανίκανε... σίνεφα. Μαζέβυνε το...
χορτάρι. Φάνικε... χορτάρι. Πίρα το... γράμα-σας. Φέ-
τος ι άνικσι ίνε... Ο δρόμος τυ σκολιύ-μας ίνε... Ο...
αέρας ίνε κρίος.

ΓΙΜΝΑΖΜΑ 61. Γράψτε τί χρώμα έχει:

Ι ζάχαρι ίνε...
Το κάρβυνο ίνε...
Το αλέβρι ίνε...
Το χαρτί ίνε...
Το χορτάρι ίνε...
Το φίλο ίνε...
Το βίζινο ίνε...
Ι ντομάτα ίνε...
Το μίλο ίνε...
Το έμα ίνε...
Ι βιολέτα ίνε...

ΓΙΜΝΑΖΜΑ 62. Γράψτε τί λογίς ίνε τα πιο κάτω υσιαστικά κα-
τά το ιλικό, τι φόρμα κε τι γέφσι-τους:

Κατά το ιλικό	Κατά τι φόρμα	Κατά τι γέφσι
Τραπέζι...	Πιάτο ...	Μίλο ...
Σκαμνί ...	Ρολόγι ...	Σταφίλι ...
Πένα ...	Τύβλο ...	Νερό ...
Σπίτι ...	Τραπέζι...	Ζάχαρι ...
Τίχος ...	Πόρτα ...	Μέλι ...
Πιάτο ...	Αβγό ...	Κσίδι ...
Πυκάμισο...	Τόπι ...	Κρασί ...
		Μπίρα ...

ΓΙΜΝΑΖΜΑ 63. Βάλτε στα πιο κάτω υσιαστικά ένα απ' τα επί-
θετα, που τεριάζι:

Σπίτι... Δέντρο... Κερός... Νίχτα... Κολχόζι...
Σκολιό... Γράμα... Πόρτα... (σιδερένια, ανιχτό, εθνικό,
οντάρνικο, σκοτινί, ζεστός, απσιλό, πέτρινο).

ΓΙΜΝΑΖΜΑ 64. Βάλτε στα πιο κάτω επίθετα ένα υσιαστικό, που
τεριάζι στην πρόταση:

Κρίος, δυνατός... φισύσε. Στον υρανό μαζεβόντανε
μάβρα, μέγαλα... Μεγάλο, καθαρό, εδάερο... Παλιό,
δυνατό, καταπράσινο... ίτανε μπροστά στο σκολιό-μας.
Εργατικός, ταχτικός κε οντάρνικος... Μάβρι, βροχερό
κε κρία... Βαθιά, ίσιχι... Καθαρό, κρίο, γλικό... Στενός,
λασπόδικος, χαλαζμένος... Υντάρνικι, εργατικιά... 'Α-
σπρο, φυντοτό... Κόκινι, κεντιτί μεγάλη... Γλικό, κα-
θαρό...

ΓΙΜΝΑΖΜΑ 65. Γράψτε πιο κάτω επίθετα τα υσιαστικά, που τε-
ριάζουνε. Έτσι: Κόκινος στρατιότης, κόκινι ριμέα, κόκινι τριαντάφιλο.

Κόκιν-ος . . .

Κόκιν-ι . . .

Κόκιν-ο . . .

Νέ-ος . . .

Νέ-α . . .

Νέ-ο . . .

Βαθ-ίς . . .

Βαθ-ιά . . .

Βαθ-ί . . .

Κξανθ-ός . . .

Κξανθ-ιά . . .

Κξανθ-ό . . .

Παστρικός . . .

Παστρικ-ιά . . .

Παστρικ-ό . . .

Βαρ-ίς . . .

Βαρ-ιά . . .

Βαρ-ί . . .

Τελεφτέ-ος . . .

Τελεφτέ-α . . .

Τελεφτέ-ο . . .

Ελινικ-ός . . .

Ελινικ-ιά . . .

Ελινικ-ό . . .

Το επίθετο συνδέετε με το υσιαστικό.

Το επίθετο μπορεί να ίνε αρσενικό, θιλικό κε υδέ-
τερο γένος. Το επίθετο έχι το ίδιο γένος, πυ έχι κε
το υσιαστικό, στο οπίο αναφέρετε.

ΓΙΜΝΑΖΜΑ 66. Γράψτε επίθετα με τιν αντίθετι σημασία. Έτσι:

Στενός δρομός. — Πλατίς κάμπος.

Ο

Ι

ΤΟ

Καλός άνθρωπος.

Ορέος κίπος.

Μικρός ποντικός.

Εργατικός σίντροφος.

Βαρίς πίνακας.

Πλατιά πόρτα.

Μεγάλη χαρά.

Μακριά τενία.

Ζεστί άνιχσι.

Ομορφι βραδιά.

Γεμάτο ποτίρι.

Πλατί πρόσωπο.

Προινό φαγι.

Χιμονιάτικο βράδι.

Μπροστινό μέρος.

ΓΙΜΝΑΖΜΑ 67. Διαβάστε το άρθρο «Ι άνιχσι». Γράψτε πρότι
φορά τα επίθετα το αρσενικό γένος, ίστερα το θιλικό κε τελεφτέα το
υδέτερο γένος μαζί με τα υσιαστικά, στα οπία αναφέρουντε.

Πέρασε ο κρίος χιμόνας. Το άσπρο χιόνι έλιωσε.
 Ίρθε ι όμορφοι άνικσι. Το λαφρό αγεράκι φισάι. Ο ανι-
κσιάτικος ίλιος ζεστένι. Τα ανικσιάτικα λυλύδια φένυ-
ντε πια. Το γλικό καλαίδιμα τον πυλιόν ακύετε κάθε
μέρα. Ι γι σκεπάζετε με πράσινο χορταράκι. Τα πε-
διά πέζυνε με χάρτινο αιτό. Ι γαλάζια θάλασα κιρατί-
ζι στο λαφρό φίσιμα τυ ανικσιάτικυ αέρα. Ίρθε ι πο-
θιτί άνικσι. Ο καλός κερός τις άνικσις ίρθε. Το μυρο-
δάτο τριαντάφιλο άνικσε. Όλι αγάπυνε τον καλό κερό
τις άνικσις. Το λαφρό αεράκι σαλέβι τα πράσινα φίλα
τον δέντρον.

§ 17. ΚΑΤΑΛΙΚΣΙΣ ΤΟΝ ΕΠΙΘΕΤΟΝ

Τα περισσότερα επίθετα τις ελινικής γλώσσας έχυνε
 3 γένι: αρσενικό, θιλικό κε υδέτερο γένους, με τις πιο
 κάτω καταλίκσις:

<u>αρς.</u>	<u>θιλ.</u>	<u>υδέτ.</u>	
σε—ος—ι	—ο	π. χ. ο καλ-ός, ι καλ-ί, το καλ-ό	
„ —ος—α	—ο	π. χ. ο νέ-ος, ι νέ-α, το νέ-ο.	
„ —ός—ιά	—ό	π. χ. ο γλικ-ός, ι γλικ-ιά, το γλικ-ό	
„ —ίς—ιά	—ί	π. χ. ο παχ-ίς, ι παχ-ιά, το παχ-ί.	
„ —ις—α	—ιχο	π. χ. ο τερπέλ-ις, ι τερπέλ-α, το τερπέλ-ιχο.	

ΓΙΜΝΑΣΜΑ 68. Σχιματίστε κε τα 3 γένι τον πιο κάτω επιθέτον.

Κατά το καλ—ός -ί -ό: ο κακ—ός, ο μικρ—ός, ο κυτ—
 ός, ο απλ—ός, ο σοστ—ός, ο άσπρος, ο πέτριν—ος, ο
 κσερ—ός, ο τυφλ—ός, ο καθαρ—ός, ο δυνατ—ός, ο απέ—

ραντ-ος, ο ακριβ-ός.

Κατά το νέ-ος -α -ο: ο αρέ-ος, ο αρχέ-ος, ο τε-
λεφτέ-ος, ο αστεί-ος, ο άκσι-ος, ο τίμι-ος, ο σπουδέ-ος,
ο δεκσι-ός, ο γενέ-ος, ο ενάντι-ος κ. τ. λ.

Κατά το γλικ-ός -ιά -ό: ο παστρικ-ός, ο κσανθ-ός,
ο μαλακ-ός, ο εθγενικ-ός.

Κατά το παχ -ίς -ιά -ί: ο μακρ-ίς, ο βαρ-ίς, ο βαθ-
ίς, ο πλατ-ίς, ο τραχ-ίς, κ. τ. λ.

Κατά το τερπέλ-ις -α -ικο: ο ποραπονιάρ-ις, ο
νκρινιάρ-ις, ο ζιλιάρ-ις, ο γαλανομάτ-ις, ο μαδρομάτ-ις,
ο μαδροφρίδης, κ. τ. λ.

Όσα επίθετα έχυνε μπροστά απ'τιν κατάλιξι--ΟΣ
φρονιεντο, σχηματίζυνε το θιλικό σε—Α. π. χ. νέ-ος,
νέ-α, νέ-ο, μαλαματένι-ος, μαλαματένι-α, μαλαματένι-ο.

§ 18. ΚΛΙΣΙ ΤΟΝ ΕΠΙΘΕΤΟΝ

Όπος τα υσιαστικά, έτσι κε κάθε γένος τον επι-
θέτον έχι 4 πτόσις στον ενικό κε άλες τόσες στον
πλινθιντικό αριθμό. Οστε κε τα επίθετα κλίνυντε.

Τα επίθετα, πυ τελιόνυνε σε—ος—ι—ο, —ος—α—ο,
—ός—ιά—ό κλίνυντε όπος κε τα ισοσίλαβα αρσενικά, θιλι-
κά κε υδέτερα υσιαστικά, πυ τελιόνυν σε τέτιες κατα-
λίξις (βλέπε § § 12, 13, 14). Έτσι:

Α Ρ Σ Ε Ν Ι Κ Α ΕΝΙΚΟΣ ΑΡΙΘΜΟΣ

Ον.	πιός;	ο	στεν-ός	δρόμ-ος
Γεν.	πιανό;	το	στεν-ύ	δρόμ-ο
Ετ.	πιόνα;	το(ν)	στεν-ό	δρόμ-ο
Κλιτ.	—	—	στεν-έ	δρόμ-ε!

ΠΛΙΘΙΝΤΙΚΟΣ ΑΡΙΘΜΟΣ

Ον.	πί;	ι	στεν-ί	δρόμ-ι
Γεν.	πιανόν;	τον	στεν-όν	δρόμ-ον
Ετ.	πιός;	τους	στεν-ός	δρόμ-ους
Κλιτ.	—	—	στεν-ί	δρόμ-ι!

Θ Ι Λ Ι Κ Α

ΕΝΙΚΟΣ ΑΡΙΘΜΟΣ

Ον.	πιά;	ι	νέ-α	χόρ-α
Γεν.	πιανίς;	τις	νέ-ας	χόρ-ας
Ετιατ.	πιά;	τι(ν)	νέ-α	χόρ-α
Κλ.	—	—	νέ-α	χόρ-α

ΠΛΙΘΙΝΤΙΚΟΣ ΑΡΙΘΜΟΣ

Ον.	πιές;	ι	νέ-ες	χόρ-ες
Γεν.	πιανόν;	τον	νέ-ον	χορ-όν
Ετιατ.	πιές;	τις	νέ-ες	χόρ-ες
Κλιτ.	—	—	νέ-ες	χόρ-ες!

Υ Δ Ε Τ Ε Ρ Ο

ΕΝΙΚΟΣ ΑΡΙΘΜΟΣ

Ον.	πιό;	το	γλικ-ό	μίλ-ο
Γεν.	πιανό;	τυ	γλικ-ό	μίλ-ο
Ετιατ.	πιό;	το	γλικ-ό	μίλ-ο
Κλιτ.	—	—	γλικ-ό	μίλ-ο!

ΠΛΙΘΙΝΤΙΚΟΣ ΑΡΙΘΜΟΣ

Ον.	πιά;	τα	γλικ-ά	μίλ-α
Γεν.	πιανόν;	τον	γλικ-όν	μίλ-ον
Ετ.	πιά;	τα	γλικ-ά	μίλ-α
Κλιτ.	—	—	γλικ-ά	μίλ-α!

ΓΙΜΝΑΖΜΑ 69. Κλίνετε: ο απσιλός τίχ-ος, ο ορέ-ος
 κερ-ός, ο πικρ-ός καρπ-ός, ι νέ-α πόρτ-α, ι αργέ-α
 ιστορί-α, το μεγάλ-ο παράθιρ-ο, το τελεφετέ-ο θρανί-ο,
 το δροσερ-ό φιτ-ό, το φρέσκ-ο φρύτ-ο.

Τα άλλα επίθετα, πω τελιώνυνε σε -ίς -ια -ί, -ις -α -ιχο
 κλίνοντε έτσι:

1) Επίθετα σε -ίς -ιά -ί

ΕΝΙΚΟΣ ΑΡΙΘΜΟΣ

	ΑΡΣΕΝΙΚΟ	ΘΙΛΙΚΟ	ΥΔΕΤΕΡΟ
Ον.	ο πλατ-ίς	ι πλατ-ιά	το πλατ-ί
Γεν.	τω πλατ-ί	τις πλατ-ιάς	τω πλατ-ιό
Ετ.	τον πλατ-ί	τιν πλατ-ιά	το πλατ-ί
Κλ.	— πλατ-ί!	— πλατ-ιά!	πλατ-ί!

ΠΛΙΘΙΝΤΙΚΟΣ ΑΡΙΘΜΟΣ

Ον.	ι πλατ-ί	ι πλατ-ιές	τα πλατ-ιά
Γεν.	τον πλατ-ιόν	τον πλατ-ιόν	τον πλατ-ιόν
Ετιατ.	τους πλατ-ιώς	τις πλατ-ιές	τα πλατ-ιά
Κλιτ.	— πλατ-ί!	— πλατ-ιές!	— πλατ-ιά!

2) Επίθετα σε —ις—α—ιχο

ΕΝΙΚΟΣ ΑΡΙΘΜΟΣ

	ΑΡΣΕΝΙΚΟ	ΘΙΛΙΚΟ	ΥΔΕΤΕΡΟ
Ον.	ο ζιλιάρ-ις	ι ζιλιάρ-α	το ζιλιάρ-ιχο
Γεν.	τω ζιλιάρ-ι	τις ζιλιάρ-ας	τω ζιλιάρ-ιχο
Ετ.	το(ν) ζιλιάρ-ι	τι(ν) ζιλιάρ-α	το ζιλιάρ-ιχο
Κλ.	— ζιλιάρ-ι!	— ζιλιάρ-α!	ζιλιάρ-ιχο!

ΠΛΙΘΙΝΤΙΚΟΣ ΑΡΙΘΜΟΣ

Ον.	ι ζιλιάρ-ιδες	ι ζιλιάρ-ες	τα ζιλιάρ-ικα
Γεν.	τον ζιλιάρ-ιδον	τον ζιλιάρ-ον	τον ζιλιάρ-ικον
Ετιατ.	τες ζιλιάρ-ιδες	τις ζιλιάρ-ες	τα ζιλιάρ-ικα
Κλιτ.	— ζιλιάρ-ιδες!	— ζιλιάρ-ες!	— ζιλιάρ-ικα!

ΓΙΜΝΑΖΜΑ 70. Κλίνατε: Ο μαβρομάτ-ις πιονέρος, ι πα-
ραπονιάρ-α γινέκα, το μαβροφρίδικο πεδί, ο νκρινιάρ-ις
άνθρωπος.

ΓΙΜΝΑΖΜΑ 71. Από το πιο κάτω διύγιμα «ΔΙΟ ΔΕΝΤΡΑ»
γράψτε χωριστά τα επίθετα μαζί με τα υσιαστικά.

ΔΙΟ ΔΕΝΤΡΑ

Θιρύμε ακόμα τα διο δέντρα τις αθλίσ-μας: τον
παλιό, κε δυνατό πλάτανο κε την απσιλί κε καμπυριά-
ζμένι λέφκι. Έτσι ι λέφκι ίτανε μια μεγάλη με βαθιά
κυφάλα κε δίπλα στην κυφάλα ένα χοντρό κλαδί. Αγα-
πύσα να κάθιμε πάντα πάνο ε'αφτό το κλαδέ τις κα-
λοκερινές μέρες. Ολόγισρα μακριά φενόντανε: τα κατα-
πράσινα χοράφια τυ κολχοζιύ-μας, ο πλατίς ορίζοντας
κε το καταπράσινο δάσος. Πάνο ετ'απσιλά κλαδιά-τις χτίζα-
νε τα πυλιά τις όμορφες φολιές-τες, όπυ γενύσανε τα
μικρά-τες αβγυλάκια. Ο μάβρος γάτος-μας επίσης αγα-
πύσε να κινιγái τα μικρά πυλάκια τις φολιάς. Τόρα ο
γέρο-πλάτανος έφερε μεγάλη κε βαθιά κυφάλα, μα
βαστιετε ακόμα στο φίσισμα τυ δυνατό αέρα, κ'ι αδί-
νατι λέφκι έγινε πια κσερά κσίλα για το φύρνο-μας.

Τα επίθετα συμφονόνε με τα υσιαστικά, πυ προς-
διορίζουνε, στο γένος, στην πτόσι κε στον αριθμό, π. χ.
ο απσιλός τίχος (αρσ. γένος), ι χαμιλί πόρτα (θιλ.

γένους), τα καλά πεδιά (υδ. γένος πλινθινικό αριθμό),
το νέυ πιονέρυ (γεν. πτόσι).

ΓΙΜΝΑΖΜΑ 72. Βάλτε τα επίθετα το αρσενικό γένος, που ίνε
μέσα στην παρένθεσι ( ) στο γένος, που απετί το υσιαστικό, το οπίο
προσδιορίζουνε. Έτσι:

(Ο χιμονιάτικος) μέρα ίνε κοντί. Ι χιμονιάτικι μέρα
ίνε κοντί.

1. Θόλοςε (ο γαλάζιος) θάλασα. 2. Το θαπόρι
σκίζι (ο αφράτος) κίμα. 3. Ι κολεχτίθα-μας ίνε
(αγαπιμένος). 4. Ο υρανός φένετε (καθαρό). 5. Τον
Ιόνι μίνα θα γίνι (ο κοματικός) είσκεπσι. 6. Ο θίος-
μυ Πέτρος πίγε στην (κοματικός) σινεδρίασι. 7. Το προί
ίτανε (δυνατός) βροχί. 8. Ίτανε (καθαρός, ανικσιάτικος)
μέρα. 9. Τα πεδιά στι γιορτί τις Οχτοβριανίς επα-
νάστασις κρατύσανε (μεγάλος, κόκινος) σιμεά. 10. Μα-
ζέβυνε (κσερός) χορτάρι σε θιμονιά. 11. (Ι χιμονιάτικι)
ίλιος ζεστένι λίγο. 12. Ι αλεπού ίνε (αρπαχτικός, λέ-
μαργος) θεριό. 12. (Καλό;) μέρα.

ΓΙΜΝΑΖΜΑ 73. Βάλτε τα επίθετα το ενικό ίτε πλινθινικό αριθ-
μό, που ίνε μέσα στην παρένθεσι ( ) στον αριθμό ίτε στην πτόσι που
τεριάζι στο υσιαστικό, που προσδιορίζουνε:

Τα ζόα χριάζυντε (ταχτικός, προσεχτικός) περι-
πίσι. Το άλογο, το σκιλί, ι γάτα, το γυρόνι, το πρό-
δατο ίνε (τετράποδος) ζόα. (Το άσκιμο) σπόρι πάντα
αργά φιτρόνυνε. Φισάι αέρας (δυνατί). Στον υρανό
μαζέβυντε (μάβρος) είνεφα. Ι αβλές τις πόλεις μας ίνε
(καθαρός), ι δρόμι (λιθόστρυτος). Δρόμος (αρακσιτί).
Το σιτάρι, το κριθάρι, το κεχρί ίνε σπαρτά (χρίσιμος).
Έπεσε χιόνι (άσπρος) σαν παμπάκι (φυντοτός). Ίρ-
θανε (ο ανικσιάτικος) μέρες. Ι νίχτες ίνε (κοντός).

ΓΙΜΝΑΖΜΑ 74. Βάλτε εκί όπου ίνε τελίες (...) το χριαζόμενο επίθετο, στίν πτόσι, στο γένος κε στον αριθμό, πυ περιάζι με το υσιαστικό.

Ίνε ζιτάρι χιμονιάτικο κε... Σπίραμε ζιτάρια χιμονιάτικα κε... Ιπάρχουν πυλιά μεγάλα κε... Ο λίκος κε ι αρχύδα ίνε θεριά αρπαχτικά κε... Φιτρόσανε στο λιθάδι λυλύδια κόκινα κε... Το δέρμα τις αλεπούς ίνε κσανθό κε... Πρασίניσαν τα μεγάλα κε τα... κλαδιά τις μυλιάς. Τα φίλα τον δέντρον ίνε τόρα πράσινα κε... Στον υρανό λάμπυνε μεγάλα κε... άστρα. Στο σοδιέτ τυ χοριό κρεμάσαμε μεγάλι.... ζιφέα. Στιν έριμο ίνε πσιλός κε... άμος. Το χιμόνα ι μέρες ίνε... κ' ι νίχτες ίνε...

- ΠΑΡΙΜΙΕΣ 1) Μικρό σκιάκι όλο το σπιτι φιλάι. (Ι κλιδαριά).
2) Κενύριο σκέδος, μα όλο γεμάτο τρίπες. (Κόσκινο).
3) Σε άσπρα λιθάδια δόσκυνε μάθρα προβατάκια. (Χαρτιά κε γράματα)

§ 19. ΠΡΟΣΟΠΙΚΕΣ ΑΝΤΟΝΙΜΙΕΣ

ΓΙΜΝΑΖΜΑ 75. Διαβάστε τις προτάσεις στι δεκσιά κε στίν αριστερί στίλι. Πιά διαφορά ίνε ανάμεσά-τους; Πιές λέξεις βρίσκυντε στι δεκσιά στίλι αντί για τις λέξεις :

Ι Μαρία, τι Μαρία, στι	Μαρία, ι πιονέρι.
1) Ι Μαρία πήγε στι θάλασα να κολιμπίσι.	1) Ι Μαρία πήγε στι θάλασα να κολιμπίσι.
2) Το κίμα κόντεπσε να σκεπάσι <u>τι Μαρία</u> .	2) Το κίμα κόντεπσε να <u>τι</u> σκεπάσι
3) Ι πιονέρι γλιτόσανε <u>τι Μαρία</u> .	3) Ι πιονέρι γλιτόσανε <u>αφτίνα</u> .
4) Ι <u>πιονέρι</u> δόσανε βοίθια <u>στι Μαρία</u> .	4) <u>Αφτί</u> δόσανε βοίθια <u>στι Μαρία</u> .

μενο
το
ο-
κε
ι-
νε
ά
α
ο

Στις προτάσεις βρίσκουμε λέξεις: εγώ, (ε)σί, αφτός, αφτί, αφτό, εμής, (ε)σις, αφτί, αφτές, αφτά, που μπένου-
νε στον τόπο τον υσιαστικόν. Τις λέξεις αυτές τις
λέμε προσωπικές αντωνιμίες.

Εγώ, εμής ίνε αντωνιμίες πρώτου προσώπου.

Σι, σις «—» «—» δέφτερου προσώπου.

Αφτός, αφτί, αφτό }
Αφτί, αφτές, αφτά, } «—» ρίτου προσώπου

Πρώτο πρόσωπο λέμε εκίνον, που μιλάι.

Δέφτερο »—» «—» εκίνον, με τον οπίο μιλούνε.

Τρίτο πρόσωπο εκίνον, για τον οπίο μιλούνε, ίτε
εκίνο, για το οπίο μιλούνε.

Ι προσωπικές αντωνιμίες κλίνουντε έτσι:

Ε Ν Ι Κ Ο Σ   Α Ρ Ι Θ Μ Ο Σ

	ΠΡΩΤΟ ΠΡΟΣΩΠΟ	ΔΕΦΤΕΡΟ ΠΡΟΣΩΠΟ	ΤΡΙΤΟ ΠΡΟΣΩΠΟ
			ΑΡΣΕΝΙΚΟ ΘΗΛΙΚΟ ΥΔΕΤΕΡΟ
Ον.	εγώ	εσί (σι)	αφτός αφτί αφτό
Γεν.	ερένα (μυ)	ερένα (συ)	αφτό(τυ) αφτίς(τις) αφτό(τυ)
Ετ.	ερένα (με)	ερένα (σε)	αφτόν(τον) αφτίν(τιν) αφτό(το)

Π Λ Ι Θ Ι Ν Τ Ι Κ Ο Σ   Α Ρ Ι Θ Μ Ο Σ

Ον.	εμής,	εσις (σις)	αφτί	αφτές	αφτά
Γεν.	εμάς (μας)	εσάς (σας)	αφτόν	αφτόν	αφτόν
Ετ.	εμάς (μας)	εσάς (σας)	αφτός(τους)	αφτές (τις)	αφτά (τα)

ΓΙΜΝΑΖΜΑ 76. Στο δείγμα «Στιν τόντρα» γράψτε εκί όπου
ίνε τελίες (...) τις αντωνιμίες, που χριάζουντε.

ΣΤΙΝ ΤΥΝΤΡΑ

Μακριά στο Βορά βρίσκετε ι έριμι τύντρα. Κιτά-
ζις ζ'... κε βλέπισ μόνο χιόνια. Πολί σπάνια ζ'...
βρίσκis κάτι χαμόδεντρα. Ι άνθρωπι εκί ζόνε μακριά
ο ένας απ'τον άλλο. Ι κάτικι... τρέφυνε λάφια ... κάτο
απ'το χιόνι βρίσκυνε χορτάρι, πυ τρόνε. 'Αμα φάνε
όλο το χορτάρι ι άνθρωπι ... φέρνυνε σε άλλα μέρι. Ι
κάτικι τις τύντρας τρόνε το κρέας τυ λαφιού κε πίνυνε
το γάλα-... Δίχος ... ίνε δίσκολι ι ζοί στιν τύντρα.

ΓΙΜΝΑΖΜΑ 77. Βάλτε εκί όπου ίνε τελίες (...) τιν αντονιμία,
πυ χριάζετε.

Ι ΑΝΙΚΣΙΑΤΙΚΙ ΣΠΟΡΑ ΣΤΟ ΚΟΛΧΟΖΙ

Κάθε κολχόζνικος πρέπι να ετιμαστί για τι σπο-
ρά. Πρέπι ... να καθαρίσι το σπόρο, να ... διαλέγι.
Πρέπι όλα τα γεοργικά εργαλία να ... επιδιορθόσουνε.
Δίχος ... δουλιά δε γίνετε. Χριάζετε καλί περιπίσι για
τα άλογα. Δίχος τι βοίθια ... ι δουλιά δεν πάγι μπρο-
στά. Στο αναγνοστήριο πρέπι να θάλουμε βιβλία, πυ ε-
κσασφαλίζυνε το αγροτικό μίνιμυμ για κάθε κολχόζνικο..
δίνυνε πολές αγρονομικές γνώσις ζ'... Ι δουλιά φτάνι
για όλους. Μα απ'... εκσαρτάτε ι έφορι κε ι εκπολι-
τιζμένοι ζοί σε κάθε κολχόζι. Πρέπι να θιμάστε, κολ-
χόζνικι, ότι αν θα σπίρετε καλά, τότε απ'... θάχετε
κε καλί σοδιά.

ΓΙΜΝΑΖΜΑ 78. Βάλτε τις αντονιμίες, πυ ίνε μέσα στιν παρέν-
θεσι ( ) στιν πτόσι, πυ τεριάζι στιν πρότασι.

ΣΤΟ ΝΕΟ ΣΚΟΛΙΟ

Ι Κλάβα ίνε νέα πιονέρα. Ι γονί-τις το προί
έστιλαν (αφτός) στο νέο, φωτερό κε μεγάλο σκολιό.

(Εγώ) έχωμε φυσικό, δραματικό, μουσικό κε ΟΣΟ
ομίλους. (Εσείς) έχετε νέα σχολιά; Ι χώρα-μας (εμείς)
δίνι όλες τις συνθήκες για να μάθουνε όλα τα πεδιά.
Στι μαθητική επιτροπή χορίσανε (εγώ, εσείς, αφτός, αφτί).

§ 20. ΚΛΙΣΙ ΤΥ ΡΙΜΑΤΟΣ

ΓΙΜΝΑΖΜΑ 79. Απ' το διίγίμα «Ι δροσύλα» αντιγράψτε τα
ρίματα.

Ι ΔΡΟΣΥΛΑ

Πάνο στα φίλα τον χορταριόν το καλοκερινό προί
βλέπεις διαμάντια. Αφτά τα διαμάντια λάμπυνε αντίκρι
στον ήλιο με διάφορα χρώματα: κίτρινα, κόκινα κε μα-
διά. Αν κόψεις κανένα φίλο για να κιτάξεις τα όμορφα
αφτά διαμάντια, τότε βλέπεις, πως δεν ίνε πραγματικά δια-
μάντια, μα ίνε σταλαγματιές νερό, πυ λάμπυνε στον
ήλιο. Ι σταλαγματιές στάζουνε στι γι κε τα διαμάντια
πια δε(ν) φένουντε. Πέρνεις ένα πιάτο, όπου
μαζέβεις το νερό τις δροσύλας, το πίνεις κε συ φένετε
πιο νόστιμο από κάθε άλλο ποτό.

ΓΙΜΝΑΖΜΑ 80. Βάλτε εκί όπου ίνε τελίες (...) το ρίμα, πυ
τεριάζι στιν πρότασι.

Κολχόζνικος. Εγώ...τα κολχόζνικα χοράφια.

Εργάτις. Εγώ...τα εργαλία με τα οπία ει δυ-
λέβεις.

Κόκινος στρατιότις. Εγώ...τι γι κε τα εργοστάσια,
όπου δουλέβετε κε ι διο.

Ι τρις μαζί. Εμείς...το σοσιαλισμό στι χώρα-μας.
(οργόνο, φτιάχνο, φιλάγο, χτιζουμε)

Εγώ	οργόνο	Εγώ	φτιάχνο	Εγώ	φιλάγο
Σι	οργόνις	Σι	φτιάχνις	Σι	φιλάγισ
Αφτός	οργόνι	Αφτός	φτιάχνη	Αφτός	φιλάγι
Αφτί		Αφτί		Αφτί	
Αφτό		Αφτό		Αφτό	

ΓΙΜΝΑΖΜΑ 81. Γράψτε το παραπάνο γίμναζμα έτσι: δάλτε τις αντονιμίες εγώ, σι, αφτός, αφτί, αφτό στον πλιθιντικό αριθμό (εμής, σις, αφτί, αφτές, αφτά).

Εμής	οργόνυμε	Εμής	φτιάχνυμε	Εμής	φιλάγυμε
Σις	οργόνετε	Σις	φτιάχνετε	Σις	φιλάγετε
Αφτί	οργόνυνε	Αφτί	φτιάχνυνε	Αφτί	φιλάγυνε
Αφτές		Αφτές		Αφτές	
Αφτά		Αφτά		Αφτά	

Όταν το ρίμα ενόνετε με τις αντονιμίες του πρώτου, δεύτερου και τρίτου προσώπου (εγώ, σι, αφτός, αφτί, αφτό, εμής, σις, αφτί, αφτές, αφτά), ι καταλίκσις-του αλάζυνε.

Ι αλαγί του ρίματος κατά πρόσωπα λέγετε κλίσι.

§ 21. ΠΡΟΣΟΠΙΚΕΣ ΚΑΤΑΛΙΚΣΙΣ ΤΟΝ ΡΙΜΑΤΟΝ

ΕΝΙΚΟΣ ΑΡΙΘΜΟΣ	ΠΛΙΘΙΝΤΙΚΟΣ ΑΡΙΘΜΟΣ
1-ο πρόσωπο : — ο	1-ο πρόσωπο : — υμε
2-ο πρόσωπο : — ις	2-ο πρόσωπο : — ετε
3-ο πρόσωπο : — ι	3-ο πρόσωπο : — υν(ε).

ΓΙΜΝΑΖΜΑ 82. Κλίνετε γραφτά στο τετράδιό-σας τα ρίματα: γράφ-ο, δυλέβ-ο, φιτέβ-ο, κόβ-ο, ράβ-ο, τρέχ-ο, χορίζοντας τις καταλίκσις με γραμύλα(-)

Έτσι : εγώ γράφ-ο,
Σι γράφ-ις κ. τ. λ.

ΕΝΙΚΟΣ ΑΡΙΘΜΟΣ

Εγώ . . . (τί κάνο;)
 Σι . . . (τί κάνεις;)
 Αφτός . . . }
 Αφτί . . . } (τί κάνι;)
 Αφτό . . . }

ΠΛΗΘΙΝΤΙΚΟΣ ΑΡΙΘΜΟΣ

Ερίς . . . (τί κάνουμε;)
 Σις . . . (τί κάνετε;)
 Αφτί . . . }
 Αφτές . . . } (τί κάνουνε;)
 Αφτά . . . }

ΓΙΜΝΑΣΜΑ 83. Γράψτε τα πιο κάτω ρήματα. Έτσι:

ΕΝΙΚΟΣ ΑΡΙΘΜΟΣ

Εγώ νίβο τον εαφτό-μυ- Εγώ νίβ-ουμε
 Εγώ χτενίζο τα μαλιά-μυ= . . .
 Εγώ λύζο το κορμί-μυ= . . .
 Εγώ ντίνο τον εαφτό-μυ= . . .
 Εγώ επιμάζο τον εαφτό-μυ= . . .
 Εγώ βρέχο τον εαφτό-μυ= . . .

Σι νίβις τον εαφτό-συ = Σι νίβ-εσε
 Σι χτενίζις τον μάλιά-συ= . . .
 Σι λύζις το κορμί-συ= . . .
 Σι ντίνις τον εαφτό-συ= . . .
 Σι επιμάζις τον εαφτό-συ= . . .
 Σι βρέχις τον εαφτό-συ= . . .

Αφτός νίβι τον εαφτό-τυ= Αφτός νίβ-ετε
 Αφτός χτενίζι τα μαλιά-τυ= . . .
 Αφτός λύζι το κορμί-τυ= . . .
 Αφτός ντίνι τον εαφτό-τυ= . . .
 Αφτός επιμάζι τον εαφτό-τυ= . . .
 Αφτός βρέχι τον εαφτό-τυ= . . .

ΓΙΜΝΑΣΜΑ 84. Γράψτε τα πιο κάτω ρήματα. Έτσι:

ΠΛΙΘΙΝΤΙΚΟΣ ΑΡΙΘΜΟΣ

Ερίς νίθυμε τον εαφτό-μας-	Ερίς νιθόμαστε
Ερίς χτενίζουμε τα μαλιά-μας=	. . .
Ερίς καθαρίζουμε τον εαφτό-μας=	. . .
Ερίς λύζουμε τα κορμιά-μας=	. . .
Ερίς ντίνουμε τον εαφτό-μας=	. . .
Ερίς επιμάζουμε τον εαφτό-μας=	. . .
Ερίς δρέχουμε τον εαφτό-μας=	. . .
Σις νίθετε τον εαφτό-σας=	Σις νιθ-εστε
Σις χτενίζετε τα μαλιά-σας=	. . .
Σις καθαρίζετε τον εαφτό-σας=	. . .
Σις λύζετε τα κορμιά-σας=	. . .
Σις ντίνετε τον εαφτό-σας=	. . .
Σις επιμάζετε τον εαφτό-σας=	. . .
Σις δρέχετε τον εαφτό-σας=	. . .
Αφτί νίθυνε τον εαφτό-τους=	Αφτί νιθ-ουντε
Αφτί χτενίζυνη τα μαλιά-τους=	. . .
Αφτί καθαρίζυνη τον εαφτό-τους=	. . .
Αφτί λύζυνη τα κορμιά-τους=	. . .
Αφτί ντίνυνη τον εαφτό-τους=	. . .
Αφτί επιμάζυνη τον εαφτό-τους=	. . .
Αφτί δρέχυνη τον εαφτό-τους=	. . .

§ 22. ΠΡΟΣΟΠΙΚΕΣ ΚΑΤΑΛΙΚΣΙΣ ΤΟΝ ΡΙΜΑΤΟΝ

Τα ρίματα μπορούν να έχουνε κε τέτιες καταλίχσις:

ΕΝΙΚΟΣ ΑΡΙΘΜΟΣ		
1-ο	πρόσωπο	— υμε
2-ο	πρόσωπο	— εσε
3-ο	πρόσωπο	— ετε

ΠΛΙΘΙΝΤΙΚΟΣ ΑΡΙΘΜΟΣ		
1-ο	πρόσωπο	— ομαστε
2-ο	πρόσωπο	— εστε
3-ο	πρόσωπο	— υντε

ΓΙΜΝΑΖΜΑ 85. Γράψτε πρώτη φορά τα ρήματα με τις προσοπι-
 χές καταλήξεις —ο—ις—ι κ.τ.λ. (§ 21) κ'ίστερα με τις καταλήξεις—υμε
 —εσε, —ετε κ. τ. λ. (§ 22)

Έτσι;

λίν-ο	λίν-υμε
φιτέβ-ο	. . .
πλέκ-ο	. . .
ράβ-ο	. . .
χάν-ο	. . .
γράφ-ο	. . .
δανίζ-ο	. . .
σαπυνίζ-ο	. . .
κόβ-ο	. . .
σφάζ-ο	. . .
φιλάγ-ο	. . .
λίν-ις	λίν-εσε
φιτέβ-ις	. . .
πλέκ-ις	. . .
γράφ-ις	. . .
χάν-ις	. . .
κόβ-ις	. . .
φιλάγ-ις	. . .
φιλάγ-ι	φιλάγ-ετε
σαπυνίζ-ι	. . .
καθαρίζ-ι	. . .
δανίζ-ι	. . .
ράβ-ι	. . .

ΓΙΜΝΑΖΜΑ 86. Αντιγράψτε τα πιο κάτω ρήματα, υπογραμμίστε
 τις προσοπικές καταλήξεις και δώστε το πρόσωπο και τον αριθμό. Έτσι:
 Σι γράφ-ις (2-ο πρόσωπο ενικού αριθμού).

Ερίς δεχ-όραστε (1-ο πρόσωπο πλινθινικό αριθμό)

Ι ΑΝΙΚΣΙ

Ο χιμόνας φέβγι. 'Ερχετε ι άνικσι. Ο ήλιος ζεστένι
πιο δυνατά. Ι μέρες μεγαλόνυνε κ' ι νίχτες κοντένυνε.
Το χιόνι σιγά λιώνι. Πρασινίζι το χορτάρι στα λιβάδια.
Τα λυλύδια ανίγυνε. Τα πρόβατα βόσκυνε στα πράσι-
να λιβάδια. Ι κολχόζνικι επιδιορθόνυνε τα εργαλία κε
τις μηχανές για τι σπορά. Ερίς τρέχουμε στο δάσος
για λυλύδια. Απλονόμαστε κάτο απ' τα δέντρα κε
τραγυδύμε τραγύδια. Τρέχουμε, φονάζουμε όλι με χαρά.

§ 23. Ο ΤΟΡΙΝΟΣ (ΕΝΕΣΤΟΤΑΣ), Ο ΠΕΡΑΖΜΕΝΟΣ ΚΕ Ο ΜΕΛΟΝΤΑΣ ΧΡΟΝΟΣ ΤΥ ΡΙΜΑΤΟΣ

Εγώ γράφο γράμα.

Εγώ έγγραφα γράμα.

Εγώ θα γράφο γράμα.

Εγώ λίνο το πρόβλημα.

Εγώ έλινα το πρόβλημα.

Εγώ θα λίνο το πρόβλημα.

Εγώ ετιμάζουμε για το σχολιό.

Εγώ ετιμαζόμυνα για το σχολιό.

Εγώ θα ετιμάζουμε για το σχολιό.

Τα ρίματα μπορύν να έχυνε φόρμες τορινό
(ενεστότα), περαζμένυ κε μέλοντα χρόνυ.

Ο τορινός (ενεστότας) χρόνος φανερώνι, ότι ι ενέρ-
για γίνετε τόρα, τι στιγμί, πυ μιλύμε.

(μό)

Ο περαζμένος χρόνος φανερόνι, ότι η ενέργεια γι-
νότανε στα περαζμένα.

Ο μέλοντας χρόνος φανερόνι, ότι η ενέργεια θα
γίνι στον κατοπινό χρόνο.

ΓΙΜΝΑΖΜΑ 87. Βάλτε τα πιο κάτω ρήματα στον τορινό (ενεστώ-
τα), στον περαζμένο και στον μέλοντα χρόνο. Έτσι:

ΕΝΕΣΤΟΤΑΣ	ΠΕΡΑΖΜΕΝΟΣ	ΜΕΛΟΝΤΑΣ
εγώ φιδέβ-ο	εγώ φιδεβ-α	εγώ θα φιδέβ-ο
„ χάνουμε	„ χαν-όμυνα	εγώ θα χάν-ουμε

Χτίζ-ο . . . Πέζ-ο . . . Δυλέβ-ο . . . Κόβ-ο . . .
Μαγιδέβ-ο . . . Γράφ-ο . . . Αγωνίζ-ουμε . . . Μεταχιδί-
ζ-ουμε . . . Έρχ-ουμε . . . Χριάζ-ουμε . . . Λύζ-ουμε . . .

ΓΙΜΝΑΖΜΑ 88. Βάλτε τα πιο κάτω ρήματα τον προτάσεων το
τορινό (ενεστώτα) χρόνο σε μέλοντα χρόνο.

Πιστέβο στα λόγια-ς. Η εργάτες δυλέδυνε 7 ώρες.
Η κολχόζνικι θερίζυνε το σιτάρι. Η κολχόζνικι αλονίζυνε
με το κομπάιν. Η πιονέρι βοτανίζυνε τα περιβόλια. Η
μαθιδές γράφυνε σινθίματα. Εμείς γραφόμαστε κομσορό-
λι. Σεις κρίθετε τιν αλίθια. Αφτί λύζυντε.

ΓΙΜΝΑΖΜΑ 89. Γράψτε τα πιο κάτω ρήματα σε δύο μέλοντες χρό-
νους. Έτσι:

Θα γράφο γράμα—

Θα δυλέβο στι φάμπρικα

Θα πέζο τόπι—

Θα λίνο το σκινί—

Θα πλέκο δίχτι—

Θα κόβο το χαρτί—

Θα γράψο γράμα.

. . .

. . .

. . .

. . .

. . .

Θα φιλάγο το βιβλίο—

. . .

Θα γιρίζο πίσο—

. . .

Θα χτίζο νέα ζοί—

. . .

Στα ρίματα έχυμε διο μέλοντες χρόνους: ο ένας
λέγετε κσακολουθιτικός μέλοντας με κατάλιξι—ο κι' ο
άλος στιγμαικός μέλοντας με κατάλιξι—ο πυ πέρνι
μπροστά το πρόσφικα (-ς-ο).

ΓΙΜΝΑΖΜΑ 90. Σχηματίστε προτάσεις με τους πιο κάτω μέλοντες
χρόνους:

Θα μεγαλόνο. Θα μεγαλόσο. Θα πιάνο. Θα πιάσο.
Θα χάνο. Θα χάσο. Θα τρέχο. Θα τρέκσο. Θα οργόνο. Θα
οργόσο. Θα θρέβο. Θα θρέπσο. Θα πιράζο. Θα πιράκσο.
Θα γνωρίζυμε. Θα γνωρίζυμε. Θα σκάθυμε. Θα σκά-
πσυμε. Θα πλαγιάζυμε. Θα πλαγιάσυμε.

ΓΙΜΝΑΖΜΑ 91. Δίπλα σε κάθε ρίμα γράψτε ρίμα με την αν-
τιθετή σημασία. 'Ετσι:

Ανίγυμε—κλίνυμε. Ανάδο—ζθίνο. Δυλέβις—. . .
Ανίγεσε—. . . Ντίνεσε—. . . Σικόνεσε—. . . Περ-
πατίς—. . . Μεγαλόνις—. . . Μακρένις—. . . Ανε-
θένις—. . . Μπένις—. . . Λερόνεσε—. . . Ασπρί-
ζεσε—. . . Ράβεσε—. . . Πίγεσε—. . .

ΓΙΜΝΑΖΜΑ 92. Μεταβάλλοντας την αντωνυμία εγώ σε εμείς, να
βάλετε στο τέλος το ρήματος τις χρειαζόμενες καταλίξεις. 'Ετσι:

Εγώ γράφ-ο

Εμείς γράφ-υμε

Εγώ εργάζ-υμε

Εμείς εργαζ-όμαστε.

Εγώ ρίχν-ο

Εμείς

. . .

Εγώ διαβάζ-ο

Εμείς

. . .

Εγώ πίν-ο

Εμείς

. . .

Εγώ τρέχ-ο
 Εγώ ανεβέ-νο
 Εγώ αγωνίζ-υμε
 Εγώ χριάζ-υμε
 Εγώ δέχ-υμε

Ερίς
 Ερίς
 Ερίς
 Ερίς
 Ερίς
 . . .
 . . .
 . . .
 . . .
 . . .

§ 24.1 ΠΡΟΣΟΠΙΚΕΣ ΚΑΤΑΛΙΚΣΙΣ ΤΟΝ ΡΙΜΑΤΟΝ—
ΥΜΕ,—ΕΤΕ

Εγώ γράφ-υμε πιονέρος. Ερίς γράφ-υμε καθαρά.
 Εγώ νίβ-υμε με σαπύνη. Ερίς νίβ-υμε το μορό.
 Εγώ επιμάζ-υμε στο μάθιμα. Ερίς επιμάζ-υμε φαγί.
 Εγώ χτενίζ-υμε κάθε προί. Ερίς χτενίζ-υμε το
 κορίτσι.

Σις βρέχ-ετε το πρόσωπο. Αφτός βρέχ-ετε σιχνά.
 Σις γράφ-ετε γρίγορα. Ο Πέτρος γράφ-ετε πιονέρος
 Σις χάν-ετε το μολίβι-σας. Αφτός χάν-ετε στο
 δάσος.

ΠΑΡΑΤΙΡΙΣΙ 1-ι

Ι προσοπικί κατάλικσι — υμε απαντάι στο πρότο
 πρόσωπο τυ ενικό αριθμού κε στο πρότο πρόσωπο τυ
 πληθυντικό αριθμού τυ ενεστώτα. Αν το ρίμα απαντάι
 στο ερώτιμα πιός; πιά πιό; τότε ίνε πρότο πρόσωπο
 τυ ενεστώτα στον ενικό αριθμό. Κι'αν το ρίμα απαντάι
 στο ερώτιμα πί; πιές; πιά; τότε ίνε πρότο πρό-
 σωπο τυ πληθ. αριθμού τυ ενεστώτα.

ΠΑΡΑΤΙΡΙΣΙ 2-ι. Ι προσοπικί κατάλικσι — ετε απαν-
 τάι κε στο τρίτο ενικό πρόσωπο κε στο δέφτερο πλι-
 θυντικό πρόσωπο τυ ενεστώτα χρόνου. Αν το ρίμα απαν-

τάι στο ερώτιμα πιός; πιά; πιο; τότε ίνε τρίτο
ενικό πρόσωπο τυ ενεστώτα. Κί'αν απαντάι στο ερώ-
τιμα πί; πιές; πιά; τότε ίνε δέφτερο πληθυντικό
πρόσωπο τυ ενεστώτα.

§ 25. ΚΛΙΣΙ ΤΥ ΕΝΕΣΤΟΤΑ ΚΕ ΤΟΝ ΔΙΟ ΜΕΛΟΝΤΟΝ

	ΠΡΟΣΩΠΑ	ΕΝΕΣΤΟΤΑΣ	ΜΕΛΟΝΤΑΣ ΚΣΑΚΟΛΥ- ΘΙΤΙΚΟΣ	ΜΕΛΟΝΤΑΣ ΣΤΙΓΜΙΚΟΣ
Εν. αρ.	1	Χάν-ο	θα χάν-ο	θα χά-ς-ο
	2	Χάν-ις	» χάν-ις	» χά-ς-ις
	3	Χάν-ι	» χάν-ι	» χά-ς-ι
Πλ. αρ.	1	Χάν-υμε	» χάν-υμε	» χά-ς-υμε
	2	Χάν-ετε	» χάν-ετε	» χά-ς-ετε
	3	Χάν-υν(ε)	» χάν-υν(ε)	» χά-ς-υν(ε)

Ο μέλοντας κσακολουθιτικός φανερόνι, ότι ι πράξι
θα γίνι στο μέλον κσακολουθιτικά, διλ. για πολί κερό
κε σχηματίζετε από τον ενεστώτα, σαν θάλυμε μπροστά
τι λεκσύλα θα, π. χ. χάνο, θα χάν-ο, γράφ-ο, θα γράφο.

Ο μέλοντας στιγμικός φανερόνι, ότι ι πράξι θα
γίνι στο μέλον στιγμικά, διλ. για λίγο κερό κε σχηματίζετε
με τις καταλίξεις τυ ενεστώτα ο—ις—ι κ. τ. λ., πυ
έχυνε μόνο μπροστά απ' τις καταλίξεις το πρόσφισμα ς
π. χ. θα πλέκ-ο—θα πλέκ-ς-ο.

§ 26. ΠΕΡΑΖΜΕΝΙ ΧΡΟΝΙ

Χτες όλι τι μέρα έβρεχε.

Τι νίχτα έβρεκε δέκα λεφτά.

Χτες ίσαμε το βράδι έκοβα κσίλα.

Χτες το βράδι έκοψα το δάχτυλό-μυ.

Όταν ο περαζμένος χρόνος φανερόνι πράκσι, που γινόντανε στα περαζμένα κσακολυθιτικά (έβρεχε, έκοβα) τότε ο χρόνος αφτός λέγετε παρατατικός.

Όταν ο περαζμένος χρόνος φανερόνι πράκσι, που έγινε στα περαζμένα μια φορά κε τέλιωσε: έβρεκσε, έκοψα, τότε ο περαζμένος αφτός χρόνος λέγετε αόριστος.

ΓΙΜΝΑΣΜΑ 93. Αντιγράψτε στα τετράδιά-σας τος πιο κάτω περαζμένους χρόνους, υπογραμίζοντας τις καταλίξεις:

	ΠΡΟΣΟΠΑ	ΠΑΡΑΤΑΤΙΚΟΣ	ΑΟΡΙΣΤΟΣ
Εν.αρ.	1.	έ--χαν--α	έ--χα--ς--α
	2.	έ--χαν--ες	έ--χα--ς--ες
	3.	έ--χαν--ε	έ--χα--ς--ε
Πλ.αρ.	1.	(ε)--χάν--αμε	(ε)--χά--ς--αμε
	2.	(ε)--χάν--ατε	(έ)--χά--ς--ατε
	3.	έ--χαν--αν(ε)	(έ)--χά--ς--αν(ε)

ΠΡΟΣΟΠΙΚΕΣ ΚΑΤΑΛΙΚΣΙΣ ΤΟΝ ΠΕΡΑΖΜΕΝΟΝ ΧΡΟΝΟΝ ΙΝΕ:

ΕΝΙΚΟΣ ΑΡΙΘΜΟΣ	ΠΛΗΘΙΝΙΚΟΣ ΑΡΙΘΜΟΣ
1-ο πρόσωπο--α	1-ο πρόσωπο--αμε
2-ο πρόσωπο--ες	2-ο πρόσωπο--ατε
3-ο πρόσωπο--ε	3-ο πρόσωπο--αν(ε).

Ο αόριστος μπροστά απ' τις καταλίξεις --α--ες--ε κ. τ. λ. πέρνι το πρόσφμα Σ.

§ 27. ΑΦΚΣΙΣΙ ΣΙΛΑΒΙΚΙ

Τα ρίματα, πυ αρχίζυνε από σίμφονο στυς περά-
ζμένυς χρόνυς (παρατατικό κε αόριστο) πέρνυν μπρο-
στά ένα ε, πυ λέγετε άφκσιςι σιλαβικί, γιατί το ρίμα
περισέβι κατά μια σιλαβί, π. χ. πέζ-ο, παρατ. έπεζ-α,
αόριστος έ-πεκσα, δρέχ-ο, έ-δρεχα, έ-δρεκσα κ. τ. λ.
ΓΙΜΝΑΖΜΑ 94. Βάλτε άφκσιςι σιλαβικι στυς περαζμένυς χρόνυς
τον πυυ κάτω ριμάτον. Έτσι:

Ενεστώτας	Παρατατικός	Αόριστος
λίνο	έ-λινα	έ-λιστα
γράφο	. . .	. . .
πέζο	. . .	. . .
φιτέβο	. . .	. . .
τρέχο	. . .	. . .
δυλέβο	. . .	. . .

§ 28. Ι ΑΡΝΙΣΙ ΔΕ(Ν), ΜΙ(Ν) ΜΠΡΟΣΤΑ ΣΤΑ ΡΙΜΑΤΑ

Ι αρνιτικές λεκσύλες δε(ν), μι(ν) μπένυν πάντα
μπροστά στα ρίματα κε γράφυντε πάντα χωριστά, π. χ.:

ΠΡΟΤΑΣΙΣ

ΔΙΧΟΣ ΑΡΝΙΣΙ

1. Ο πιονέρος ίρθε.
2. Το βιβλίο ίνε καθαρό.
3. Κάνις ατακσίεσ.
4. Χάνις άδικα κερó.

ΜΕ ΑΡΝΙΣΙ

1. Ο πιονέρος δεν ίρθε.
2. Το βιβλίο δεν ίνε
καθαρό.
3. Μιν κάνις ατακσίεσ.
4. Μι χάνις άδικα κερó.

5. Τα πυλιά κελαιδούν.

6. Ανάβις τι λάμπα.

7. Έχο βιβλία.

8. Απλόνις το χέρι.

9. Άκουσε τον Πέτρο.

10. Να πας στο σχολιό.

5. Τα πυλιά δεν κελαιδούν.

6. Μιν ανάβις τι λάμπα.

7. Δεν έχο βιβλία.

8. Μιν απλόνις το χέρι.

9. Μιν ακύς τον Πέτρο.

10. Μιν πας στο σχολιό.

ΓΙΜΝΑΣΜΑ 95. Αντιγράψτε τις πιο κάτω παρμιές κε εκί, όπου
ίνε τελίες (...) δάλετε τιν αρνιτικί λεκσύλα, πυ χριάζετε.

ΠΑΡΙΜΙΕΣ.

1. Όπιος... βλέπι πυ πατί, στι λάσπι θε να πέσι.

2. Στ' ατσάλι τρίχα... κολνάι.

3. Ο καθαρός υρανός από ασπραπές... φοβάτε.

4. ... κλες αφτά πυ έπαθες, κλάπσε πυ θα παθένις.

5. Τιν ετία πυ... κσέρι το χορό αλιός τον πέρνι.

6. Γάτα πυ κιμάτε ποντικό... πιάνι.

ΤΕΤΑΡΤΙ ΤΑΚΣΙ

§ 1. ΑΦΙΓΙΜΑΤΙΚΕΣ, ΕΡΟΤΙΜΑΤΙΚΕΣ ΚΕ ΘΑΒΜΑΣΤΙΚΕΣ ΠΡΟΤΑΣΙΣ

Τί χριάζετε για να κσετιλίκσμε πέρα-πέρα το κολ-
χόζικο χτίσιμο; — Γι' αφτό χριάζετε πρότα απ' όλι
νάχυνε ι κολχόζνικι πλέρια εκσασφαλιζμένι κε κατάλι-
λι για καλιέργια γι.

Τιν έχετε αφτί τι γι: — Νε, τιν έχετε. Κσέρετε,
ότι όλι ι καλίτερι γι δόθηκε στα κολχόζια κε κατοχι-
ρόθηκε σ' αφτά γερά.

Γι' αφτό χριάζετε, δέφτερο, να μπορόνε ι κολ-
χόζνικι να χρισιοπιώνε τα τράκτορ κε τις μιχανές.

Τις έχετε κι' αφτές;--Νε, τις έχετε.

Γι' αυτό χριάζετε, τέλος να υποστηρίξει πέρα-πέρα
κυβέρνησι τος χόρικούς κε με ανθρώπους κε με χρήματα

Ι. Β. ΣΤΑΛΙΝ

κε να μιν αφίσι τα απομινάρια τον εχτρικόν τάκσεον
να χαλάσυνε τα κολχόζια.

—'Εχετε τέτια κιθέρνισι;— Νε, έχετε. Αφτί ονο-
μάξετε εργατο-αγροτική σοβιετική κιθέρνισι.

(ΣΤΑΛΙΝ. Απ' το λόγο-τυ στο 1-ο Πανενοσιακό σινέδριο τον κολχόζνι-
κον—οντάρνικον στις 19 του Φλεβάρη 1933).

ΓΙΜΝΑΖΜΑ 1. Χορίστε τι σελίδα του τετράδιώ- σας σε
διο μέρι. Στην αριστερή στίλι γράψτε τις εροτίσις, που
δίνι ο σιν. Στάλιν στον πιο πάνο, λόγο-τυ κι' αριστερά
τις απαντίσις-του σ' αφτές τις εροτίσις. 'Ετσι:

ΕΡΟΤΙΣΙΣ										ΑΠΑΝΤΙΣΙΣ									
1)	.	.	.	.	.	.	.	.	.	1)	.	.	.	.	.	.	.	.	.
2)	.	.	.	.	.	.	.	.	.	2)	.	.	.	.	.	.	.	.	.

Διαβάστε κσανά τις εροτίσις κε χοριστά τις απαν-
τίσις.

Με τί λογίς φονί διαβάσατε την ερότισι κε με τί
λογίς την απάντισι;

Τί λογίς σιμάδι βάζουμε στο τέλος τον προτάσεων
με ερότισι, κε τί λογίς σιμάδι στο τέλος τον προτάσεων
με απάντισι;

Ι προτάσις, που περιέχυνε ερότισι λέγυντε εροτιμα-
τικές, κε ι προτάσις που περιέχυνε απλύστατα ανακί-
νοσι λέγυντε αφιγματικές.

Στις εροτιματικές προτάσις σιχνά μεταχιριζόμαστε
τις εροτιματικές λέκσις: πύ; πιός; πιά; πιό; πιά;
πιές; πιά; τίνος; γιατί;

Στις εροτιματικές προτάσις μια λέκσι προφέρετε

με πιο δυνατί φονί, ενό ι αφιγυματικές προτάσεις προ-
φέρουντε με χαμιλί φονί στο τέλος.

Στο τέλος τον εροτιματικόν προτάσεων βάζουμε το
εροτιματικό σιμάδι (;), κε στο τέλος τον αφιγυματικόν
προτάσεων βάζουμε τελία (.).

ΓΙΜΝΑΖΜΑ 2. Γράψτε τις πιο κάτω προτάσεις κε βάλτε τα
σιμάδια τις στίσεις, πυ χριάζουντε (τελία ίτε εροτιματικό).

- Εργάτις ίσε
- Νε, ίμε εργάτις
- Κε πύ δουλέβις
- Στο εργοστάσιο τυ «Ιλίτζ»
- Πολά χρόνια δουλέβις εκί
- Πέντε χρόνια
- Σίμερα δε δουλέβις
- 'Οχι, σίμερα έχο μέρα ανάπαπσις
- Πόσες μέρες το μίνα έχις μέρα ανάπαπσις
- 5 μέρες το μίνα

ΓΙΜΝΑΖΜΑ 3. Γράψτε εκί πυ ίνε τελίες (...) εροτιματικές
προτάσεις, στις οποίες ι δομένες προτάσεις χρισιμέθυνε σαν απάντιςι.

- . . .
- Ονομάζουμε Μαρία Πέτρου Τσερτσέκ.
- . . .
- 'Ιμε δόδεκα χρονόν.
- . . .
- 'Ιμε τόρα στην τετάρτι τάκσι.
- . . .
- Νε, γράφικα στο πιονέριχο τάγμα.
- . . .
- Στην τάκσι-μας ίνε 30 πιονέρι.

ΓΙΜΝΑΣΜΑ 4. Διαβάστε τους πιο κάτω χερετιζμούς στον Κόκκινο Στρατό για τη δεκάτη πέμπτη επέτειο-του. Τί φανερόνουνε τα θαυμαστικά σημεία;

ΧΕΡΕΤΙΖΜΙ ΣΤΟΝ ΚΟΚΙΝΟ ΣΤΡΑΤΟ ΓΙΑ ΤΗ ΔΕΚΑΤΗ ΠΕΜΠΤΗ ΕΠΕΤΙΟ-ΤΥ

Σίντροφι—κράσνοαρμέιτσι, κομαντίρι, πολιτεργάτες! Μι λιζμονάτε ύτε μια στιγρί τον κίνδινο τις πολεμικής επίθεσις ενάντια στι Σοβιετική Ένοσι. Νάστε άγριπνι! Δυναμόστε τιν πιθαρχία, μάθετε τιν πολεμική τέχνι! Ζίτο ο Κόκκινος Στρατός, ο ιρρικός κε δυνατός ιπερασπιστής τις Σοβιετικής Ένοσις!

Ι ΚΕ ΤΥ ΠΚΚ(μπ.)

Χερετιζμό στους πολεμιστές, στους κομαντίρους κε κε πολιτεργάτες τυ Εργατο-αγροτικό Κόκκινυ Στρατό!

Ι εργάτες, τις χόρας-μας, αποτελιόνοντας νικιφόρα το πεντάχρονο σε τέσερα χρόνια, εκσοπλίζυνε τον Κόκκινυ Στρατό με νέα όπλα άρυνας. Ι δυλιά-σας, σίντροφι, ίνε να μάθετε τέλια τι χρίσι αφτόν τον όπλον κε να εχτελέσετε το καθίκον-σας προς τι χόρα, αν ο εχτρός θα δοκιμάσι να επιτεθί ενάντιά-τις. Σίντροφι! Κρατάτε απσιλά τι σιμέα τυ Λένιν, τι σιμέα τυ αγόνα για τον κομμυνισμό! Ζίτο ο ιρρικός Κόκκινος Στρατός, ο καθοδιγιτής-τυ το Επαναστατικό στρατιοτικό σιμβόλιο!

ΣΤΑΛΙΝ

Ι προτάσις μporύνε να εκφάζυνε εσθήματα (θαυμασμό, χαρά, λίπι, ενθυσιασμό, αγανάχτισι κ. τ. λ.)

εχίνου, που μιλάει. Αφτές τις προφέρουμε με ιδιέτερο
δινάμομα τις φονίες.

Ι τέτιες προτάσεις λέγουντε θαδραστικές.

Στο τέλος τον θαδραστικόν προτάεον βάζουμε το
θαδραστικό σιμάδι (!).

ΓΙΜΝΑΖΜΑ 5. Αντιγράψτε τις πιο κάτω προτάσεις κε βάλτε στο τέλος-τους το χριαζόμενο σιμάδι τις στίχους.

«Καλίτερα λιγότερα, μα καλίτερα»

ΛΕΝΙΝ

«Ι εργασία στην ΕΣΣΔ ίνε υπόθεσι δόκας, υπόθεσι
τιρίς, υπόθεσι παλικαριάς κε ιροϊζμό»

ΣΤΑΛΙΝ

Το μέλον ανίχι στους ανθρώπους τις τίμιας δουλιάς.

Μ. ΓΟΡΚΙ.

Ο κομουνιζμός ίνε ι κόκινι-μας σιμέα, κε το ιερό-
μας σίνθιμα—ο αγόνας.

ΝΤ. ΜΠΕΝΤΝΙ.

ΓΙΜΝΑΖΜΑ 6. Διαβάστε με λογικό τονιζμό το πιο κάτω πείμα
«Ι μάζα νικάι», προσέχοντας πολύ στα σιμάδια τις στίχους, (ερωτηματι-
κό, θαδραστικό κε τελία).

Α. ΜΑΡΜΑΡΙΝΥ

Ι ΜΑΖΑ ΝΙΚΑΙ

Τα σίνεφα λάθρα,
πικνά, πιρομένα,
κρατόντας στα σπλάχνα-
τους
μέσα φοτιά,
πλακόνανε γίρο—

μινύσανε τι γένα
τις μπόρας,
που πίνι έχι ματιά!...
Κε κσέσπας' ι μπόρα!...
Βροντά ι «Αθρόρα»,
ι φλόγες-τις κένε

παλάια, βομός.
Γιγάντι, τιτάνες
τραντάζουν τι χώρα.
Λακέδες χτιπάνε
τσακίζουν εχτρός.
Εργάτες, νκρεμίζετε!
Χοριάτες, χαλάστε!
Τα είδοια ρίξτε παντού
τις πσεφτιάς.
Τα όρνια, τις θδέλες, τι
βία

ριμάκστε.
Σιντρίπστε,
το κράτος το κλομπ,
τις κλεψιάς!
Στι μάχι τραβάτε!
Το Σμόλνι προστάζει —
ο Λένιν, ο Στάλιν.
Εμπρός με καρδιά!
Εκδίκισι θέλι, το έμα φονάζι...
Μπροστά σα λιουντάρια
ορμάτε, πεδιά.

§ 2. ΠΡΟΣΦΟΝΙΣΙ

Πεδιά, επιμαστίτε για το σχολιό!

Επιμαστίτε για το σχολιό, πεδιά!

Επιμαστίτε, πεδιά, για το σχολιό!

Σίντροφι, όλι στι δουλιά!

'Ολι στι δουλιά, σίντροφι!

'Ολι, σίντροφι, στι δουλιά!

Δόσε-μυ, Πάβλε, το βιβλίο.

Γιατί, πυλί-μυ, δεν πίνις νερό;

Στιν ομιλία-μας μεταχιριζόμαστε κάποτε λέξεις, που
φανερώνουνε το πρόσωπο, στο οπίο αποτινόμαστε. Ι λέ-
ξεις αφτές λέγουντε προσφόνισι.

1) Αν ι προσφόνισι βρίσκετε στιν αρχί τις πρότα-
σις, τότε ίστερα απ' αφτίν μπένι κόμα (,), π.χ. Νίκο,
έλα δό.

2) Αν ι προσφόνισι βρίσκετε στι μέσι τις πρότασις,
τότε ι λέκσι αφτί βρίσκετε ανάμεσα σε διο κόματα,

π. χ. Ι δουλιά-σας, σίντροφι, ίνε να μάθετε τι χρίσι τον
όπλον.

3) Αν ι προσφόνιςι βρίσκετε στο τέλος τις πρότα-
σις, τότε μπροστά απ' αφτί μπένι κόμα (,) κε ίστερα
απ' αφτίν βάζουμε ίτε θαβραστικό σιμάδι (!), ίτε τελία
(.), ίτε εροτιματικό (;) ανάλογα με τιν ένια, π. χ.: Δεν
έχετε σκοπό να πάτε στο σκολιό, πεδιά-ρυ;

ΓΙΜΝΑΖΜΑ 7. Βάλτε στο πιο κάτω γίμναζμα τιν προσφόνιςι στι
μέσι τις πρότασις. |

Πιονέρε, νάσε πρότος σε κάθε έργο. Πιονέρι, ορ-
γανόστε όλα τα πεδιά τυ σκολιό-μας. Ι πιονέρι γρά-
ψανε στο Λένιν: «Αγαπιτέ-μας παπούλι, μάθαμε τόρα
να διαβάζουμε κε να γράφουμε». — Αγαπιτί Κλάρα, βλέ-
πετε παντό έχουμε προόδους, — λέγι ο Λένιν. — Πεδιά,
άβριο θα πάμε εκδρομή στο «Αξοφστάλ». Σίντροφε
πρόεδρε, δόστε-ρυ το λόγο, θέλο να μιλίζο. Εργάτες
όλι εμπρός στι δουλιά! Γιόργο, τί έπαθες κε κλες;

ΓΙΜΝΑΖΜΑ 8. Γράψτε στα τετράδιά-σας κε αποστιθίστε το πιο
κάτω πίμα.

ΣΤΟ ΘΑΝΑΤΟ ΤΥ ΛΕΝΙΝ

Για σένα δεν τεριάζι
Μιρολόγια για να πύμε,
Για σένα πένθους φορεσιά
Δεν πρέπι να φορούμε.

Γιατί Εσί δεν πέθανες
Μον' ζις μες' στην καρδιά-μας
Κε τ' όνομά-συ πάντα θάν'
Σιμάδι στι δουλιά-μας.

Κι' όρκο συ δίνουμε τρανό
Να χτίσουμε το σπίτι
Ήυ έβαλες θεμέλια,
Μονάκριβε Τεχνίτι!

Ι προσφόνισι μπορί να εκφραστί κε με κάμπουςες
λέκσις, π. χ.

Προλετάρι όλυ τυ κόσμυ, ενοθίτε!

Νέε πιονέρε, «ας ίσε έτιμος!»

ΓΙΜΝΑΖΜΑ 9. Αντιγράψτε στα τετράδιά-ζας το «Ιντερνατσιο-
νάλ» κε θάλτε τα σιμάδια τις στίχους, πυ χριάζοντε.

1

Κσιπνάτε απόκλιρι τυ κόσμυ
Τις πίνας δούλι κε σκλαβιάς
Το κράτος ρίχστε τον τιράνον
Εσίς ι γί τις εργατιάς
Τον παλιό κόσμυ σε σιντρίμια
Ρίχστε αλίπιτα πεδιά
Κε νιο να φτιάσουμε δικό-μας
Για τι μελύμενι γενιά.

ΕΠΟΔΟΣ

Κ' εν' αφτός μας ο αγόνας
Κρίσιμος μα στερνός
Στο ιντερνατσιονάλο
Πεδιά ο λιτρομός.

2

Κανίς εμάς δε θα γλιτόσι
Θεί ιρόι βασιλίσ
Τι λεφτεριά θε να μας δόσι
Το χέρι-μας άλός κανίς

Πίσο να πάρετε το βιο-σας
Κε να σοθίτ' απ' το ζιγό
Με το σφιρί εμπρός στο έργο
Ος πύν' το σίδερο ζεστό
ΕΠΟΔΟΣ Κ' ιν' αφτός μας ο αγόνας κ.τ.λ. κ.τ.λ.

§ 3. ΠΡΟΣΤΑΧΤΙΚΙ ΤΥ ΡΙΜΑΤΟΣ

Ανάβο τι λάμπα
Πίγενο στο σκολιό.
Αγοράζο τετράδιο.

Ἰμέ πάντα ἔτιμος.
 Κάθουε στο τραπέζι.
 Ἐρχουε ἀπ' τι σινεδρίασι.

Μαρία, ἀναψε α λάμπα.
Πίγενε στο σκολίο, πεδί-μυ.
Αγόρασέ-μυ, μαρά τε-
 τράδιο

Ας ίσε πάντα έτιμος.
Κάτσε, φίλε-μυ, να φας.
Έλα, πεδί-μυ, κε μι
 φοβάσε.

Η προσταχτική ἔνε τίπος το ρήματος, πο φανερόνι
προσταγή, συμβολή, επιθυμία, ἔτε παράκλησι.

ΓΙΜΝΑΣΜΑ 10. Γράψτε στον πληθυντικό αριθμό τιν προσταχτική
τον πιο κάτω ριμάτον που ίνε στον ενικό αριθμό.

ΕΝΙΚΟΣ ΑΡΙΘΜΟΣ	ΠΛΗΘΥΝΤΙΚΟΣ ΑΡΙΘΜΟΣ
Γράφ-ε	Γράφ-ετε
δικίραζ-ε	• • •
λίν-ε	• • •
φέρ-ε	• • •
δύλεθ-ε	• • •
θέριζ-ε	• • •
αλόνιζ-ε	• • •

τρέκ-σε

χά-σε

φίτεπ-σε

δάνι-σε

πέκ-σε

δοκίμα-σε

αλόνι-σε

ράπ-σε

κόπ-σε

φίλακ-σε

πίστεπ-σε

τρέκ-στε

. . .

. . .

. . .

. . .

. . .

. . .

. . .

. . .

. . .

. . .

Όπως βλέπετε απ' τα πιο πάνω παραδείγματα ι
προσταχτική ίνε διο λογίων: 1) κσακολουθιτική κε 2) στιγ-
μική.

α) Ι κσακολουθιτική προσταχτική σχηματίζετε, αν
βάλουμε στο δέφτερο πρόσωπο ίστερα απ' το θέμα τυ
ρίματος τιν κατάλιξι — ε (για τον ενικό αριθμό) κε
— ετε (για τον πληθυντικό αριθμό).

β) Ι στιγμακή προσταχτική σχηματίζετε αν βάλουμε στο
δέφτερο πρόσωπο ίστερα απ' το θέμα τυ ρίματος τιν
κατάλιξι — ε με το πρόσφμα ς (για τον ενικό
αριθμό) κε — στε (για τον πληθυντικό αριθμό).

ΓΥΜΝΑΣΜΑ 11. Γράψτε τιν προσταχτική τυ δέφτερου προσόπου
σε τρίτο πρόσωπο στον ενικό κε πληθυντικό αριθμό. Έτσι:

ΠΡΟΣΤΑΧΤΙΚΙ ΚΣΑΚΟΛΥΘΙΤΙΚΙ

ΔΕΥΤΕΡΟ ΠΡΟΣΩΠΟ		ΤΡΙΤΟ ΠΡΟΣΩΠΟ
ενικ. αρ.	γράφ-ε	ας γράφ-ι
πλιθ. αρ.	γράφ-ετε	ας γράφ-υν(ε)
ενικ. αρ.	δύλεθ-ε	. . .
πλιθ. αρ.	δουλέθ-ετε	. . .
ενικ. αρ.	τρέχ-ε	. . .
πλιθ. αρ.	τρέχ-ετε	. . .
ενικ. αρ.	δοκίμαζ-ε	. . .
πλιθ. αρ.	δοκιμάζ-ετε	. . .

ΠΡΟΣΤΑΧΤΙΚΙ ΣΤΙΓΜΙΚΙ

ΔΕΥΤΕΡΟ ΠΡΟΣΩΠΟ		ΤΡΙΤΟ ΠΡΟΣΩΠΟ
ενικ. αρ.	λί-σε	ας λί-σι
πλιθ. αρ.	λί-στε	ας λί-σουν(ε)
ενικ. αρ.	άκυ-σε	. . .
πλιθ. αρ.	αχύ-στε	. . .
ενικ. αρ.	πέχ-σε	. . .
πλιθ. αρ.	πέχ-στε	. . .
ενικ. αρ.	δοκίμα-σε	. . .
πλιθ. αρ.	δοκιμά-στε	. . .

α) Η ΠΡΟΣΤΑΧΤΙΚΙ ΚΣΑΚΟΛΥΘΙΤΙΚΙ σχηματίζει το τρίτο πρόσωπο, αν θάλουμε στο θέμα το ρίματος την κατάληξι—ι (για τον ενικό αριθμό) και υν(ε) (για τον πληθυντικό αριθμό). Μπροστά στο ρίμα θάζουμε χωριστά το μόριο ας.

ΕΟΠΟ

(ε)

δ) Η ΠΡΟΣΤΑΧΤΙΚΗ ΣΤΙΓΜΙΚΗ σχηματίζει το τρίτο πρό-
σοπο, αν θάβουμε στο θέμα το ρίματος την κατάληξι ι
με το πρόσφισμα ς μπροστά (για τον ενικό αριθμό) κε
την καταληξι υν(ε) με το πρόσφισμα ς μπροστά (για
τον πλινθιντικό αριθμό). Μπροστά στο ρίμα θάζουμε πάλι
χοριστά το μόριο ας.

ΓΙΜΝΑΖΜΑ 12. Να θρίτε στο ακόλουθο πίημα: «Το χίμα τις νίκις»
τα ρίματα στην προσταχτική.

A. ΜΑΡΜΑΡΙΝΥ

ΤΟ ΧΙΜΑ ΤΙΣ ΝΙΚΙΣ

. . . . .
Πσιλά τι σιμέα τις πάλις—το πλάνο!
Μπριγάδες, ριχτίτε στις πρότες γραμές!
Τα πέντε σε τέσερα! Όλι απάνο!
Παλέπστε, μεγάλες να γίνυν δουλιές!
Σε χέρια ατσαλένια κρατά το τιμόνι
το κόμα τυ Λένιν. Καραάθι γερό
τα χίματα σκίζι... Ι όρα σιμόνι
σε νίκις να μπόμε λιμάνι λαμπρό...

. . . . .
Το μπαρύτι κσερό στα φισέκια,
Το σπαθί κοφτερό, τα ντυφέκια
δουλεφτάδες σφιχτά να βαστάτε!...
Ο εχτρός ετιμάζι σφαγί.
Αλισίδες, παλάτια χτιπάτε,
προλετάρι ς όλι τι γι!
Το πατάμι κ' εκί θα κιλίσι
γιγαντένιο. Κ' εκί θ' αφανίσι
—ιρθ' ι όρα, φουσχόνι το χίμα,—
τα μπυντρώμια, τις θδέλες, Γραφί.
Προλετάρι, σκάπστε το μνίμα
ο εχτρός γοργά θα ταφί.

- 1) 'Αναθε το φανάρι-συ προτύ να ς' έβρι ι νίχτα.
- 2) Μάζεθε, όταν μπορίς, για ν'άχισ, όταν πρέπι.
- 3) 'Αχυσε πολά κε λέγε λίγα.
- 4) Τον πρέφτι μιν πιστέβις κε ςαν λέγι τιν αλίθια.
- 5) Δύλεθε κε μιν κλέβις.

ΓΙΜΝΑΖΜΑ 14. Γράψτε τα πιο κάτω ρίματα στην προσταχτική.
Έτσι:

Γράφο καλά.	—	Γράπσε καλά.
Επιμάζο το μάθιμα.	—	. . .
Τρέχο στο σχολιό.	—	. . .
Ακού το δάσκαλο.	—	. . .
Δυλέθο πάντα υντάρνικα		. . .
Αγοράζο μολίβι.	—	. . .
Λίνο το πρόβλημα.	—	. . .
Θερίζο γλίγορα	—	. . .
Γράφο γράμα.	—	. . .
Καθαρίζο τον πίνακα.	—	. . .
Δίνο νερό στο μορό.	—	. . .
Δοκιμάζο να γράφο.	—	. . .

§ 4. ΠΡΟΤΑΣΙΣ ΜΕ ΠΟΛΑ ΙΠΟΚΙΜΕΝΑ ΚΕ ΚΑΤΙΓΟΡΙΜΑΤΑ (ρίματα).

1. Ο Δίμος, ο Κόστας, ο Μιχάλης κε ι Μαρία
γραφίκανε πιονέρι.
2. Ι μιλιές, ι απιδιές, ι κερασιές, ι βισινιές κε ι
θερικοχιές λυλύδισαν.
3. Το άλογο, ι γάτα, το σκιλί, το βόδι, ο λίκος,
ι αρκύδα ίνε τετράποδα ζόα.

νίχτα.
πρέπι.

αλίθια.

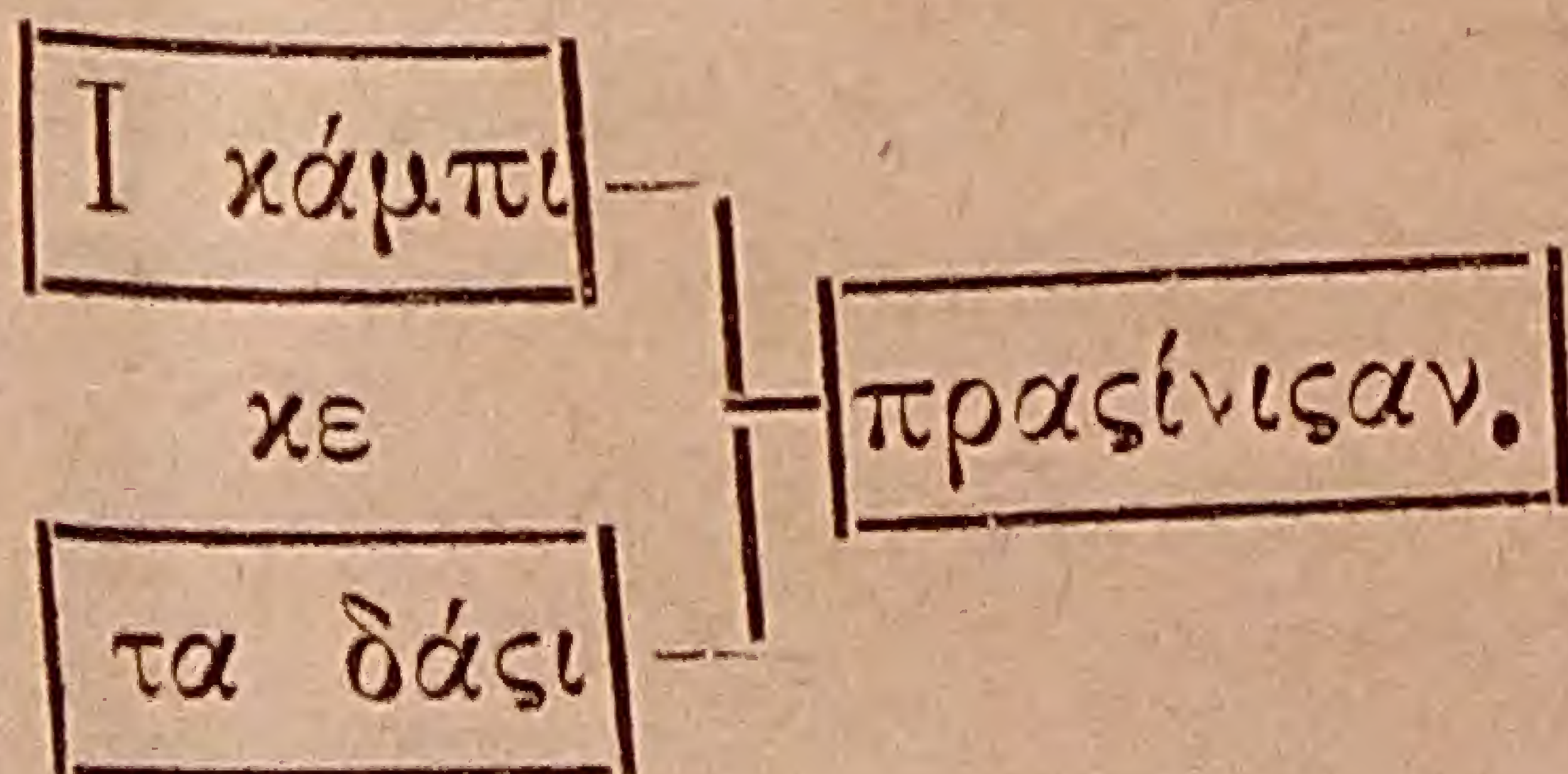
αχτική.

Ι πρότι πρότασι έχι 4 υποκίμενα.
Ι δέφτερι „—„ „—„ 5 „—„
Ι τρίτι πρότασι „—„ 6 „—„

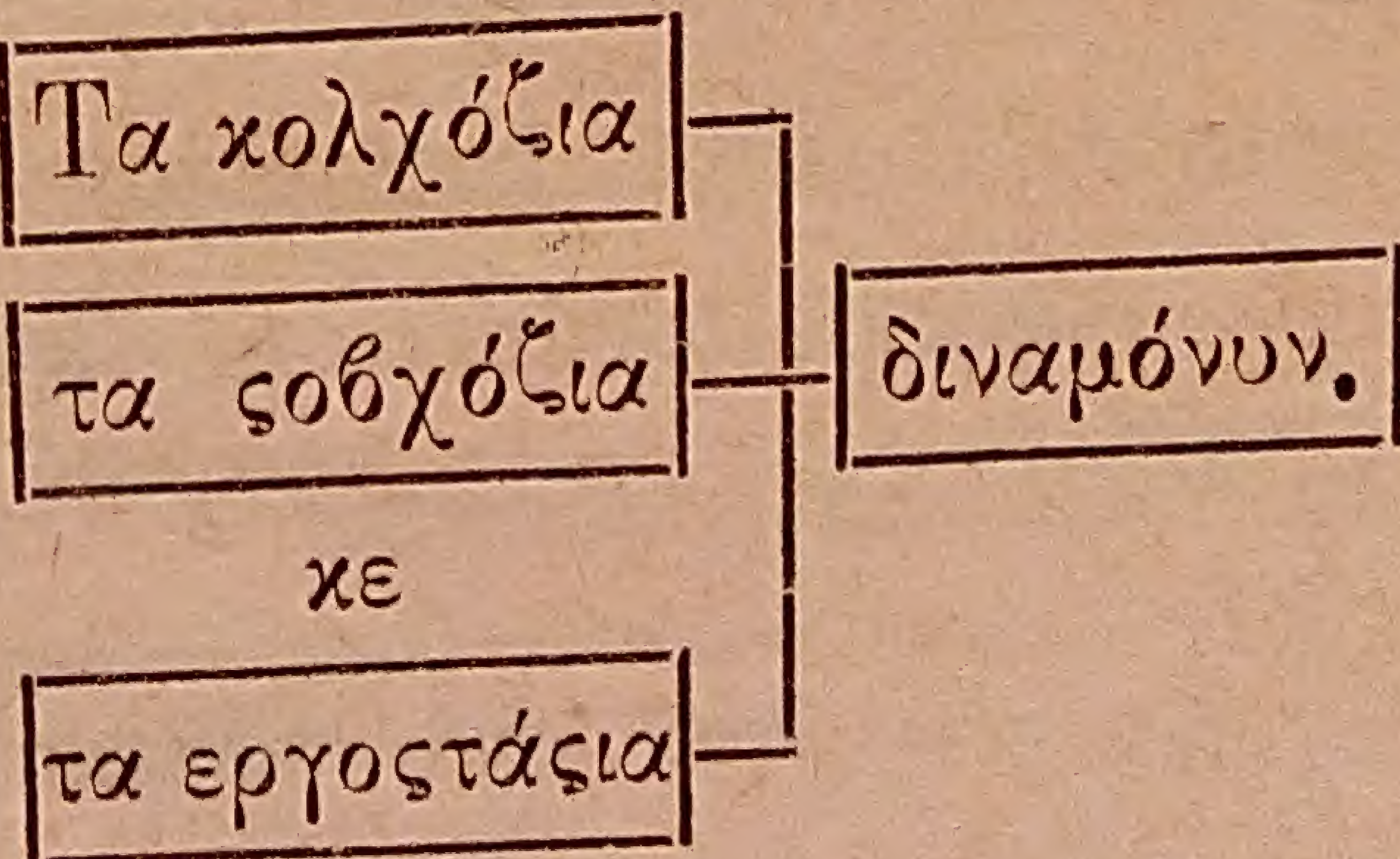
Ι πρότασι μπορεί να έχι κάμποσα υποκίμενα. Σα
διαβάζουμε πρότασι με πολλά υποκίμενα, ίστερα από κά-
θε υποκίμενο κάνουμε μικρή πάφσι, κι' όταν γράφουμε
πρότασι με πολλά υποκίμενα στο τέλος κάθε υποκίμενου
βάζουμε κόμα (,).

Αν μπροστά στο τελεφτέο υποκίμενο βρίσκετε ι
λέκσι κε τότε μπροστά σ' αφτό κόμα (,) δε βάζουμε.
Μα αν ι λέκσι κε επαναλαβένετε πολλές φορές τότε βά-
ζουμε πάλι κόμα μπροστά σε κάθε υποκίμενο αρχίζον-
τας από το δέφτερο υποκίμενο.

Ι κάμπι κε τα δάσι
πρασίνισαν.

Τα κολχόζια, τα σοβχόζια
κε τα εργοστάσια δυναμόνουν

ΓΙΜΝΑΖΜΑ 15. Αντιγράψτε τις πιο κάτω προτάσεις, υπογραμίστε
όλα τα υποκίμενα κε βάλτε, όπου πρέπι κόμα (,).

1. Ανίγουντε νέα σχολιά βιβλιοθήκες αναγνυστίρια.
2. Ο Βόλγας ο Οράλ ο Τερέκ κε ο Κίρος χίνουντε στην Κασπία θάλασα.
3. Στα δάσι ζώνε λίχι αρκύδες αλε-

πύδες λαγί αγριογούρουνα 4. Στους κήπους βρίσκουντε
 λιές απιδιές βισινιές κε βερικοκιές. 5. Ο Γιάνις ^{μι-}
 Μαρία κε ο Νίκος κε ο Ιλίας ίνε υντάρνικι. 6. Στα ^{κε ι}
 σοβιετικά εργοστάσια χτίζουντε κε αφτοκίνιτα κε τράκτορ
 κε αεροπλάνα κε τανκς κε κομπάιν. 7. Στο δάσος-
 μας φιτρώνυν πέφκα έλατα λέφκες πλάτανι κε ιτιές.

1. Ι 'Ανα γράφι, διαβάζι κε πέζι.

2. Τα φίλα κιτρίνισαν κε πέσανε στι γι.

3. Το καμπάιν θερίζι, αλονίζι κε λιχνίζι το ^{σιτάρι.}

Ι πρότι πρότασι έχι 3 κατιγορίματα (ρίματα)

Ι δέφτερι „ „ „ 2 „ „

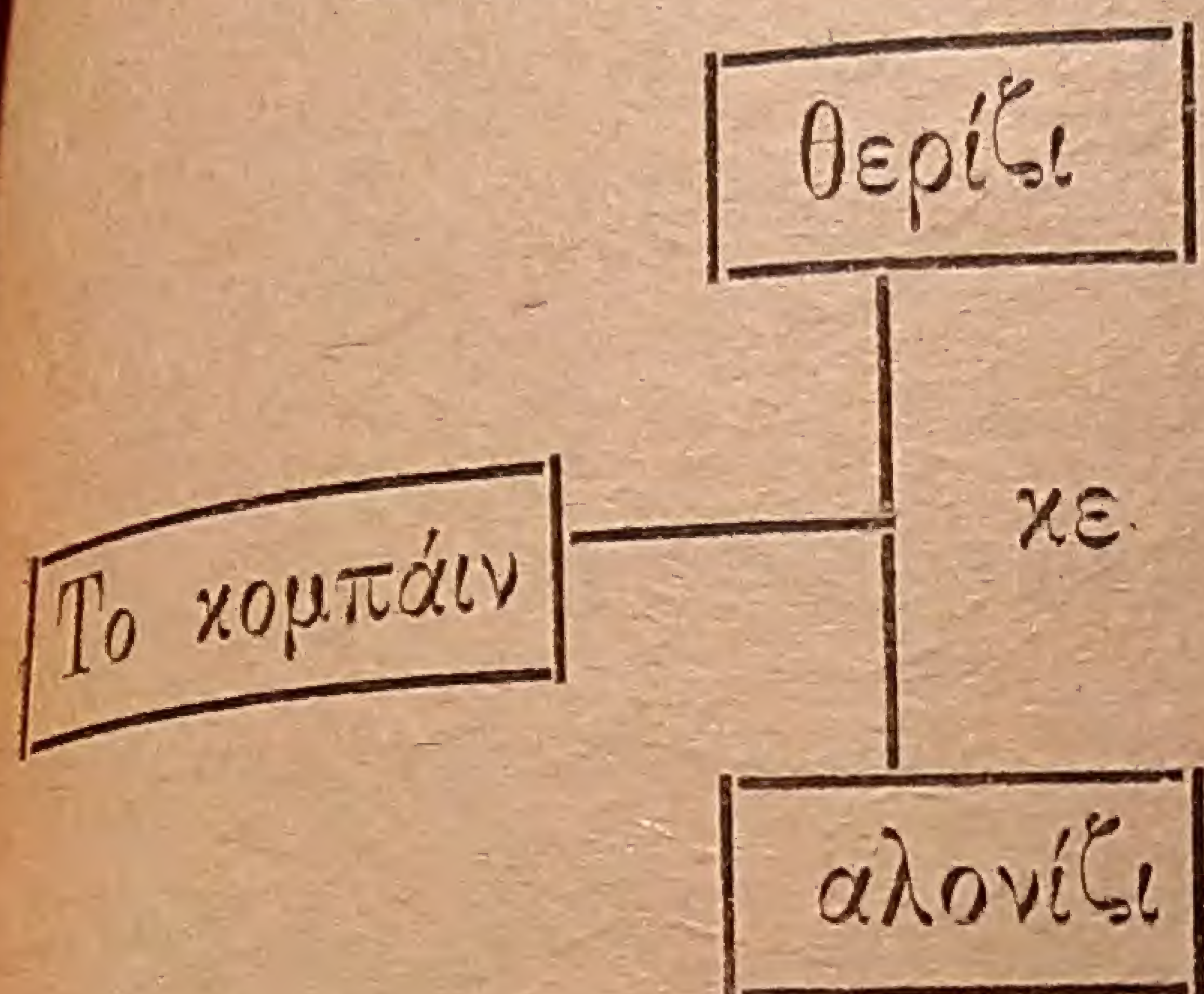
Ι τρίτι „ „ „ 3 „ „

Ι πρότασι μπορί νάχι κάμποσα κατιγορίματα (ρί-
 ματα). Σα διαθάζουμε πρότασι με πολά κατιγορίματα,
 ίστερα από κάθε κατιγόριμα κάνουμε μικρί πάφσι, κι'
 όταν γράφουμε πρότασι με πολά κατιγορίματα στο τέ-
 λος κάθε κατιγορίματος θάζουμε κόμα (,).

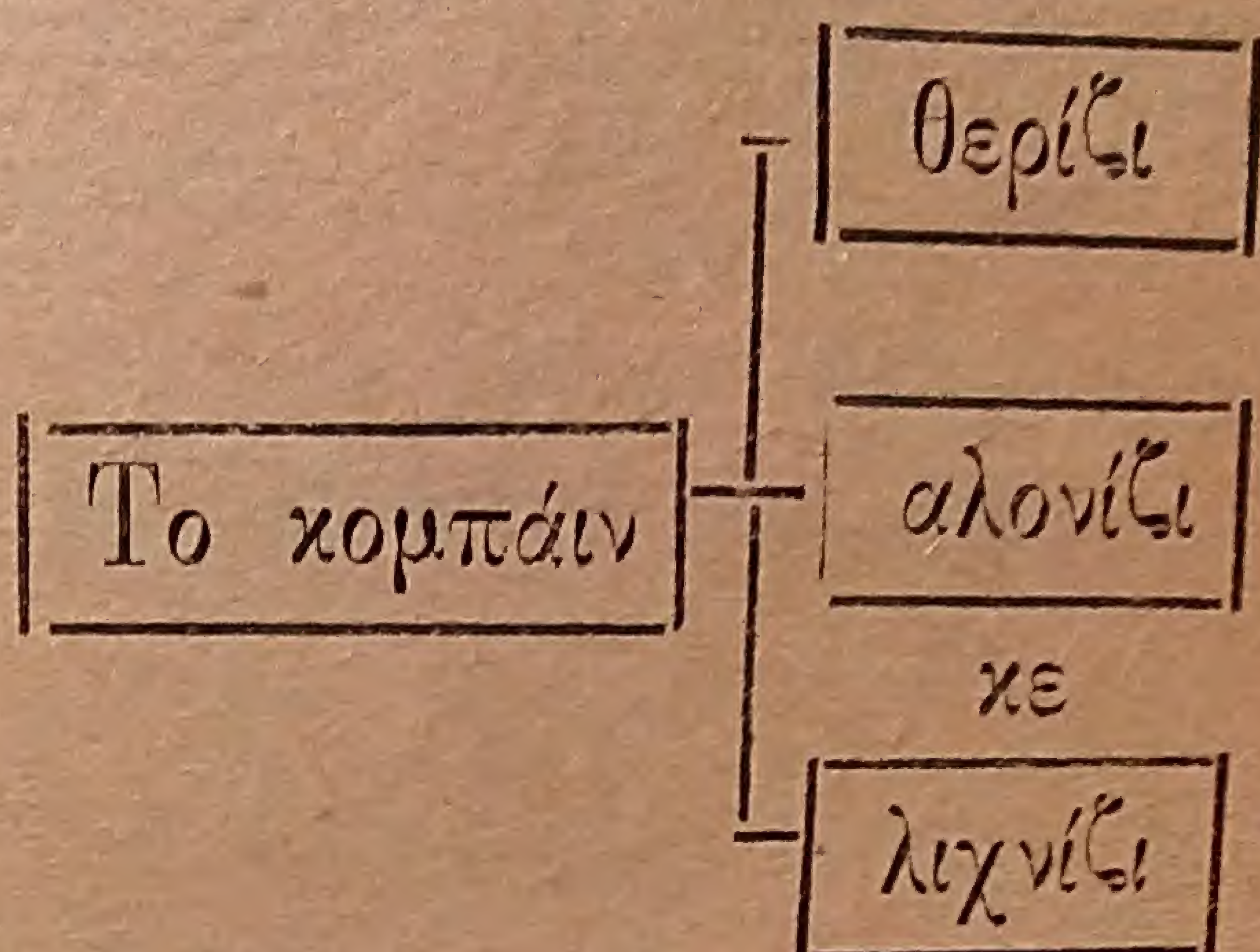
Αν μπροστά στο τελεφτέο κατιγόριμα βρίσκετε ι
 λέκσι κε τότε μπροστά ς' αφτό κόμα (,) δε θάζουμε.
 Μα αν ι λέκσι κε επαναλαβένετε πολές φορές, τότε
 θάζουμε πάλι κόμα μπροστά ςε κάθε κατιγόριμα, αρχί-
 ζοντας απ' το δέφτερο κατιγόριμα.

Το κορπάιν θερίζει κε
αλονίζει

Το κορπάιν θερίζει, αλονίζει
κε λιχνίζει

ΓΙΜΝΑΣΜΑ 16. Ισογραμίστε τα πιο κάτω καιιορίματα, βάζον-
τας, όπου πρέπει κόμα (,).

Τα πυλιά πετούν κελαιδούν κε χτίζουν τις φολιές-τους.
Ο άνεμος φισύσε μύνκριζε όκσο κσερίζονε δέντρα έπε-
ζε με τα κσερά φίλα κε σίκονε ορίχλι από σκόνι. Ο
ήλιος ζεστένι λάμπι κε φωτίζει τι γι. Ο Πέτρος κε
διαβάει κε γράφι κε δυλέβι κε ακύι στο μάθιμα.

§. 5. ΠΡΟΤΑΣΙΣ ΜΕ ΚΑΜΠΟΣΕΣ ΟΜΙΟΓΕΝΙΣ ΕΠΕ- ΚΣΙΓΙΜΑΤΙΚΕΣ ΛΕΚΣΙΣ

1. Στην πρότασι μπορί να ίνε κάμποσες επεκσιγι-
ματικές λέκσις, πυ απαντύνε όλες σ' ένα κε το αφτό
ερότιμα. Όταν διαβάζουμε πρότασι με τις επεκσιγιματικές
λέκσις, στο τέλος κάθε επεκσιγιματικής λέκσις κάνουμε μι-
κρί πάφσι, κε στο γράψιμο βάζουμε στο τέλος κάθε επι-
κσιγιματικής λέκσις κόμα (,), π. γ.: Εγό ίμυνα στον
Κάφκασο, στην Κριμέα, στη Σιβιρία. Γιρίζαμε όλι τι
μέρα στα δάσι, στα λιβάδια κε στα βυνά.

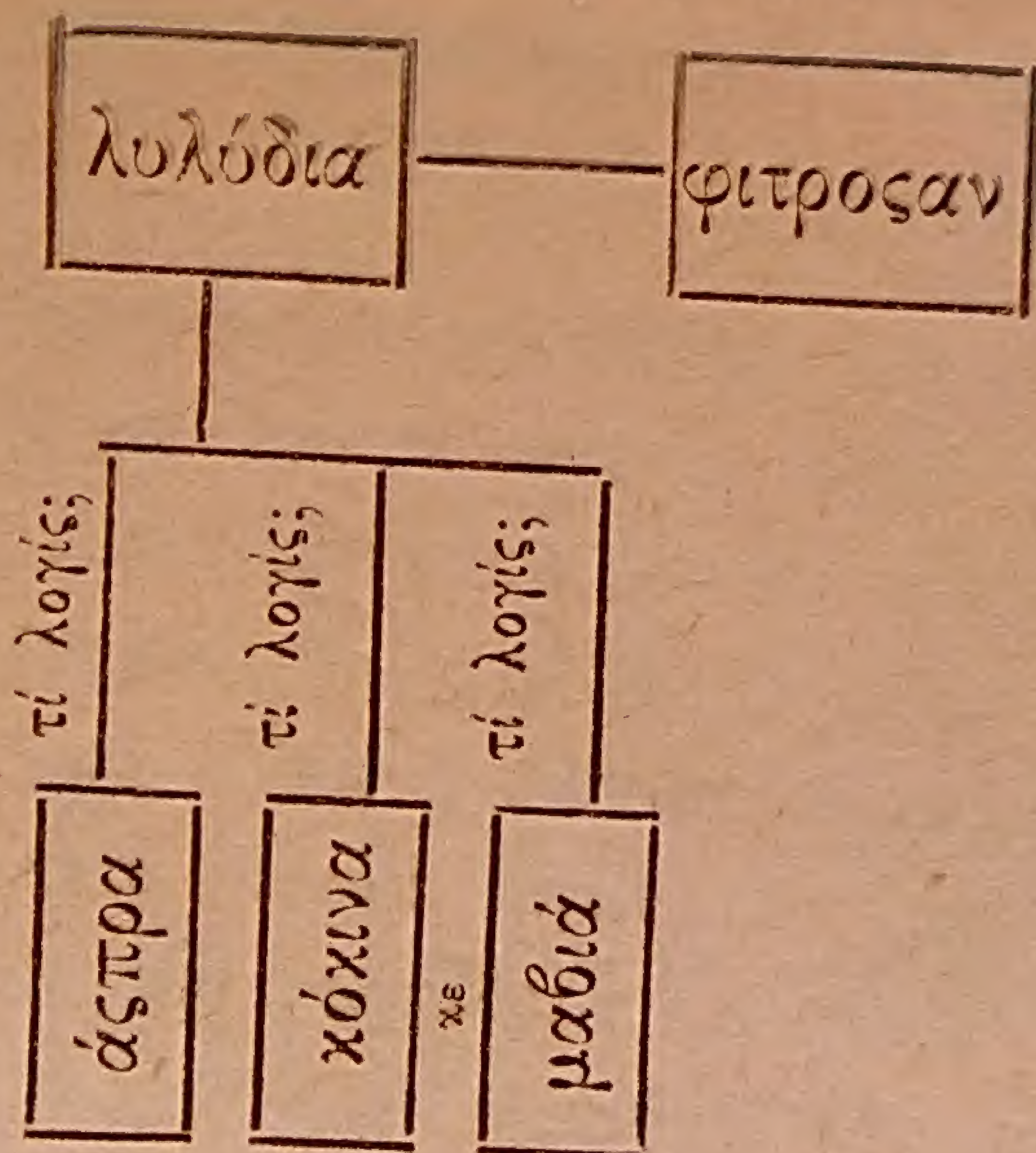

2. Αν μπροστά στην τελεφτέα επεκσιγματική λέξι
βρίσκετε ο σύνδεσμος κε, τότε μπροστά σ' αφτίνα δε
βάζουμε κόμα, π. χ.: Ετιμάσαμε για το πιονέρικό-μας
κλυμπ διαγράματα, πλακάτες, πορτρέτα, χάρτες, κε
εφημερίδα το τίχυ.

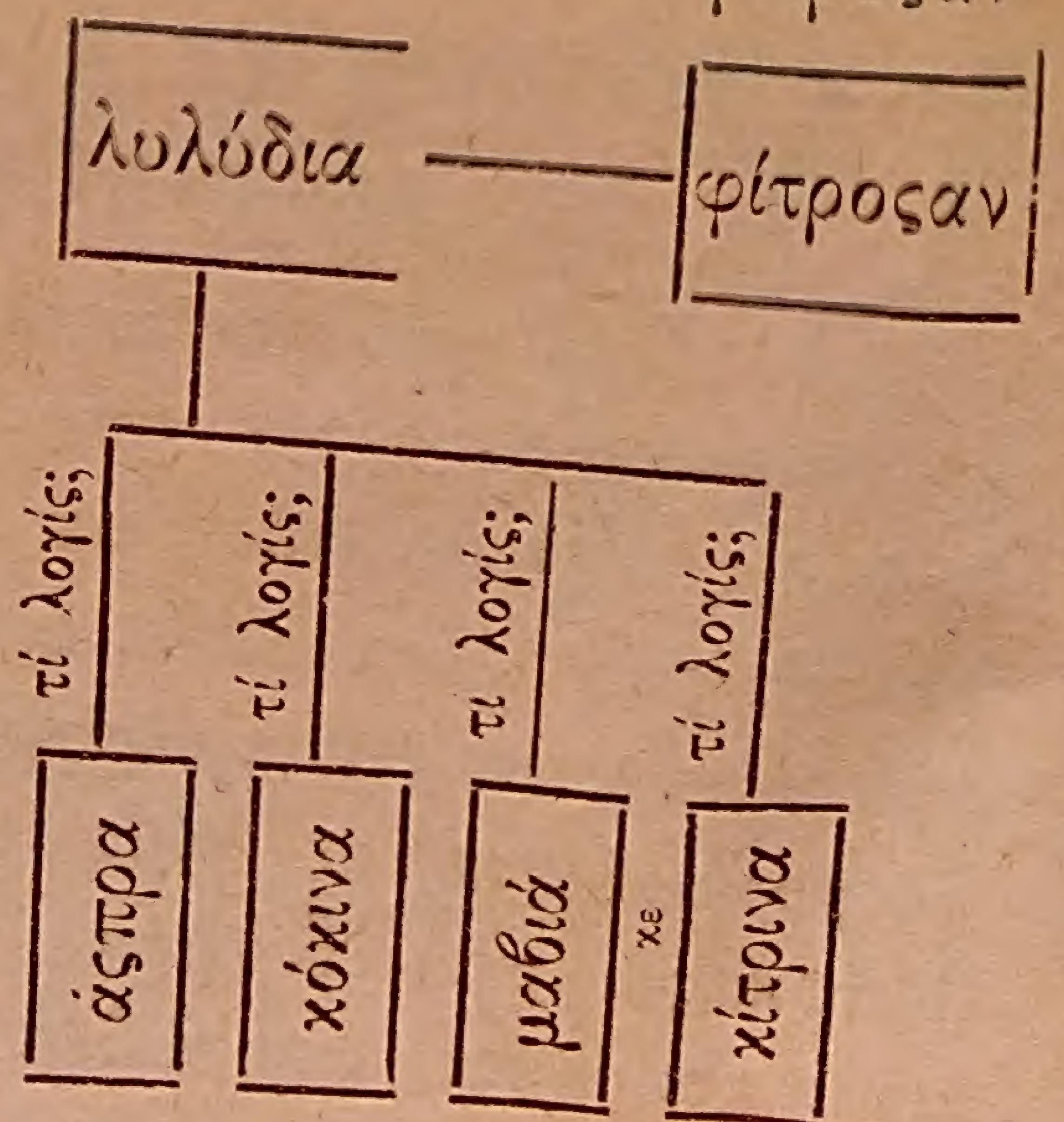
Μα αν ο σύνδεσμος κε επαναλαμβάνετε πολλές φο-
ρές, τότε βάζουμε κόμα μπροστά σε κάθε επεκσιγματι-
κή λέξι, αρχίζοντας απ' τι δέφτερι, π. χ. ετιμάσαμε
για το πιονέρικό-μας κλυμπ κε διαγράματα, κε
πλακάτες, κε πορτρέτα, κε χάρτες, κε εφημερίδα το
τίχυ. — Απ' τα δεκσιά, κι' απ' τα αριστερά, κι' από
μπρος, κι' απο πίσο μας τριγίριζε δάσος.

ΓΙΜΝΑΖΜΑ 17. Γράψτε στα τετράδιά- σας τα πιο κάτω δια-
γράμματα κε υπογραμμίστε τις επεκσιγματικές λέξεις, που απαντούν σ' ένα
κε το αυτό ερώτημα.

'Ασπρα, κόκινα κε μαβιά
λολύδια φίτρωσαν

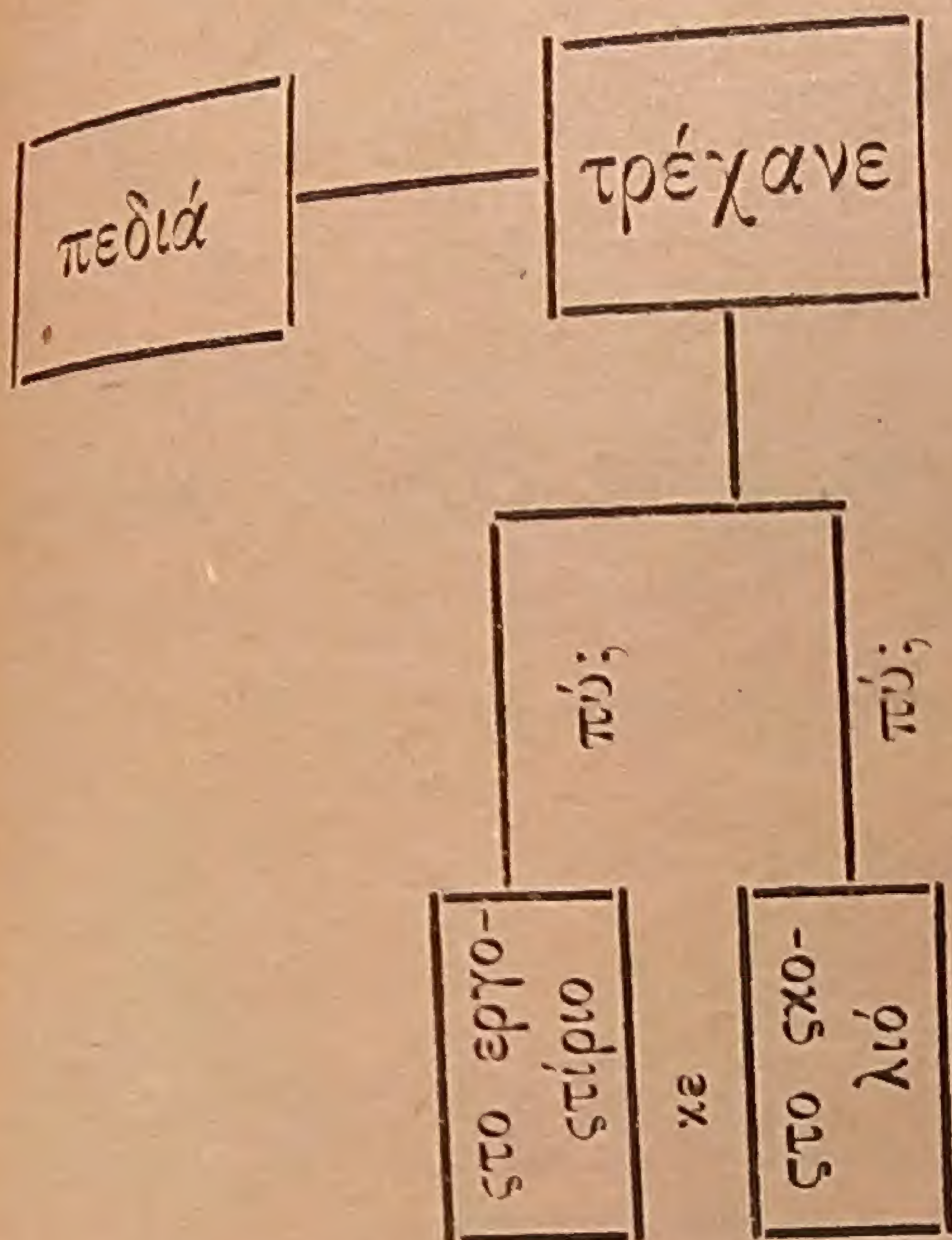

Ασπρα, κόκινα, μαβιά κε
κίτρινα λολύδια φίτρωσαν.

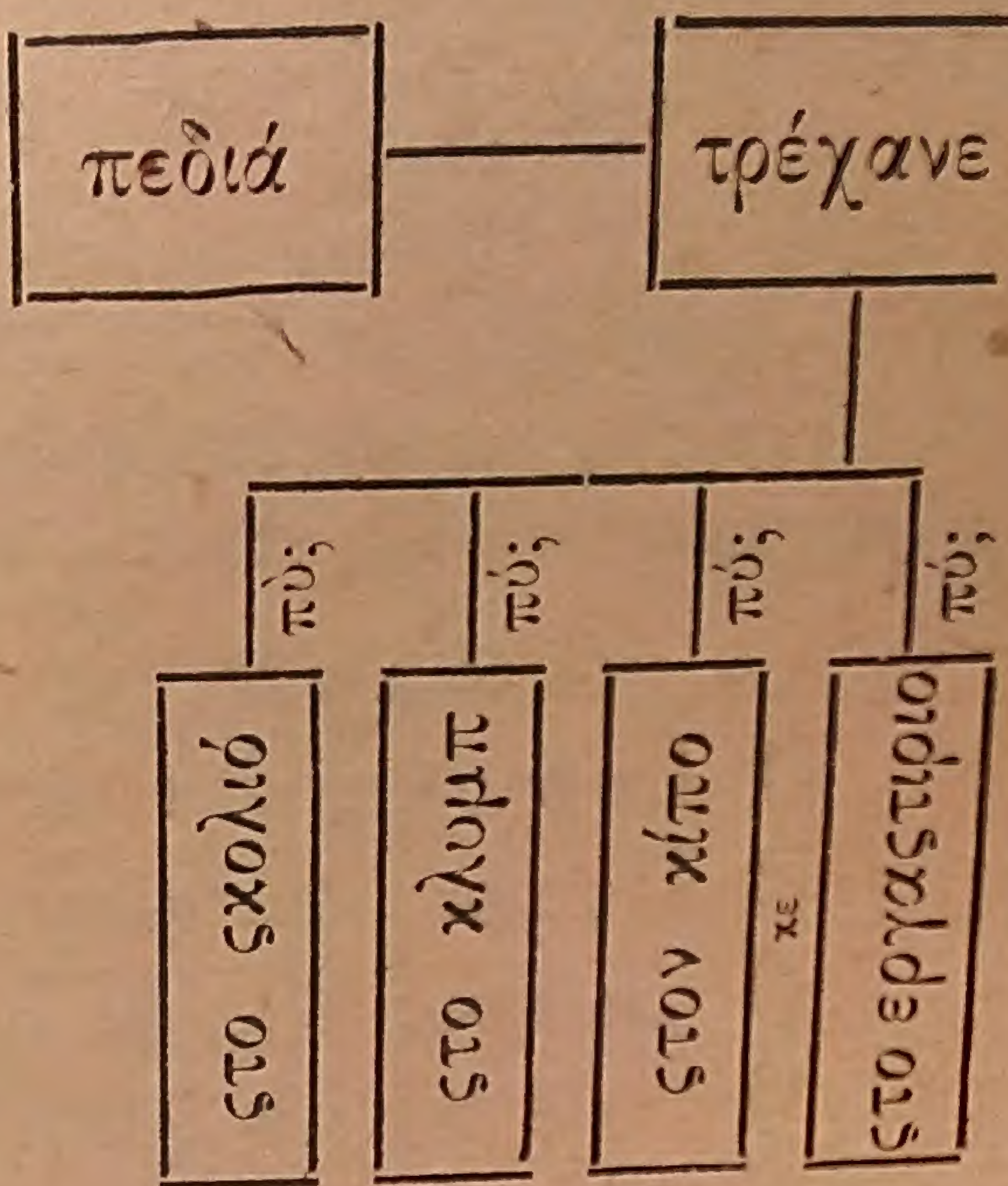

Πεδιά τρέχανε στο σκολιό,
 κε στο κλυμπ.

Πεδιά τρέχανε στο σκολιό,
 στο κλυμπ, στον κίπο κε
 στο εργαστήριο

ΓΙΜΝΑΖΜΑ 18. Γράψτε με διαγράμματα τις πιο κάτω προτάσεις με τις επεκσιγματικές λέξεις.

Το χιόνι σκέπαζε τα θυνά, τα λιβάδια, τα δάσι κε τα χοράφια. Η Μαρία διάβαζε καθρά, φοναχτά, εκφραστικά. Ο ήλιος ήτανε λαμπρός, καθαρός κε ζεστός. Η μέρα ήτανε λαμπερή, καλή κε δροσερή. Το χιόνι άσπριζε τα σπίτια, τα δέντρα, τα χοράφια. Ο Γιάνις έφαγε ψομί τιρή, κρέας κε φρούτα.

ΓΙΜΝΑΖΜΑ 19. Βάλτε στις πιο κάτω προτάσεις κόμα εκεί που χρειάζεστε.

Η κολχόζνικι φέρανε στην πόλι λάχανα κε κρέας κε αβγά κε γάλα. Ο πιονέρος ήνε εργατικός κε καθαρός κε ταχτικός. Ο ήλιος έβγενε ψιλά πάνο απ' τα δάσι απ' τα θυνά απ' τα χοράφια κε απ' τη θάλασα. Η Άνα ήνε ταχτική εργατική κε προσεχτική.

Κάρποσα υποκείμενα με ένα κατιγόριμα (ρίμα),
κάρποσα κατιγορίματα με ένα υποκείμενο ίτε κάρποσες
επεκσιγματικές λέξεις, που απαντύνε σ' ένα κε το α-
φτό ερώτημα, λέγουντε ομογενί μέλι τις πρότασις.

Τα ομογενί μέλι τις πρότασις μπορύνε να ενόνυν-
τε με τως συνδέζμους κε, ί-ί, ίτε—ίτε, ύτε—ύτε,
μίτε—μίτε.

ΓΙΜΝΑΖΜΑ 20. Βάλτε εκί όπου ίνε τελίες (...) τι λέχει που
πρέπι, συμπλιρόνοντας έτσι τιν πρότασι.

Το κολχόζι-μας έχι αγελάδες, γυρύνια...

Ο Πάβλος γράφι, διαβάζι...

Ο Πέτρος ίτε γράφι...

Ο πιονέρος ύτε βρίζι...

Ο πατέρας ίτε ίρθε...

Σι μίτε έγραψες ...

Εγό ύτε φαγί έφαγα ...

Σι θα γίνις ίτε δάσκαλος ...

Ο Αλέκος έγραψε, κε διάβασε, κε έπεκσε ...

ΓΙΜΝΑΖΜΑ 21. Αντιγράψτε τα πιο κάτω κείμενα βάζοντας
όπου χριάζετε κόμα.

Ι ΛΕΣΧΙ—ΜΑΣ

Στι λέςχι-μας σιχνά γίνουντε διαλέξεις σινεδριάσις
θεατρικές παραστάσις. Ι λέςχι-μας έχι πορτρέτα τον
αρχηγόν-μας πλακάτες σινθήματα κε εφημερίδα τυ τίχυ.
Στι λέςχι-μας πέζουμε τραγυδόμε διαβάζουμε εφημερίδες
περιοδικά κάνουμε γιμναστική βάζουμε παραστάσις κε μα-
θένουμε χορός.

ΣΤΟ ΠΕΔΙΚΟ ΣΠΙΤΙ

Χτες ο Δίμος ο Πέτρος ι Λίζα κε ι Ζίνα πίγα-

α),
σε
α-
νε στο πεδικό σπίτι. Σικοθίκανε νορίς το προί νιφτί-
κανε κόψανε ψομί πίρανε βύτιρο κε μίλα κε τα
μιράσανε στα πεδιά. Όλα τα πεδιά μαζεφτίκανε ίπιαν
τάι κε πίγανε περίπατο. Τα πεδιά βοιθίσανε τυς με-
γάλους συν κυζίνα. Καθαρίσανε πατάτες κρομίδια φρύ-
τα. Το μεσημερινό το φαγί ίτανε σόπα ψιτό κρέας κε
κομπόστο. Στις διο το μεσιμέρι ίρθανε τα πεδιά απ'
τον περίπατο φέρανε λυλύδια μανιτάρια κε πράσινα
χορτάρια. Καθίσανε τα πεδιά στο τραπέζι να φάνε.
Όλα ίτανε καθαρά νόστιμα κε χορταστικά.

Όταν διο ομογενί μέλι τις προτάσεις ενόνουντε με
το σύνδεσμο μα, όμoς, τότε πάντα μπροστά απ'
αφτός τος σύνδεσμος βάζουμε κόμα (,) Παραδείγματος
χάρι: Ίπες πος θα γράψεις, μα δεν έγραπςες. Δεν
το έκανα, μα θα το κάνo. Δεν πίγα στο σχολιό, μα
θα πάo τόρα. Ίπες πος θα πας, όμoς δεν πίγες.

ΓΙΜΝΑΣΜΑ 22. Αντιγράψτε το πιο κάτω κείμενο κε δάλτε κό-
ματα εκεί, που χρειάζοντε.

Δυλέθυμε όχι για τυς καπιταλιστές μα για τον
εαφτό-μας. Σι όλο πέζις μα δεν διαβάζις. Πίγα στο
σχολιό κε στο εργαστήριo. Έρχυμε όχι απ' το σπίτι μα
απ' το σοβχόζι. Ι αρχύδα κε ο γάιδαρος κε ο πετινός
κ'ι αλεπό καθίσανε να πέκςυνε μυσικί. Ίρθες γλίγορα
όμoς δεν πρόφταςες το τρένο.

Στις προτάσεις μπροστά απ' τα ομογενί μέλι βρίσκε-
τε μια λέκσι, που φανερόνι ότι πιο κάτω θα γίνι απα-
ρίθριςι.

Στο διάβαζμα αφτί τι λέκσι την κσεχορίζυμε με
τι φονί, κάνοντας ίστερα απ' αφτί τι λέκσι μικρί

πάφσι. Στο γράψιμο όμος, ι λέκσι αφτί στο τέλος έχι διο τελίες (:), π. χ.:

1. Αγοράσαμε για τιν τάκσι-μας χάρτι, πορτρέ-τα, κιμολία κ.α.

2. Σταχανοδικές μπριγά-δες ίνε στα εργοστάσια, στα ανθρακοριχία, στα σοβχόζια κε στα κολχόζια.

1. Αγοράσαμε για τιν τάκσι-μας πράγματα: χάρτι, πορ-τρέτα, κιμολία κ.α.

2. Σταχανοδικές μπριγάδες ίνε παντού: στα εργοστάσια, στα ανθρακοριχία, στα σοβ-χόζια κε στα κολχόζια.

ΓΙΜΝΑΖΜΑ 23. Αντιγράψτε το πιο κάτω κείμενο κε δάλτε κό-ματα κε διο τελίες (:) εκί πυ χριάζουντε.

1. Το κολχόζι-μας αγόρασε γεοργικές μηχανές ένα τράκτορ διο θεριστικές μηχανές ένα κομπάιν κε μια σπαρτική μηχανή. 2. Ι κιριότερι ποταμί τις ΕΣΣΔ ίνε ο Βόλγας ο Δνιέπρ ο Δον ο Νέβας ο 'Οβις ο Ενι-σέος ο Λένας.

3. Γιτονικά κράτι τις ΕΣΣΔ ίνε ι Ρουμανία ι Πο-λονία ι Εσθονία ι Λετονία ι Φιλανδία ι Τυρκία το Ιράν το Αφχανιστάν ι Κίνα ι Γιαπωνία.

4. Τελιόσανε τι σπορά υντάρνικα τα κολχόζια «Φος» «Κόκινο άστρο» «Νέα ζοί».

5. Όλα ίτανε σκεπαζμένα με χιόνια χοράφια δάσι ποτάμια λίμνες θυνά.

6. Εγό διαβάζο τις εφημερίδες «Κολεχτιβιστίς» «Κο-μουνιστίς» «Πιονέρικι πράβντα» «Πιονέρος τυ Ντον-μπάς» κε «Ρίζοσπάστis».

§ 6. ΣΙΝΘΕΤΕΣ ΠΡΟΤΑΣΙΣ

ΑΠΛΕΣ ΠΡΟΤΑΣΙΣ

1. Εμὶς θέλουμε εἰρήνη.
Ἡ ἐχτρί θέλυνε πόλεμο.

2. Ὅλι πέζανε. Εγὼ
ἔγραφα το μάθημα.

3. Μαζεφτίκανε ὅλα
τα πεδιά. Πίγαμε στὴν
ἐκδρομή.

4. Ἡ τεμπέλιδες μα-
κρίνυνε το δρόμο στὸ σο-
σιαλισμό. Ἡ σταχανοβίτες
τον κοντένυνε.

ΣΙΝΘΕΤΕΣ ΠΡΟΤΑΣΙΣ

1. Εμὶς θέλουμε εἰρήνη,
μα ἡ ἐχτρί θέλυνε πόλεμο.

2. Ὅλι πέζανε, μα ἐγὼ
ἔγραφα το μάθημα.

3. Μαζεφτίκανε ὅλα
τα πεδιά, κε πίγαμε στὴν
ἐκδρομή.

4. Ἡ τεμπέλιδες μακρί-
νυνε το δρόμο στὸ σοσιαλι-
σμό, μα ἡ σταχανοβίτες τον
κοντένυνε.

Ἡ προτάσις ἴνε απλές κε σύνθετες. Ἡ απλές προτά-
σις, πυ περιέχυντε στὴς σύνθετες προτάσις, μπορὺν να
ενοθύνε με τὺς συνδέζμους κε, μα, ὅμως, αλλά. Στὴς σύν-
θετες προτάσις μπροστά απ' αὐτὺς τὺς συνδέζμους θά-
ζουμε κόμα.

Ἡ σύνδεξις μα, ὅμως, αλλά, κε φανερόνυνε ὅτι
το ένα συμβάν ἴτε φερόμενο ἴνε ἀντίθετο με το ἄλλο,
π. χ. ὁ Πέτρος γράφι, μα ἡ Μαρία κημάτε. Ἰπες πος
θα πας στὸ σχολιό, ὅμως γιρίζις στὺς δρόμους. Συ ἴπα
θα'ρθό, αλλά κερὸ δεν ἴχα.

ΓΥΜΝΑΣΜΑ 24. Κάντε τὶς πιο κάτω απλές ξεβγαρομένες προτά-
σις σύνθετες προτάσις με τὴ βοήθια τὸν συνδέζμον κε, μα, ὅμως, αλλά.

Ἰτσι:

Αὐτός μιλούσε. Κανένας δεν τον ἀκούε. Αὐτός μι-
λούσε, μα κανένας δεν τον ἀκούε.

Ι. πόρτα άνικσε. Μπίκε μέσα ι Λίξα.
Το αιδόνι ίνε μικρό. Ι φονί-τυ ίνε μεγάλη.
Ο κερός ίτανε καλός. Άκσαφνα άρχισε ι έροχί.
Ο κινιγός ίδε λαγό. Δεν μπόρεσε να τον σκοτόσι.
Ίθελα να έρθο στο σπίτι-συ. Δεν ίχα κερό.
Πάνο στο θυνό ίτανε κριο. Κάτο στο θυνό ίτανε
ζεστό καλοκέρι.

Εκίνος ίνε γέρος. Ι δίναρί-τυ φιλάχτικε.
Εκίνος έφιγε. Εγό τον λιζμόνισα.
Ίρθε ι άνικσι. Στα λιβάδια ράνικε χορτάρι.
Ι κολχόζνικι καθάρισανε τυς σπόρους. Στην ανικσιά-
τικι σπορά όλα ίτανε έτιμα.

Εσί ίρθες. Εγό έφιγα.
Ίρθε στο σταθμό. Το τρένο πια έφιγε.
Πίγα στι θάλασα για ψάρια. Γίρισα στο σπίτι με
αδιανά χέρια.

Εγό χτίζο. Σι χαλνάς.

Πίγα στο μυσίο. Ίτανε πια αργά.

ΓΙΜΝΑΖΜΑ 25. Βάλτε εκί όπου ίνε τελίες (...) κατάλιλι πρότα-
σι σχηματίζοντας σύνθετες προτάσεις.

Το κυδόνι χτίπιζε, μα...

Μυ ίπες προς θα το κάνις, μα...

Έγινε μεσιμέρι, κε το φαγί...

Ίρθε το καλοκέρι, μα...

Δεν έγγραψα γράμα, μα...

Το χιμόνα ο ήλιος φωτίζι, όμος λίγο...

Συ ίπα θα πάγο στο σχολιό, αλά...

Ο ήλιος ανέτιλε, κε σι...

Δεν θα πίγενα εκί, μα...

Έγινε ζέστι, κε το χορτάρι...

Εγώ δυλέβο, αλά δεν...

Πίρα ανχίστρια, σκυλίκια κε πίγα στο γιαλό, μα
πσάρια...

Όλι θέλανε να πάνε στο ταξίδι, μα...

ΓΙΜΝΑΖΜΑ 26 Γράψτε μόνι-σας 5 σύνθετες προτάσεις.

§ 7. ΚΙΡΙΑ ΚΕ ΕΚΣΑΡΤΙΜΕΝΙ ΠΡΟΤΑΣΙ

ΕΠΕΚΣΙΓΙΜΑΤΙΚΙ ΛΕΚΣΙ.

1. Ι γονύ χέρυντε
για τιν προκοπί τον πε-
διόν-τυς.

2. Ο γιατρός μίλιζε,
για τις κολιτικές αρόστιες.

3. Πέζο με το ιλιο-
βασίλεμα.

ΕΠΕΚΣΙΓΙΜΑΤΙΚΙ ΠΡΟΤΑΣΙ

1. Ι γονύ χέρυντε (για
τι;), γιατί προκόβουν τα πε-
διά-τυς.

2. Ο γιατρός μίλιζε, (για
τί;) πός ι ανθρωπι κολνόν
αρόστιες.

Πέζο (πότε;) όταν βα-
σιλέπσι ο ήλιος.

Ι λέκσι στιν πρότασι μπορί να εκσιγιθί όχι μονά-
χα με μια λέκσι, μα κε με ολόκληρι πρότασι. Ι τέτια
επεκσιγιματική πρότασι λέγετε εκσαρτιμένι πρότασι, ενό
ι πρότασι στιν οπία αναφέρετε ι εκσαρτιμένι πρότασι
λέγετε κίρια πρότασι, π. χ.:

Απ' τις πιο πάνο σύνθετες προτάσεις ι πρότες: ι
γονύ χέρυντε, ο γιατρός μίλιζε, πέζο, γιμνάζουμε, λέ-
γυντε κε μόνες-τυς δίχος τις δέφτερες, όστε ίνε κί-
ριες προτάσεις.

Ι δέφτερες προτάσεις: γιατί προκόβουν τα πεδιά-τυς,
πος ι ανθρωπι κολνόν αρόστιες, όταν βασιλέπσι ο ήλιος

δε λένουντε μόνες-τους, μα επεκσιγόνε τις κίριες κε εκσαρ-
τιώντε απ' αφτές. Ι δέφτερες αφτές προτάσις λένουν-
τε εκσαρτιμένες προτάσις.

Ι εκσαρτιμένες προτάσις σινδέουντε με τις κίριες με
τι βοίθια τον λέκσεον: όταν, άμα, σαν, γιατί, τάχα,
αν, προς, ότι, πυ, όστε, σινεπόμενα, όπιος, επιδί, αν
κε κ. α.

Ι εκσαρτιμένη πρότασι χωρίζετε απ' τιν κίρια με
κόμα (,).

ΓΙΜΝΑΖΜΑ 27. Αντιγράψτε τις πιο κάτω κίριες κε εκσαρτιμέ-
νες προτάσις χωρίζοντας τις πρώτες απ' τις δέφτερες με κόμα (,)

Δεν πίδα σίμερα στο σχολιό επιδί ίμυνα άροστος.
Τα χελιδόνια ίρθανε όστε ίρθε ι άνικσι. Ο πιρετός
έπεσε όστε ο άροστος γλίτοσε. Δε ζιτό σινεπόμενα
δε θέλο. Ο πσέφτις λέγι πράγματα πυ δεν έγιναν.
Ιρθε το πεδί-μας πυ σπυδάξι στο Κίεβο. Κατικό στιν
εκ;οχί όπυ κε σις. Ο γιατρός ίπε προς απ' τις μίγες
κε τα κυνόπια κολνόμε αρόστιες. Μαθένο γράματα
όστε πιστέβο να προκόψο. Θα πινάς σαν δε δυλέβις.
Δεν πινάς άμα δυλέβις. Πέζο όταν έχο λέφτερο κερό.
Φοβίθικα να μιν αργίσο αν κε το τρένο γλίγορα δεν
έφεβγε. Το σχολιό πυ μαθένο ίνε το 4-ο μεσέο σχολιό.
Το εργοστάσιο πυ δυλέβι ο πατέρας πίρε τι μεταβα-
τική σιμέα. Βράδιασε όταν γίρισα στο σπίτι.

ΓΙΜΝΑΖΜΑ 28. Κάντε τις πιο κάτω ξεβγαρυμένες απλές προ-
τάσις σινθετες με τι βοίθια τον λέκσεον, πυ ίνε μέσα στιν παρένθεσι
( ), θάζοντας τιν εκσαρτιμένη πρότασι ίτε πρότι ίτε ίστερα απ' τιν κίρια.
πρότασι. Χωρίστε τις κίριες προτάσις απ' τις εκσαρτιμένες με κόμα (,). Έτσι:

(σαν) Θέλεις να μάθεις. Πρέπει να διαβάζεις:

Σαν θέλεις να μάθεις, πρέπει να διαβάζεις.

(Όταν) Δυλέβεις. Δεν πινάς.

(που) Ίδα το Νίκο. Ίνε πιονέρος.

(επιδί) Δεν απαντό. Δεν κσέρο.

(γιατί) Πιγένο περίπατο. Με οφελί.

(όταν) Έχο. Θα συ δόσο τετράδια.

(για να) Έχετε δίναρι. Γυμνάζεστε ταχτικά.

(μόλις) Επιμάστικα να πάγο. Πίρα τηλεγράφημα απ' τι μάνα-μυ.

(αν κε) Έχο πολλά μίλα. Δε συ δίνο ύτε ένα.

(ος ότυ) Περίμενε εκί. Θα σε φονάκσουν.

(όπου) Πάτε. Το ίδιο ίνε. Πίγα εκί. Ίπατε.

(πριν) Μιν αποφασίζεις. Να σκεφτίς καλά.

(όστε) Δε φισάι άνεμος. Τα φίλα δε σαλέβυνε.

(όστε) Δεν πινάς. Σι έφαγες.

(ότι) Θα πάμε περίπατο. Ο δάσκαλος ίπε.

(αν) Θέλετε. Ελάτε ς' εμάς.

Η εκσαρτιμένη πρότασι μπορεί να βρίσκετε ίτε μπροστά, ίτε στι μέσι, ίτε στο τέλος τις κίριας προτάσις.

Αν ι εκσαρτιμένη πρότασι βρίσκετε στι μέσι τις κίριας προτάσις, τότε χωρίζετε κε απ'τα διο μέρι με κόματα, π.χ. Εγώ, όταν έχο κερό, θα πάγο στο θέατρο.

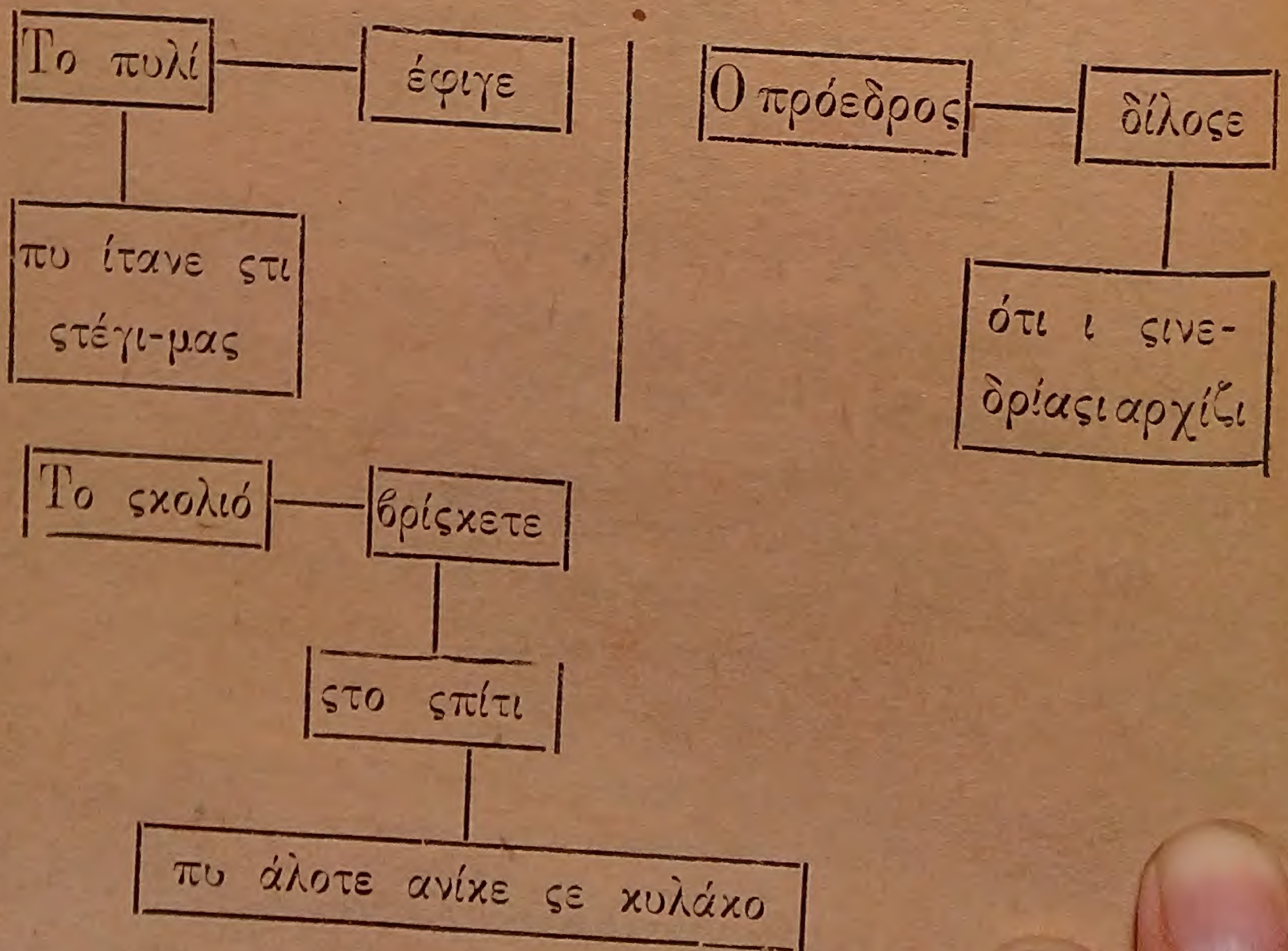
ΓΙΜΝΑΜΖΑ 29. Να θρίτε τις εκσαρτιμένες προτάσις στις πιο κάτω συνθετες προτάσις:

Τα μικρά δέντρα το χιμόνα πρέπει να τα σκεπά-

συμε, γιατί αλιότικα θα παγώσουν. Δεν πήγα στο σχολιό, επιδι πονύσε το κεφάλι-μυ. Δεν πήγαμε στον περίπατο, επιδι έβρεκσε. Στο κολχόζι-μας ήτανε δέντρα, όπου τα πυλιά χτίζανε φολιές. Πέστε-μυ, πύ θα πάτε; Ο σχί-λος έτρεκσε στο μέρος, απ' όπου φάνικε ο λαγός. Όσπου να ετιμαστούμε, το τρένο έφγιε πια. Αν προφτάσο, θα'ρθό στι σινεδρίασι. Ο Πέτρος φοβότανε να πάγι στι θάλασα, αν κε κολιμπύσε καλά. Έρθε το πεδί, πυ ιδάτε χτες. Ο δρόμος, όπου κατικύμε ίνε λιθόστροτος. Όλι ι μαθιτές, πυ μίλισα, κατιγορύσανε τον άταχτο Πάβλο.

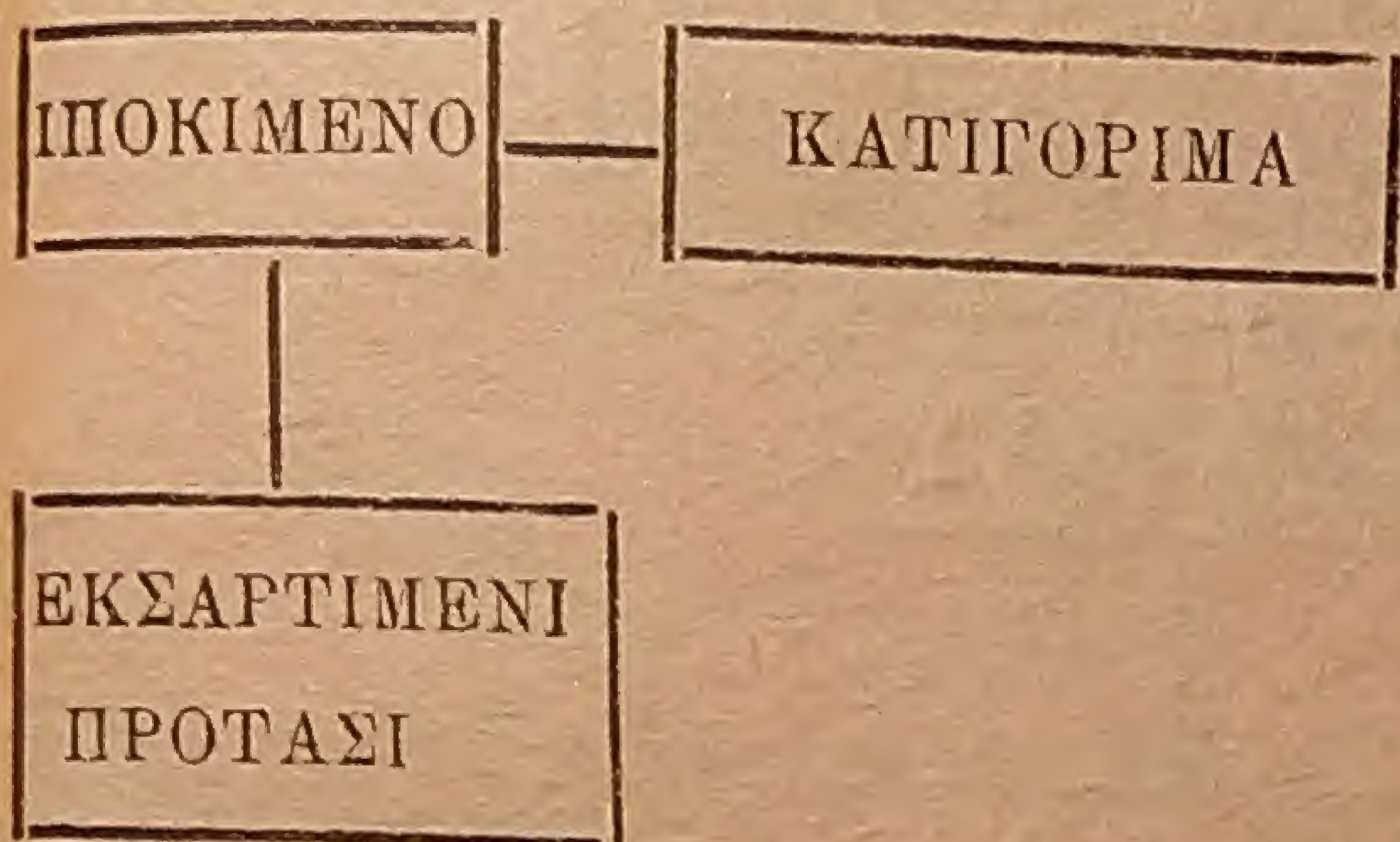
ΓΙΜΝΑΖΜΑ. 50. Γράψτε τα πιο κάτω διαγράμματα στι σιρά, σα σίνθετες προτάσεις, βάζοντες κόμα όπου χρειάζετε.

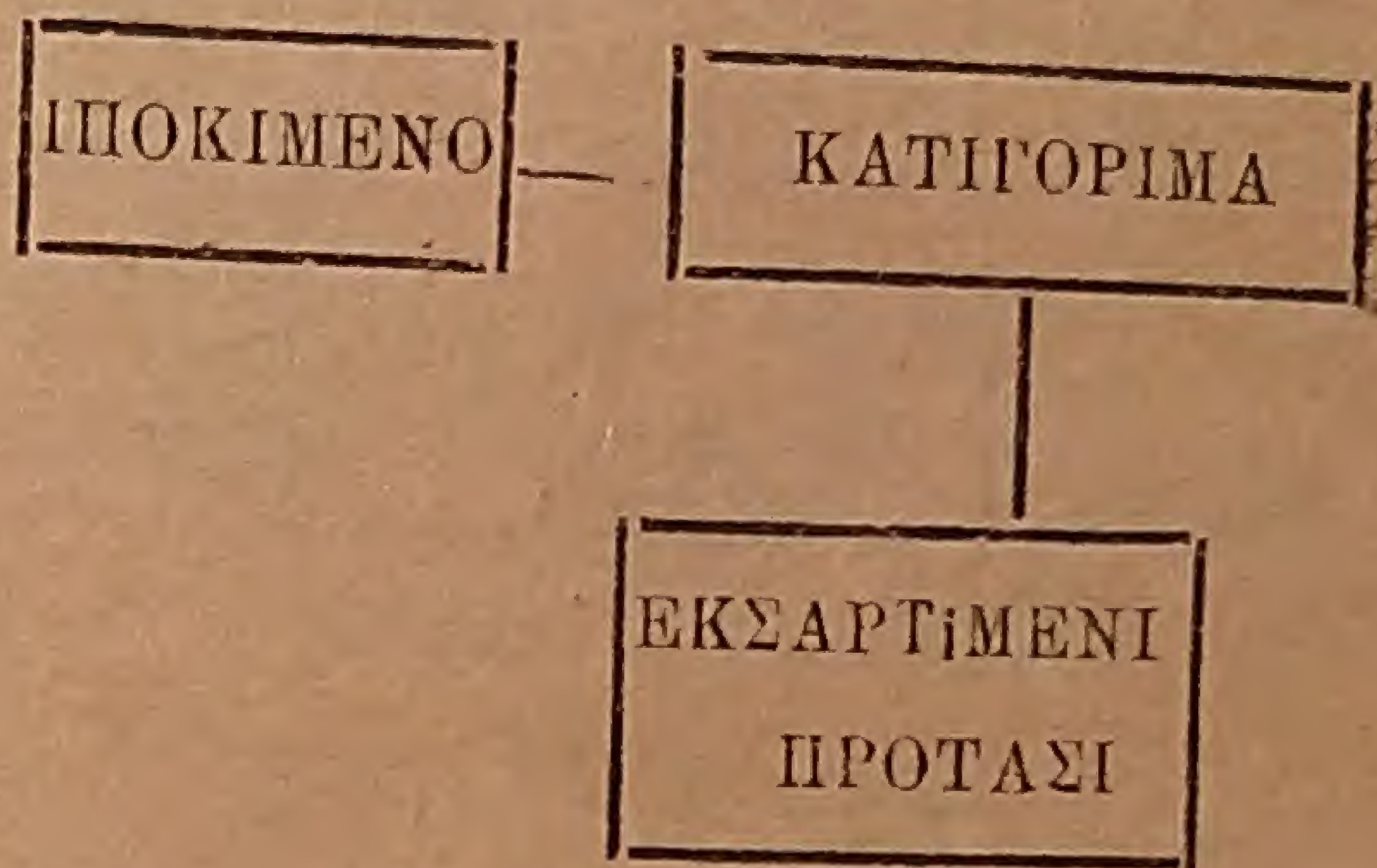

ΓΙΜΝΑΖΜΑ 31. Γράψτε στα τετράδιά- σας τα πιο κάτω 3 δια-
 γράμματα και κάντε μόνι- σας σύνθετες προτάσεις από τις πιο κάτω γραμμέ-
 νες σύνθετες προτάσεις.

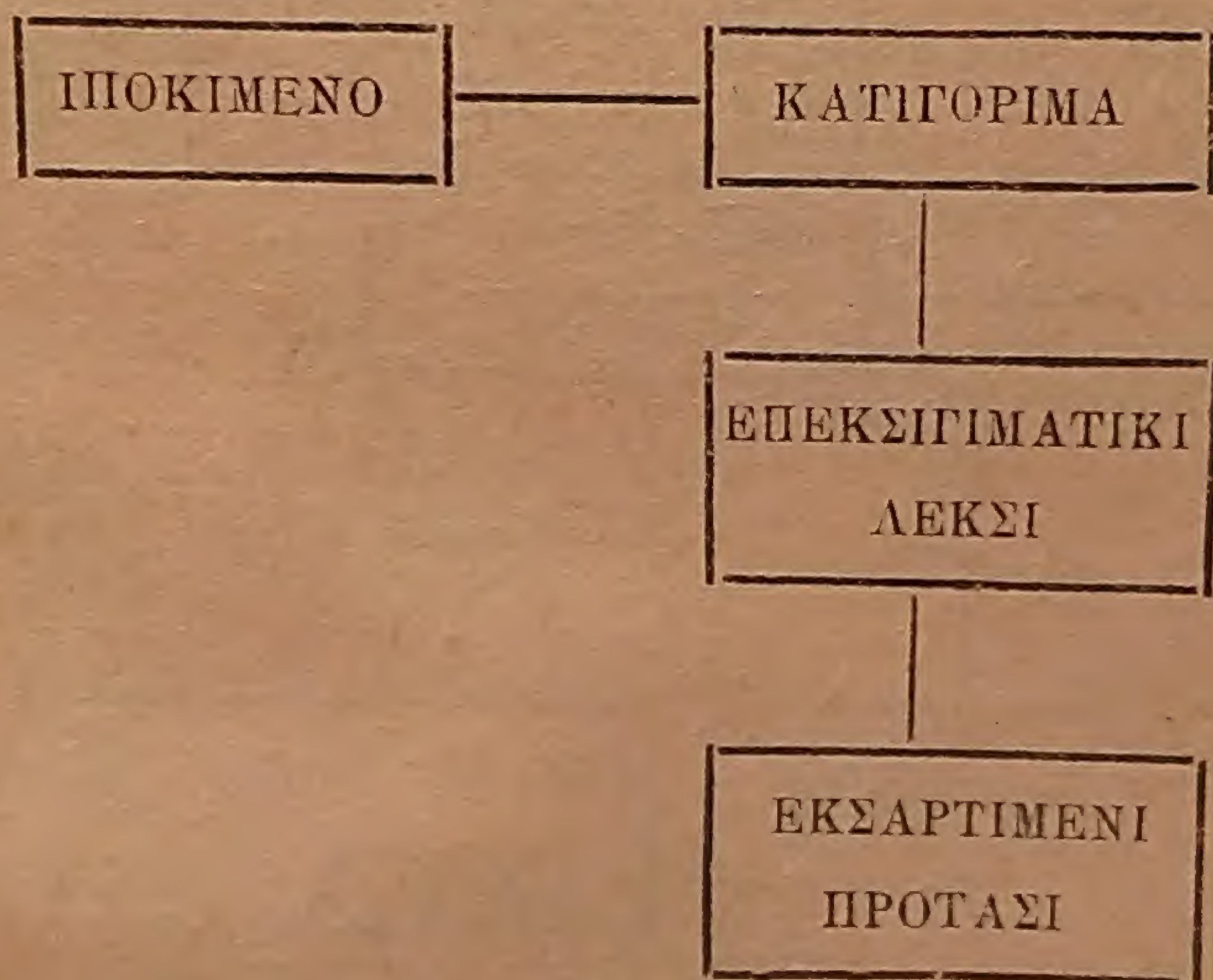
I.

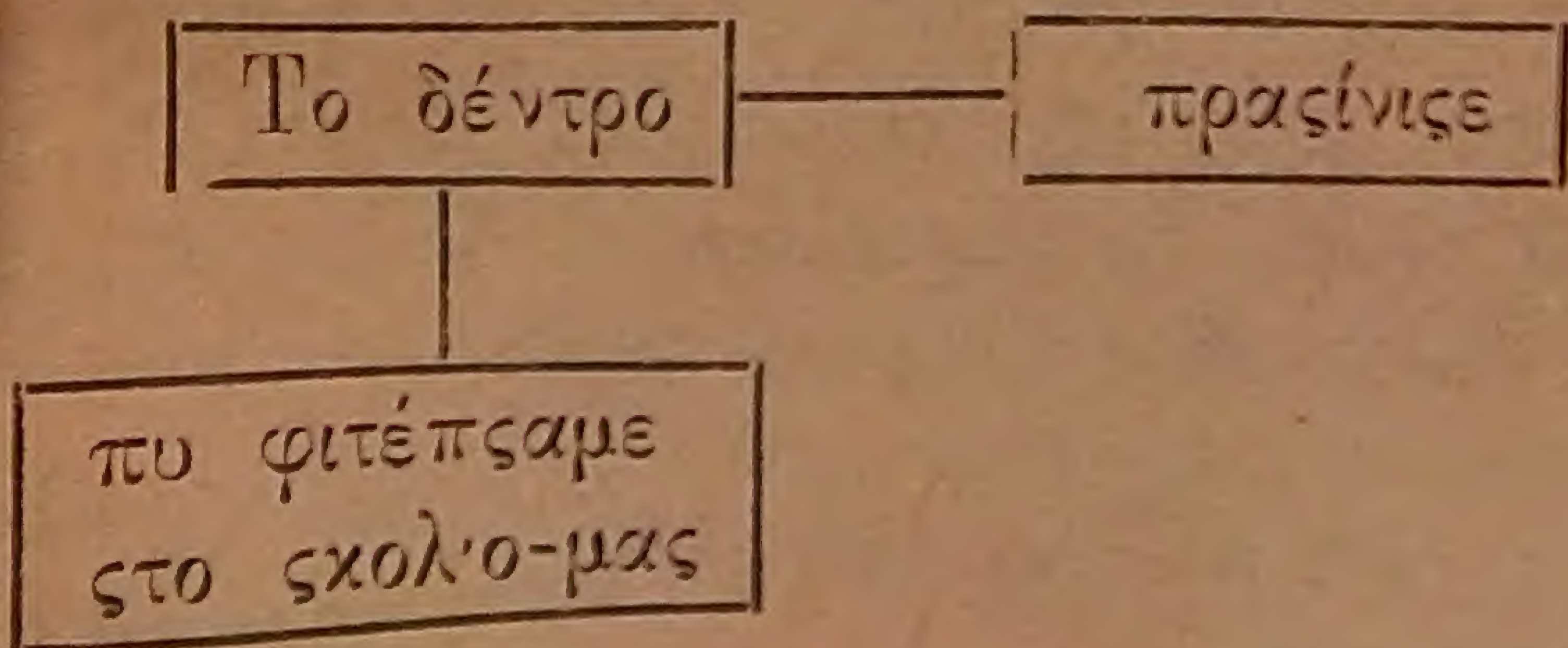
II.

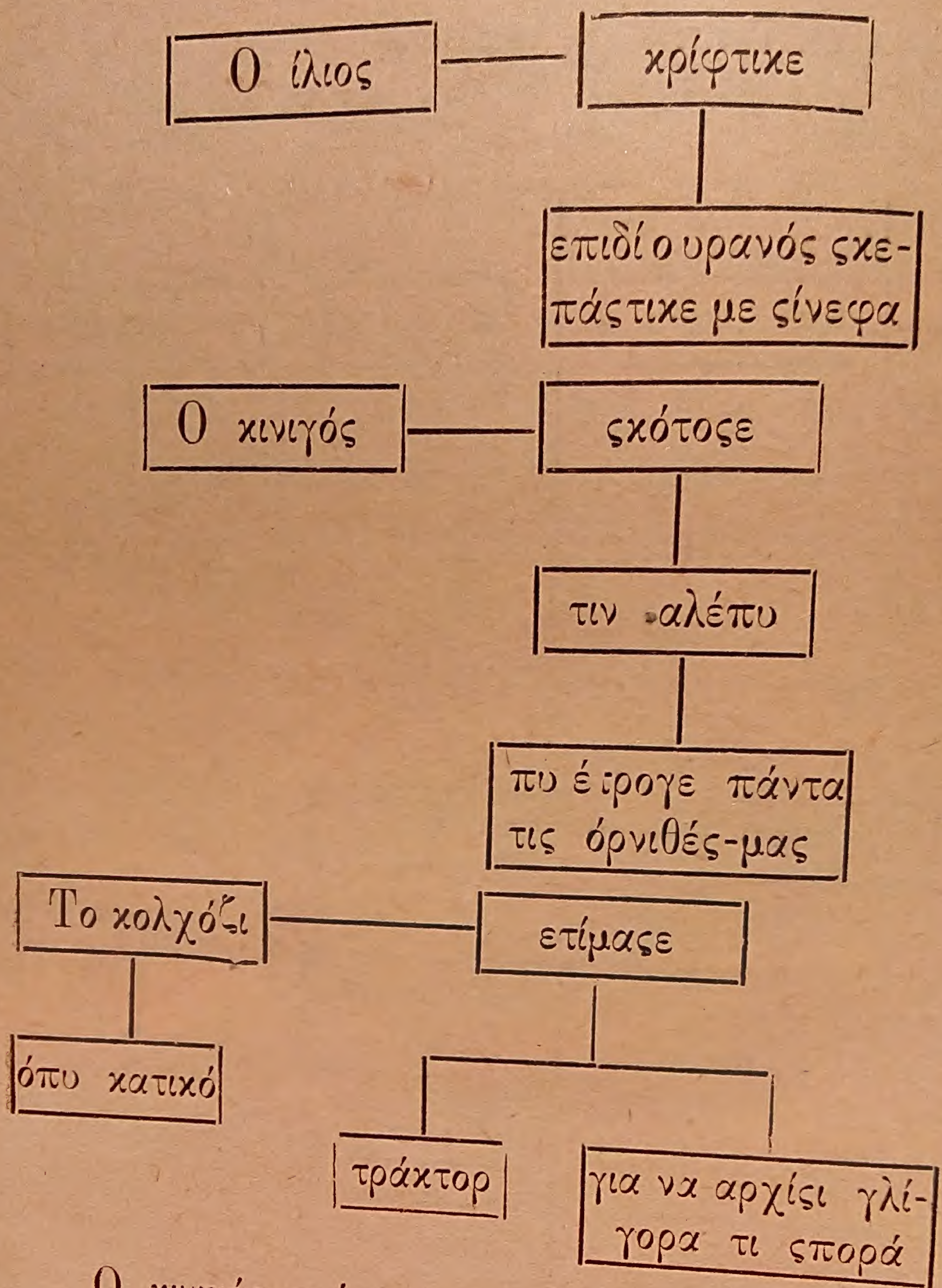
III.

Έτσι:

Ο κινιγός σκότοσε τιν αλεπού, πυ έτρογε τις όρνιθές-μας. Το δέντρο, πυ φιτέψαμε στο σκολιό-μας πρασίνισε. Ίδα τον κολχόζνικο, πυ πήρε το βραβίο. Το ποτάμι, πυ τρέχι σιμά στι Μαριύπολι λέγετε Κάλμιως. Τα πλάνα, πυ ίχαμε τα εχτελέσαμε. Ο μαθητής διάβασε εκφραστικά, επιδί ετιμάστηκε καλά.

ΓΙΜΝΑΖΜΑ 32. Αντιγράφοντας το πιο κάτω διίγνιμα, βάλτε κόμματα ανάμεσα στις κίριες κε εκαρτιμένες προτάσεις.

Μάθαμε ότι στις 19 του Ιούνι 1936 θα γίνει έκ-
λιψις του ήλιου. Όλι περιμένανε πότε θάρθι εκίνο το
προί. Όλι αγοράσανε μαβριζμένα γιαλιά γιατί θέλανε
να δύνε αφτό το φενόμενο. Διάφορι αστρονόμι δικί-
μας κε κσένι πήγανε στο Κρασνογιάρσκ τις Σιβιρίας κε
στο Ομσκ όπου θα έβλεπαν με όργανα αφτίν τιν έκ-
λιψις. Όλι ανισιχύσανε μίπος ο υρανός σκεπαστί από
σίνεφα. Άκσαφνα ο ήλιος άρχισε να κρίθετε πίσο απ'
το φενκάρι πυ ερχότανε πάνο-τυ. Όλα ισιχάσανε
επιδή σκοτίνιασε ο υρανός. Κ' εμίσ κιτάκσαμε αφτό το
φενόμενο αν κε ίτανε ακόμα προί. Μόλις πέρασε το
φενκάρι ο ήλιος φότισε τι φίσι όπος πάντα.

§ 8. ΕΦΘΙΣ ΛΟΓΟΣ

Ι πρότασι, πυ μεταδίνι κατά λέκσι τα λόγια κά-
πυ λέγετε εφθίς λόγος.

Ο εφθίς λόγος στο διάβαζμα διακρίνετε με τι φο-
νί-μας, κε στο γράψιμο κλίνετε μέσα στα ισαγο-
γικά (« »).

1. Αν τα λόγια τυ σινγραφέα, πυ μεταδίνι κατά
λέκσι τον εφθί λόγο, βρίσκυντε μπροστά σ' αφτό το
λόγο, τότε ίστερα απ'τα λόγια τυ σινγραφέα βάζουμε
διο τελίες (:), π. χ.

Ο Λένιν ίπε: «Να μάθετε, να μάθετε κε να μά-
θετε».

2. Αν τα λόγια τυ σινγραφέα βρίσκυντε ίστερα
απ' τον εφθί λόγο, τότε μπροστά σ' αφτά βάζουμε
κόμα κε γραμί (, —), π. χ.

«Ὁπιος δε δυλέβι, δεν τρόγι»,—ίπε ο Λένιν.

3. Αν τα λόγια του σιγγραφέα βρίσκουντε στο εφθί λόγου, τότε μπροστά σ'αφτά κ' ίστερα ^{μέσι} ^{απ'} αφτά βάζουμε κόμα κε γραμί, π. χ.

«Ὁπιος δε δυλέβι,—ίπε ο Λένιν,—δεν τρόγι»,

Αν στο τέλος του εφθί λόγου βρίσκετε ερωτηματικό ή θαυμαστικό σιμάδι, τότε ίστερα απ'αφτόνα βάζουμε μπροστά στα λόγια του σιγγραφέα μονάχα γραμί, κε κόμα δε βάζουμε, π. χ. «Γιατί δεν ίνε φος;»—ακούστικε ι φονί του φίλακα.

«Στέφανε, φοβάσε τους λίκυς;»—ρότιζε ο Αλέκος στο δρόμο.

«Μαρά!»—φόνακσε ι Μαρία.

«Πετύνε τα πυλιά!»—φόνακσε ο Πέτρος.

«Υρά! υρά!»—φονάζανε τα πεδιά.

«Τί όρα ίνε;»—ρότιζε ο δάσκαλος.

ΓΙΜΝΑΖΜΑ 33. Αντιγράψτε τις πιο κάτω προτάσεις έτσι, όστε τα λόγια του σιγγραφέα να βρίσκουντε ίστερα απ' τον εφθί λόγο. Βάλτε όπου πρέπει, τα λόγια του σιγγραφέα.

Ο εφμερέβοντας ρότιζε: «Γιατί δεν ίρθες χτες στο σχολιό;». Ο πορτιέρις έλεγε σ' όλους: «Σίντροφι, επιδιί γίνετε επιδιόρθοσι το μυσίό ίνε κλιστό». Ο μιλιτσιονέρος έλεγε στον κόσμο: «Σταθείτε στη σιρά». Τα πεδιά χαρόμενα φονάζανε: «Άνικσι! Άνικσι!». Ο Μιχαλάκις μυ ίπε: «Γιόργο, πάμε στο δάσος για μα-νιτάρια». Ο φίλακας φόναζε στο σκοτάδι: «Πιρκαγιά! Πιρκαγιά!» Ο Μιχάλις κίταζε τα πυλιά, που φέβγανε κε φόναζε: «Καλό τακσιδι! Σας περιμένουμε τιν άνικσι!» Ο κοραντίρος ίπε στους κρασνοαρμέιτς: «Σίντροφι,

θα δίκουμε στον εχτρό, πως μπορούμε να ιπερασπίζουμε
τι μεγάλη-μας πατρίδα». I κρασνοαρμέιτσι απαντίσανε:
«Θα δόσουμε όλι τι ζοί-μας για την προλεταριακή-μας πα-
τρίδα κε δε θ' αφίζουμε τον εχτρό να μπι στι χώρα-μας.

N. A. ΝΕΚΡΑΣΟΦ

ΧΟΡΙΚΟΣ, ΣΑΝ ΤΟ ΝΙΧΙ ΜΙΚΡΟΣ

Μια μέρα τυ κρίν χιρόνα περνύσα
το δάσος. Θιμόμε, πως ίχε γερι παγονιά.

Με κόπο μικρό αλογάκι τραθύσε
αμάκσι κσερά φορτομένο κλαδιά.

Κε βλέπο: πιγένι θαρίς, κορδομένος,
κρατόντας τα νκέμια κοντός χορικός,
με μπότες μεγάλες, με γύνα ντιμένος,
με γάντια... κι' ο ίδιος σα νίχι μικρός.

— Καλί-συ ι όρα!—Για τράθα μπροστά-συ!

— Ο, βλέπο, πως ίσε πεδί τρομερό.

Πύ ίθρες τα κσίλα;—Στο δάσος κοντά-συ:
ο κίρις-μυ κόθι κ' έγο κυθαλό.

(Κι' αλίθια ο χτίπος σιμά αντιχύσε.

Βαριά το τσεκύρι κατέβενε δο).

—Κι' ο κίρις-συ έχι φαρίλια μεγάλη;

— Μεγάλι φαρίλια, κι' άντρες-τις—διο.

Πσορί δεν μπορούνε να θγάλυνε ι άλι.

Ο κίρις-μυ μόνο δυλέθι κ' εγό...

— Νά κίτα! Μα έχις τί όνομα;

— Βάσος.

— Χρονόν πόσο ίσε;—Κατό στα εφτά...

Ε, πσόφιο!—φονάξι ο μικρύλις σα μπάσος,
τραθάι τα νκέμια κε πάι μπροστά.

§ 9. ΟΝΟΜΑ ΑΡΙΘΜΗΤΙΚΟ

1. Στην τάξι-μας ίνε δεκαπέντε αγόρια και ίκοσι κορίτσια.

2. Ο χρόνος έχει δόδεκα μήνες,

3. Ο εόνας έχει εκατό χρόνια.

4. Το κολχόζι „Κόκινο άστρο“ έχει εφτακόσια εξήντα εχτάρια γι.

5. Η Οχτοβριανί επανάστασι έγινε το χίλια ενεα-
κόσια δεκαεφτά (1917).

6. Η Παρισινί κομόνα ήτανε στο 1871.

7. Ο Νίκος ίνε πρότος, ο Θόδωρος τρίτος, η Μαρία πέμπτη και η Άνα δέκατη στην τάξι.

8. Την πέμπτη μέρα θα πάμε στην εκδρομή και την έχτι θα αναπαθύμαστε.

9. Ο Δεκέμβρις ίνε ο δοδέκατος μήνας του χρόνου, κι ο Φλεβάρης ο δέφτερος.

Η λέξις, που φανερόνυνε την ποσότητα τον αντικι-
μένον, ίτε τι σιρά-τους στο μέτρημα λέγυντε αριθμητικά.

Τα αριθμητικά ονόματα ίνε ποσοτικά (απόλιτα) και ταχτικά.

Ποσοτικά αριθμητικά ίνε: ένας, (μια, ένα), δυο,
τρεις (τρία), τέσερις (τέσερα), πέντε, έχτι κ. τ. λ.
(και τα λιπά). Αφτά απαντύνε στο ερώτημα πόσες; πόσα;

Ταχτικά αριθμητικά ίνε: πρότος (πρότι, πρότο),
δέφτερος, τρίτος, τέταρτος, πέμπτος, έχτος κ. τ. λ. Α-
φτά απαντύνε στο ερώτημα: πιός; πιά; πιό;

ΑΡΙΘΜΗΤΙΚΑ

ΠΟΣΟΤΙΚΑ (ΑΠΟΛΙΤΑ)

ΑΡΣ	ΘΙΑ.	ΥΔΕΤ
1	ένας	μία ένα
2	δίο	
3	τρεις	τρεις τρία
4	τέσερις	τέσερις τέσερα
5	πέντε	
6	έκσι	
7	εφτά	
8	οχτό	
9	ενέα (ενιά)	
10	δέκα	
11	έντεκα	
12	δόδεκα	
13	δεκατρία	
14	δεκατέσερα	
15	δεκαπέντε	
16	δεκαέκσι	
17	δεκαεφτά	
18	δεκαοχτό	
19	δεκαενέα	
20	ίκοσι	
30	τριάντα	
40	σαράντα	
50	πενήντα	
60	εξήντα	
70	εβδομήντα	
80	ογδόντα	

ΤΑΧΤΙΚΑ

ΑΡΣ.	ΘΙΑ.	ΥΔΕΤΕΡΑ
1	πρότος	πρότι πρότο
2	δέφτερος	-ι -ο
3	τρίτος	-ι -ο
4	τέταρτος	-ι -ο
5	πεμπτος	-ι -ο
6	έχτος	-ι -ο
7	έβδομος	-ι -ο
8	όγδοος	-ι -ο
9	ένατος	-ι -ο
10	δέκατος	-ι -ο
11	ενδέκατος	-ι -ο
12	δοδέκατος	-ι -ο
13	δέκατος τρίτος	-ι -ο
14	δέκατος τέταρτος	-ι -ο
15	δέκατος πέμπτος	-ι -ο
16	δέκατος έχτος	-ι -ο
17	δέκατος έβδομος	-ι -ο
18	δέκατος όγδοος	-ι -ο
19	δέκατος ένατος	-ι -ο
20	ικοστός	-ί -ό
30	τριακοστός	-ί -ό
40	τεσσακοστός	-ί -ό
50	πεντικοστός	-ί -ό
60	εξικοστός	-ί -ό
70	εβδομικοστός	-ί -ό
80	ογδοικοστός	-ί -ό

90	ενενίντα		
100	εκατό(ν)		
200	διακόσι	-σιες	-σια
300	τριακόσι	-ες	-α
400	τετρακόσι	-ες	-α
500	πεντακόσι	-ες	-α
600	εξακόσι	-ες	-α
700	εφτακόσι	-ες	-α
800	οχτακόσι	-ες	-α
900	ενιακόσι	-ες	-α
1000	χίλι	χίλιες	χίλια
1.000.000	ένα εκατομύριο		
1.000.000.000	ένα δις-εκατομύριο.		

90	ενενικοστός	-ί	-ό
100	εκατοστός	-ί	-ό
	διακοσιοστός	-ί	-ό
	τριακοσιοστός	-ί	-ό
	.	.	.
	.	.	.
	.	.	.
	κ. τ. λ.		
	χιλιοστός	-ί	-ό

ΓΙΜΝΑΖΜΑ 34. Σχηματίστε τα ταχτικά αριθμητικά τυ 21, 32, 43, 54, 65, 76, 87, 98, 99.

ΓΙΜΝΑΖΜΑ 35. Γράψτε πλήρεις απαντήσεις στις πιο κάτω ερωτήσεις. Γράψτε τους αριθμούς με γράμματα.

Πόσες μέρες έχει ο Φλεβάρης; Όταν ο χρόνος ίνε δίσεχτος, τότε πόσες μέρες έχει ο Φλεβάρης; Πόσα λεπτά έχει ι ώρα; Κάθε λεπτό τις ώρας πόσα δευτερόλεπτα έχει; Πόσα γράμματα έχει το ελληνικό αλφάβητο; Πόσες σελίδες έχει το βιβλίο-σας; Πόσι μαθητές κε μαθήτριες ίνε στην τάξι-σας; Πόσα χρόνια έχει ο μισός εόνας; Το τέταρτο τις ώρας πόσα λεπτά έχει; Πόσα χιλιόγραμα έχει ο τόνος; Το χιλιόγραμο πόσα γραμάρια έχει; Πόσα τετραγωνικά μέτρα έχει το εχτάριο; Πόσα σαντίμετρα έχει το μέτρο; Πόσο χρονόν ίσε; Πόσα χρόνια περάσανε απ' την Οχτοβριανί επανάστασι κ' εδó;

Πόσες γωνιές έχει το τετράγωνο; Πόσες πλευρές έχει το
εξάγωνο; Πόσα δάχτυλα έχετε στα χέρια κε στα πό-
δια- σας;

ΓΙΜΝΑΣΜΑ 36. Γράψτε για το σκολιό- σας.

ΤΟ ΣΚΟΛΙΟ-ΜΑΣ

Το σκολιό- μας έχει...τάξεις. Στην πρότι τάξι ίνε...
αγόρια κε...κορίτσια. Το σκολιό- μας έχει...μαθητές. Στην
τάξι- μας ίνε...αγόρια κε...κορίτσια. Στην τάξι- μας ίνε...
πιονέρι...υντάρνικι, μένυν πίσο...μαθητές. Το μάθημα θα-
στάι...λεφτά, το μικρό διάλιμα...λεφτά, το μεγάλο διάλι-
μα...λεφτά. Έχυμε...δασκάλυσ κε...δασκάλισες.

ΚΛΙΣΙ ΤΟΝ ΠΟΣΟΤΙΚΟΝ ΑΡΙΘΜΗΤΙΚΟΝ

Από τα ποσοτικά αριθμητικά το ένα, τρία, τέσερα
κε απ' το διακόσια κε παραπέρα κλίνοντε, όλα τα άλλα
ίνε τα άκλιτα.

Το ένας, μια, ένα κλίνετε μόνο στον ενικό αριθμό,
έτσι:

ΕΝΙΚΟΣ ΑΡΙΘΜΟΣ

	αρσενικό	θιλικό	υδέτερο
Ον.	ένας	μία ίτε μιά	ένα
Γεν.	ενός (ενό)	μιάς ίτε μιανίς	ενός (ενό)
Ετ.	ένα	μία ίτε μιά	ένα

Το τρία κε τέσερα κλίνοντε μόνο στον πληθυντικό
αριθμό έτσι:

ΠΛΙΘΙΝΤΙΚΟΣ ΑΡΙΘΜΟΣ

	ΑΡΣ.	ΘΙΑ.	ΥΔΕΤ.	ΑΡΣ.	ΘΙΑ.	ΥΔΕΤΕΡΟ
Ον.	τρεις	τρεις	τρία	τέσερις	τέσερις	τέσερα
Γεν.	τριόν	τριόν	τριόν	τεσάρων	τεσάρων	τεσάρων
Ετ.	τρεις	τρεις	τρία	τέσερις	τέσερις	τέσερα

Το διακόσια, τριακόσια κ.τ.λ. κλίνουντε μόνο στον πλιθιντικό αριθμό, έτσι:

ΠΛΙΘΙΝΤΙΚΟΣ ΑΡΙΘΜΟΣ

	ΑΡΣΕΝΙΚΟ	ΘΙΑΙΚΟ	ΥΔΕΤΕΡΟ
Ον.	διακόσι	διακόσιες	διακόσια
Γεν.	διακόσιον	διακόσιον	διακόσιον
Ετ.	διακόσις	διακόσιες	διακόσια.

Όπως το διακόσι-ες-α κλίνουντε κε το τριακόσι-ες-α, τετρακόσι-ες-α, πεντακόσι-ες-α, . . . χίλι-ες-α.

Τα ταχτικά αριθμητικά σχηματίζουντε, αν θάλυμε το πρόσφισμα τ-, στ- με τις καταλίξεις, τ-ος, —ος, —-στ-ος

ΓΙΜΝΑΖΜΑ 37. Κλίνετε τα πιο κάτω ποσοτικά αριθμητικά μαζί με υσιαστικά μόνο στον πλιθιντικό αριθμό, έτσι:

ΠΛΙΘΙΝΤΙΚΟΣ ΑΡΙΘΜΟΣ

	ΑΡΣΕΝΙΚΟ	ΘΙΑΙΚΟ	ΥΔΕΤΕΡΟ
Ον.	διακόσι σίντροφι	διακόσιες γινέκες	διακόσια μίλα
Γεν.	διακόσιον σιντρόφον	διακόσιον γινεχόν	διακόσιον μίλον
Ετ.	διακόσις σιντρόφους	διακόσιες γινέκες	διακόσια μίλα

Κλίνετε όπως το παραπάνο:

Εφτακόσι άνθρωπι, εφτακόσιες εργάτριες, εφτακό-

σια κολχόζια, τέσερις κορσομόλι, τέσερις κορσομόλες,
τέσερα βιβλία, ένας χορικός, μια αβλί, ένα ρύβλι.

ΚΛΙΣΙ ΤΟΝ ΤΑΧΤΙΚΟΝ ΑΡΙΘΜΗΤΙΚΟΝ

Τα ταχτικά αριθμητικά κλίνουντε ὅπως τα επίθετα
που ἔχυνε κατάληκσι -ος-ι-ο (βλέπε § 18), ἔτσι;

ΕΝΙΚΟΣ ΑΡΙΘΜΟΣ

ΑΡΣΕΝΙΚΟ	ΘΙΛΙΚΟ	ΥΔΕΤΕΡΟ
Ον. ο τρίτος	ι τρίτι	το τρίτο
Γεν. τυ τρίτυ	τις τρίτις	τυ τρίτο
Ετ. τον τρίτο	τιν τρίτι	το τρίτο
Κλιτ. — τρίτε!	— τρίτι!	— τρίτο!

ΠΛΙΘΙΝΤΙΚΟΣ ΑΡΙΘΜΟΣ

Ον. ι τρίτι	ι τρίτες	τα τρίτα
Γεν. τον τρίτον	τον τρίτον	τον τρίτον
Ετ. τας τρίτους	τις τρίτες	τα τρίτα
Κλ. — τρίτι!	— τρίτες!	— τρίτα!

ΓΙΜΝΑΖΜΑ 38. Ὅπως το τρίτος-ι-ο κλίνετε: ο τέταρτος, ι τε-
τάρτι, το τέταρτο, ο δέκατος, ι δεκάτι, το δέκατο, ο ικοστός, ι ικοστί, το
ικοστό, ο δέκατος ἑβδομος, ι δεκάτι ἑβδομι, το δέκατο ἑβδομο, ο τριακο-
στός, ι τριακοστί, το τριακοσιοστό κ.τ.λ.

ΓΙΜΝΑΖΜΑ 39. Κλίνετε: ο πρώτος ἄνθρωπος, ι πρώτη μέρα, το
πρώτο μάθημα, ο πέμπτος κολχόζνικος, ι πέμπτι εφμερίδα, το πέμπτο
μέρος, ο ἑβδομος αριθμός, ι ὀγδοι σκινί, το ὀγδοο δέντρο.

ΓΙΜΝΑΖΜΑ 40. Γράψτε στις απαντίσεις τους αριθμούς με γράματα.

Πότε γενίθικε ο Λένιν; (22 τυ Απρίλι 1870).
Πότε πέθανε; (21 τυ Γενάρι 1924). Πότε ἔγινε
ι Οχτοβριανί επανάστασι; (7 τυ Νοέβρι 1917). Πότε

ιδρίθηκε το Κομμουνιστικό ιντερνατσιονάλ; (4 το Μάρτιο 1919).

§ 10. ΕΠΙΡΙΜΑ

1. Τα πεδιά πάνε (πότε;) σίμερα στο σκολιό.
2. Η Μαρία φόρεσε (πός;) ανάποδα την κάλτσά-
τις.
3. Το αεροπλάνο κάθισε (πύ;) εκί στο αεροδρό-
μιο τις Μαριόπολεις.
4. Ο Πέτρος έγραψε (πόσο;) λίγο.

Η λέξις, που επεκσιγόνε κυρίως τα ρίματα κε φα-
νερόνυνε πότε γίνετε ι ενέργια (σίμερα, άθριο, χτες,
προπέρσι), πός γίνετε ι ενέργια (φανερά, κριφά, κο-
φτά), πύ γίνετε ι ενέργια (εδό, εκί, έκσο, μέσα, πάνο,
κάτο), πόσο γίνετε ι ενέργια (πολί, λίγο, αρκετά), λέ-
γυντε επιρίματα.

Γι αυτό τα επιρίματα λέγυντε: τοπικά, χρονικά,
τροπικά κε ποσοτικά.

ΓΙΜΝΑΣΜΑ 41. Γράψτε στο πιο κάτω χίμενο τα επιρίματα με
τα ρίματα, στα οπία αναφέρυντε.

ΤΟ ΚΟΛΙΜΠΙΜΑ

Χτες πίγαμε στο ποτάμι το χοριώ-μας να κολι-
μπίζουμε. Μακριά έλάμπε το ποτάμι, δεκσιά κε αριστερά
απλόνότανε το δάσος. Πσιλά κελαιδούσανε τα αιδόλια
κε ι κύκι. Από μακριά ακυότανε ι φλογέρα το τσο-
μπάνι. Παντό ι φύσι ήτανε καταπράσινη. Τα χαμόδεντρα
σκεπάζανε πικνά το μονοπάτι. Ίστερα από λίγο κερό

βρεθήκαμε στην ακροποταριά. Αρέσος κσεντιθήκαμε κε
γλίγορα πιδίσαμε μέσα στο καθαρό ποτάμι. Πέσαμε εκί
στην αμυδιά. Αργά γιρίσαμε στα σπίτια.

Τα σινιθιζμένα επιρίματα ίνε:

1. ΤΟΠΙΚΑ: πάνο, κάτο, εδό, εκί, μέσα, έκσο, σιμά,
εμπρός, αλύ, παντύ, γίρο, ολόγισα,
ανάμεσα, μετακσί, δεκσιά, αριστερά, όπου
πέρα, παραπέρα, αντίκρι, κ.α.

Αφτά απαντύνε στο ερώτιμα πύ;

2. ΧΡΟΝΙΚΑ. σίμερα, έθριο, μεθάθριο, χτες, προ-
χτές, προί, πυρνο, θράδι. μεσιμέρι,
ολιμερίς, ολονιχτίς, τόρα, φέτος,
πάντα, κάποτε, ίστερα, μεσάνιχτα,
κσιμερόματα, πάρορα, τις προάλες,
νορίς, αργά, κατόπι, έπιτα, πότε-
πότε, κ.α.

Αφτά απαντύνε στο ερώτιμα πότε;

3. ΤΡΟΠΙΚΑ: ορθά, κοφτά, φανερά, κριφά, σνιχτά,
χορατά, χοριστά, παλικαρίσια, άδικα,
ανάποδα, δορεά(ν), ανάσκελα, μπρύ-
μιτα, στραβά, κυτσα, αντάμα, χόρια,
άριστα, καλά, χοντρικά, λιανικά, ελι-
νικά, ρύσικα, γαλικά, τατάρικα κ.α.

Αφτά απαντύνε στο ερώτιμα ποσ;

4. ΠΟΣΟΤΙΚΑ: πολί, λίγο, παραπολί, πάνο-κάτο, πιο,
σκεδόν, τοσαδά, ολοσδιόλυ, ολότελα,
αρκετά κ.α.

Αφτά απαντύνε στο ερότιμα πόσο;

ΓΙΜΝΑΖΜΑ 42. Γράψτε τα πιο κάτω επιρίματα στι στίλι, πο
πρέπι. 'Ετσι:

ΤΟΠΙΚΑ (πὸ;)	ΧΡΟΝΙΚΑ (πότε;)	ΤΡΟΠΙΚΑ (πὸς;)	ΠΟΣΟΤΙΚΑ (πόσο;)
σιμά	χτες	καλά	λίγο
. . .	. . .	. . .	. . .
. . .	. . .	. . .	. . .

'Ισια, αργά, γλίγορα, μακριά, βαριά, απσιλά, χα-
μιλά, πολί, λίγο, σιμά, μπροστά, πίσο, γερμανικά, αν-
κλικά, τυρκικά, εόνια, χορτάτα, πάντα, νορίς, χτες,
καλά, χιρότερα, αντάρα, ανάσκελα, ανάποδα, βιαστικά,
αρκετά.

ΓΙΜΝΑΖΜΑ 43. Γράψτε τα ακόλουθα επιρίματα κε τιν αντίθετι
σιμασία-τος. 'Ετσι:

χαριλά—απσιλά	καλά — . . .	μέσα — . . .
πάνο — . . .	χτες — . . .	προί — . . .
έκσο — . . .	λαφριά — . . .	μεσιμέρι— . . .
δεκσιά — . . .	φανερά — . . .	πολί — . . .
μακριά — . . .	παραπάνο— . . .	χοντρικά— . . .
μπροστά— . . .	εδό — . . .	φέτος — . . .

§ 11. ΚΛΙΣΙ ΤΟΝ ΥΣΙΑΣΤΙΚΟΝ

Τα υσιαστικά κατά τιν κλίσι-τος ίνε ισοσίλαθα
κε ανισοσίλαθα.

ΙΣΟΣΙΛΑΘΑ λέμε τα υσιαστικά, πο έχυνε ίσο αριθ-
μό σίλαθόν ε' όλες τις πτώσις κε στον ενικό κε στον
πλινθιντικό αριθμό, π. χ. το αβ-γό, το αβ-γύ, τα αβ-
γά (2 σίλαθές),

ΑΝΙΣΟΣΙΛΑΒΑ λέμε τα υσιαστικά, που έχουνε σε με-
 ρικές πτώσεις το ενικό και το πληθυντικό αριθμό μια σι-
 λαβή περισσότερη απ' την ονομαστική το ενικό αριθμό π.χ.
 το κό-μα, το κό-μα-τος, τα κό-μα-τα (2, 3 σιλαβές)
 με-ζές, με-ζέ-δες, με-ζέ-δον. λέ-κσι, λέ-κσις, λέ-κσε-
 ον (2, 3 σιλ.).

Κλίνουντε έτσι:

ΙΣΟΣΙΛΑΒΑ ΥΣΙΑΣΤΙΚΑ

ΕΝΙΚΟΣ ΑΡΙΘΜΟΣ

ΑΡΣΕΝΙΚΑ	ΘΙΛΙΚΑ
Ον. ο μάγερ-ας	ι μέθοδ-ο
Γεν. το μάγερ-α	τις μεθόδ-υ (ος)
Ετ. το(ν) μάγερ-α	τι(ν) μέθοδ-ο
Κλ. — μάγερ-α!	— μέθοδ-ο!

ΠΛΗΘΥΝΤΙΚΟΣ ΑΡΙΘΜΟΣ

Ον. ι μαγέρ-ι	ι μέθοδ-ες
Γεν. τον μαγέρ-ον	τον μέθοδ-ον
Ετ. τως μαγέρ-υς	τις μέθοδ-ες
Κλιτ. — μαγέρ-ι!	— μέθοδ-ες!

ΑΝΙΣΟΣΙΛΑΒΑ ΥΣΙΑΣΤΙΚΑ

ΕΝΙΚΟΣ ΑΡΙΘΜΟΣ

	ΑΡΣΕΝΙΚΑ	ΘΙΛΙΚΑ	ΥΔΕΤΕΡΑ
Ον.	ο γραματ-έας	ι λέκς-ι	το καθίχ-ον
Γεν.	το γραματ-έα	τις λέκς-ις	το καθίχ-οντος
Ετ.	το(ν) γραματ-έα	τι(ν) λέκς-ι	το καθίχ-ον
Κλιτ.	— γραματ-έα!	— λέκς-ι!	— καθίχ-ον!

ΠΛΙΘΙΝΤΙΚΟΣ ΑΡΙΘΜΟΣ

Ον.	ι γραματ-ίς	ι λέκς-ις	τα καθίχ-οντα
Γεν.	τον γραματ-έον	τον λέκς-εον	τυ καθίχ-οντον
Ετ.	τους γραματ-ίς	τις λέκς-ις	τα καθίχ-οντα
Κλιτ.	— γραματ-ίς!	— λέκς-ις!	— καθίχ-οντα!

ΓΙΜΝΑΖΜΑ 44. Κλίνετε:

Κατά το μάγερας: ο μάστορ-ας.

Κατά το μέθοδος: ι περίμετρ-ος, ι πρόοδ-ος, ι
άνοδ-ος, ι διάμετρ-ος.

Κατά το γραματέας: ο εκλογ-έας, ο κυρ-έας, ο
σινγραφ-έας, ο σκαπαν-έας.

Κατά το λέκσι: ι πράκς-ι, ι λίς-ι, ι άνικς-ι, ι κίν'ς-ι,
ι κιβέρνις-ι, ι πρόσθες-ι, ι εκσέ-
τας-ι, ι απόδικς-ι, ι κρίς-ι, ι
τάκς-ι.

Κατά το καθίχον: το προι-όν, το συμφέρ-ον, το
μέλ-ον, το παρ-όν.

ΓΙΜΝΑΖΜΑ 45. Βάλτε εκί όπου ίνε τελίες (...) το δομένο υσια-
στικό σιν πτόσι πυ χριάζετε.

Το μεροκάματο...(ο μάστρας) ίνε μεγάλο. Ι δουλιά-
μας γίνετε με σταχανοβικί...(μέθοδος). Τα έργα...(ο σιν-
γραφέας) βραβεφτίκανε. Μάθαμε τις 4 αριθμητικές...
(πράκς'). Αφτό ίνε το κυράρι... (ο κυρέας).

§ 12. ANTONIMIES ¹⁾

ΧΤΙΤΙΚΕΣ ANTONIMIES

Ι χτιτικές αντονιρίες ίνε:

¹⁾ Προσωπικές αντονιρίες βλέπε. (§ 19. ΙΙΙ τάκςι).

1) Όταν ο ιδιοχτίτης ίνε ένας κε το χτίμα ένα:

ΠΡΟΤΟ ΠΡΟΣΟΠΟ	ΔΕΥΤΕΡΟ ΠΡΟΣΟΠΟ	ΤΡΙΤΟ ΠΡΟΣΟΠΟ
αρς. ο δικός-μυ	ο δικός-συ,	ο δικός-τυ, τις
θιλ. ι δικιά-μυ	ι δικιά-συ,	ι δικιά-τυ, τις
υδ. το δικό-μυ	το δικό-συ	το δικό-τυ, τις

2) Όταν ι ιδιοχτίτες ίνε πολί κε το χτίμα ένα:

αρς. ο δικός-μας	ο δικός-σας	ο δικός-τους
θιλ. ι δικιά-μας	ι δικιά-σας	ι δικιά-τους
υδ. το δικό-μας	το δικό-σας	το δικό-τους

3) Όταν ο ιδιοχτίτης ίνε ένας κε τα χτίματα πολά.

αρς. ι δικί-μυ	ι δικί-συ	ι δικί-τυ, τις
θιλ. ι δικές-μυ	ι δικές-συ	ι δικές-τυ, τις
υδετ. τα δικά-μυ	τα δικά-συ	τα δικά-τυ, τις

4) Όταν ι ιδιοχτίτες ίνε πολί κε τα χτίματα πολά.

αρς. ι δικί-μας	ι δικί-σας	ι δικί-τους
θιλ. ι δικές-μας	ι δικές-σας	ι δικές-τους
υδ. τα δικά-μας	τα δικά-σας	τα δικά-τους.

Ι χιτιτικές αντονιρίες σχηματίζοντε, αν θάλομε ίστε-
ρα απ' το δικός, δικιά, δικό τυς αποκομένους τίπους
τον προσοπικόν αντονιμιόν (μυ, συ, τυ, τις, μας, σας, τους).

Ι αποκομένι τίπι τον προσοπικόν αντονιμιόν
μυ, συ, τυ, τις, μας, σας, τους σα βρίσκοντε με ονό-
ματα ίνε χιτιτικές αντονιρίες, όταν όμος ίνε μπροστά απ' τα
ρίματα ίνε προσοπικές αντονομιές, π.χ.: Ο δικός-μυ πατέρας =

Ο πατέρας-μυ. Ι δικί-μας φίλι=Ι φίλι-μας. Εδó ^{ίνε} χιτικές αντονιμίες). Ενό: Μυ ίπε να πάγο στο σχολιό.
Μας πέρανε στο κορσομόλ. (προσωπικές αντονιμίες).

ΓΙΜΝΑΖΜΑ 46. Αντιγράψτε το πιο κάτω κείμενο κε υπογραμμίστε τις αντονιμίες:

Ο ποταμός Κάλμιος ίνε ίσιχος κε τον αγαπόνε ι
κάτικι τις Μαριώπολις. Το δικό-σας χοριό ίνε μικρό,
μα το δικό-μας ίνε μεγάλο. Πίγαμε στο δάσος-μας.
Ακσαφνα απ' το δάσος ακύστηκε ένας πυροβολιζμός.
Αφτό κανέννας δεν το περίμενε. Ίτανε ένας κινιγός με
το σκιλί-τυ. Το κοκινόχομα ίνε χρίσιμο απ' αφτό κά-
νυνε τύβλα για το χτίσιμο τον εργοστασίον-μας. Δε
θέλουμε το δικό-σας, μα δε σας δίνουμε κε το δικό-μας.
Απ' το σχολιό-μας ος το σπίτι-σας ίνε Ι χιλιόμετρο.
Ο αδερφός-συ ίρθε. Ι φιλενάδες-σας ίρθανε. Νά ι δι-
κές-μας. Εγó αγαπό τις μέλισες, μα ι μικρί-μυ κόρι ι
Ανα τις φοβάτε πολί. Αφτές πολές φορές τιν τσιμπί-
σανε. Το κολχόζι-μας (= το δικό-μας κολχόζι), έχι
500 κιπσέλες, πυ δίνυνε γλικό μέλι.

§ 13. ΡΙΜΑΤΑ ΠΑΡΟΚΣΙΤΟΝΑ ΚΕ ΟΚΣΙΤΟΝΑ

ΠΑΡΟΚΣΙΤΟΝΑ λέμε εκίνα τα ρίματα, πυ τονίζυντε
πάνο στιν παραλίγυσα, π. χ. γράφω, λέγο, πλέκο,
βράζω, φιτέβο.

ΟΚΣΙΤΟΝΑ λέμε εκίνα τα ρίματα, πυ τονίζυντε πάνο
στι λίγυσα, π. χ. νικό, αγαπό, γελό, μιλό, βοιθό.

ΚΛΙΣΙ ΤΟΝ ΡΙΜΑΤΟΝ ΤΟΡΙΝΟΣ ΧΡΟΝΟΣ

ΠΑΡΟΚΣΙΤΟΝΑ

Ενικ. αρ.	1-ο	πρόσωπο	λίν-ο	νικ-ό	αργ-ό
	2-ο	»	λίν-ις	νικ-άς	αργ-ίς
	3-ο	»	λίν-ι	νικ-ά	αργ-ί
Πλιθ. αρ.	1-ο	»	λίν-υμε	νικ-όμε	αργ-όμε
	2-ο	»	λίν-ετε	νικ-άτε	αργ-ίτε
	3-ο	»	λίν-υν(ε)	νικ-ύν(ε)	αργ-ύνε

ΟΚΣΙΤΟΝΑ

ΠΑΡΑΤΑΤΙΚΟΣ

Εν. αρ.	1-ο	πρόσωπο	έλιν-α	νικ-ύσα	αργ-ύσα
	2-ο	»	έλιν-ες	νικ-ύσες	αργ-ύσες
	3-ο	»	έλιν-ε	νικ-ύσε	αργ-ύσε
Πλιθ αρ.	1-ο	»	(ε)λίν-αμε	νικ-ύσαμε	αργ-ύσαμε
	2-ο	»	(ε)λίν-ατε	νικ-ύσατε	αργ-ύσατε
	3-ο	»	(ε)λίν-αν(ε)	νικ-ύσανε	αργ-ύσανε

ΑΟΡΙΣΤΟΣ

Εν. αρ.	1	πρός.	έλι-σα	νίκ-ισα	άργ-ισα
	2	»	έλι-σες	νίκ-ισες	άργ-ισες
	3	»	έλι-σε	νίκ-ισε	άργ-ισε
Πλιθ. αρ.	1	»	(ε)λί-σαμε	νικ-ίσαμε	άργ-ίσαμε
	2	»	(ε)λί-σατε	νικ-ίσατε	αργ-ίσατε
	3	»	(ε)λί-σαν(ε)	νικ-ίσανε	αργ-ίσανε

ΓΙΜΝΑΖΜΑ 47. Κλίνετε όπως το ρίμα λίν-ο τα ρί-
ματα: πέζ-ο, γράφ-ο, τρέχ-ο, όπως το νικό: αγαπ-ό,
κιθερν-ό, όπως το αργό: μιλ-ό, οφελ-ό, βοιθ-ό.

ΓΙΜΝΑΖΜΑ 48. Αντιγράψτε τις πιο κάτω προτάσεις
κε υπογραμμίστε τα ρίματα με το πρόσωπο κε τον αριθμό.

Ἔτσι: Σπέρνις, τορινός χρόνος 2-ο πρόσωπο τυ ενικό αριθμό.

Ἄτι σπέρνις, εἶνο κε πέρνις. Μάζεβε, ὅταν μπο-
ρίς για ν᾿άχισ, ὅταν πρέπι. Ο Πέτρος νιστάζι, ἡ Ἄνα
πέζι, κε ο Νίκος έγγραψε. Εμῖς νικίσαμε τος εχτρός
στον τακσικό αγόνα. Κσεκαθαρίσαμε τα κυλάκινα στιχία
ἀπ' τα κολχόζια. Τα ψάρια κολιμπόνε στι θάλασα.
Ο εργάτις βοιθί τον κολχόζνικο κε ο κολχόζνικος τον
εργάτι. Εγὼ ροτό πάντα να μάθο. Ι μαθιτές ἀπάντισαν
ς' ὅλες τις εροτίσις.

ΓΙΜΝΑΖΜΑ 49. Γράψτε στο ἴδιο πρόσωπο τα ρίματα τυ 48-ο
γυμνάζματος, θάζοντας τα ρίματα τυ ενικό αριθμό στον πλιθιντικό κε
το ἀντιθετο.

§ 14. ΡΙΜΑΤΑ ΜΕ ΚΑΤΑΛΙΚΣΙ-ΥΜΕ, -ΙΕΜΕ ΣΤΟΝ ΤΟΡΙΝΟ ΧΡΟΝΟ

ΤΟΡΙΝΟΣ ΧΡΟΝΟΣ

Εν.	1	πρός.	λίν-υμε	νικ-ιέμε	κιμ-ύμε
	2	„	λίν-εσε	νικ-ιέσε	κιμ-άσε
	3	„	λίν-ετε	νικ-ιέτε	κιμ-άτε
Πλ.	1	„	λιν-όμαστε	νικ-ιόμαστε	κιμ-ύμαστε
	2	„	λίν-εστε	νικ-ιέστε	κιμ-άστε
	3	„	λίν-υντε.	νικ-ιόντε	κιμ-όντε

ΠΑΡΑΤΑΤΙΚΟΣ

Εν.	1	προς.	λιν-όμυν(α)	νικ-ιόμυν(α)	κιμ-όμυν(α)
	2	„	λιν-όσυν(α)	νικ-ιόσυν(α)	κιμ-όσυν(α)
	3	„	λιν-όταν(ε)	νικ-ιόταν(ε)	κιμ-όταν(ε)
Πλ.	1	„	λιν-όμασταν	νικ-ιόμασταν	κιμ-όμασταν
	2	„	λιν-όσασταν	νικ-ιόσασταν	κιμ-όσασταν
	3	„	λιν-όνταν(ε)	νικ-ιόνταν(ε)	κιμ-όνταν(ε)

Εν.	1	πρός.	λί-θικα	νικί-θικα	κιρί-θικα
	2	"	λί-θικες	νικί-θικες	κιρί-θικες
	3	"	λί-θικε	νικί-θικε	κιρί-θικε
Πλ.	1	"	λι-θίκαμε	νικι-θίκαμε	κιρι-θίκαμε
	2	"	λι-θίκατε	νικι-θίκατε	κιρι-θίκατε
	3	"	λι-θίκανε	νικι-θίκανε	κιρι-θίκανε

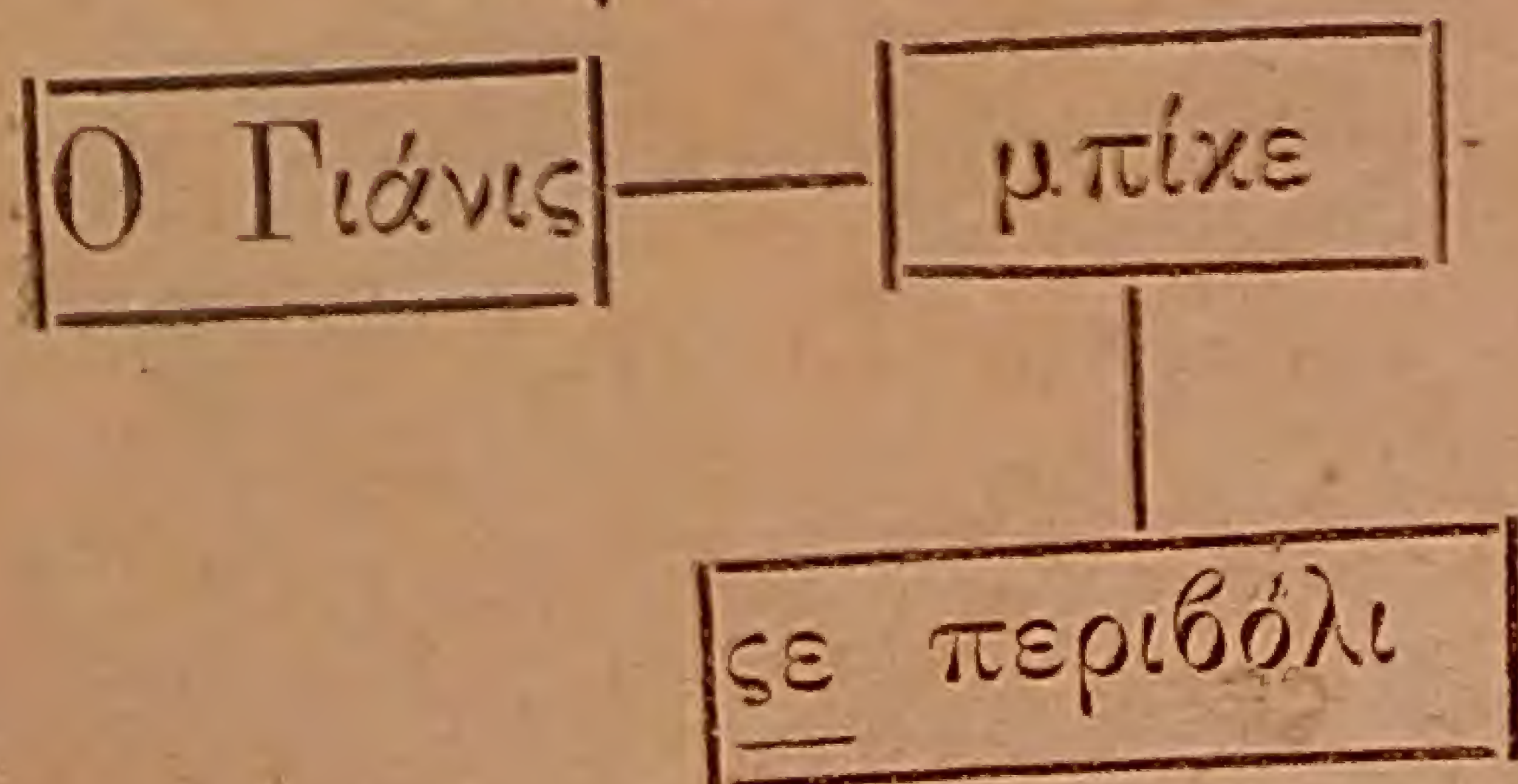
ΓΥΜΝΑΣΜΑ 50. Αντιγράψτε τα πιο κάτω ρήματα των προτάσεων δίνοντας το χρόνο, τον αριθμό και το πρόσωπό-τους. Έτσι:

ΡΙΜΑ	χρόνος	πρόσωπο	αριθμός
κοπανίζετε	τορινός	τρίτο	ενικός
τιπώνετε	. . .	. . .	. . .

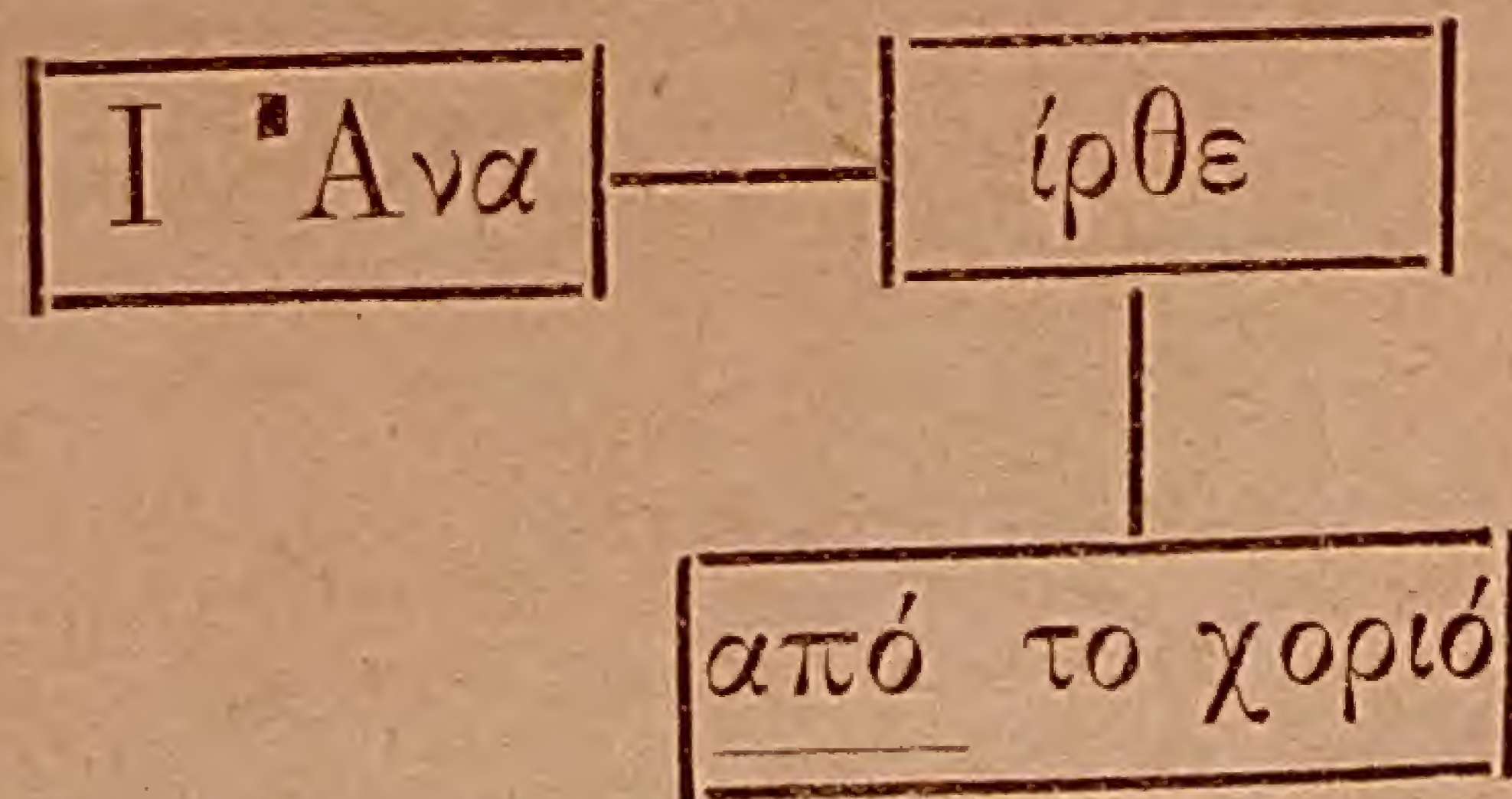
Το ζίδερο ζεστό κοπανίζετε. Το βιβλίο τιπόθηκε το 1936. Το κρέας τιγανίζετε. Το γράμα γράφικε. Τα κσίλα κόβουντε με το τσεκύρι. Τα χόρτα θερίζουντε με το δρεπάνι. Απ' τα δέντρα έπεφτε βαθιά σκιά. Το τρένο κυνίθικε. Τα θαγόνια γεμίσανε από επιδάτες. Ακύστικε έκσο κρότος. Εγώ τότε κιμόμυνα και δεν άκουσα. Τα χορτάρια θεριστίκανε πια, μα τα σιτάρια θερίζόντανε.

§ 15. ΠΡΟΘΕΣΙ

Ο Γιάνις μπίκε σε περιβόλι.

Ι 'Ανα ίρθε από το χοριό

Με το μολίβι γράφουμε. Πίγα για νερό.

Το καλοκέρι πίγα σε πολλά μέρι. Έρχουμε από το σχολιό. Ι μαθητές πάνε στο (σε το) σχολιό. Ι αλεπό στον (σε τον) ίπνο-τις βλέπι όρνιθες. Δίχος δουλιάνιν κάθεσε. Ελάτε σίμερα σ' εμάς. Θα πάγο [στο (σε το) κολχόζι κατά το μεσιμέρι. Ελάτε προς το βράδι. Αντί να πέζις, διάβασε.

Ι λέκσις με, στιν, (σε τιν), από, στο (σε το) δίχος, σ(ε), για, κατά, αντί, προς ίνε προθέσις.

Ι προθέσις έχυνε σημασία μόνο με κίνες τις λέκσις, μπροστά στις οπίες μπένυνε. Ι προθέσις δεν ίνε μέλι τις πρότασις.

Ι προθέσις πάντα γράφυντε χωριστά με κίνες τις λέκσις, μπροστά στις οπίες στέκυνε.

ΓΙΜΝΑΖΜΑ 51. Βάλτε τα υσιαστικά, που βρίσκυντε ίστερα απ' τις προθέσις στιν πτόσι που χριάζετε.

Διαβάσαμε ένα παραμίθι για ... (το ψάρι). Δε σκέφτεσε για ... (ι δουλιά). Τις πατάτες το χιμόνα φιλάγυνε σε ... (ιπόγια). Έρχουμε από ... (ο Κάφκας). Το τόπι-μυ ίνε από ... (λάστιχο). Ο αέρας φισάι από ... (ι θάλασα). Το θαπόρι πλεί στο ... (το λιμάνι). Καθάρισε τιν αβλί από ... (ο πιλός). Πίρα γράμα από ... (εργάτις). Ο ίλιος κατέβικε προς... ι δίσι

ΓΙΜΝΑΖΜΑ 52. Βάλτε εκί όπου ίνε τελίες κατάλιλες λέκσις για να συμπληρθί ι πρότασι.

με—Πίγα με...

σε—Καθίσαμε σε...

για— Πίγαμε στο δάσος για...

από— Τα πεδία ίνε εφχαριστιμένα από...

απ'— Ίρθα απ' το...

παρά— Οχτό παρά... πάμε στο σχολιό.

προς— Βγένουμε περίπατο προς...

αντί— Γράπσε, αντί να...

(σε το)-στο—Πίγαμε στο...

ΓΙΜΝΑΖΜΑ 53. Στο πιο κάτω πίμα υπογραμίζτε τις προθέσεις κε
δίνστε σε πιά πτόσι βρίσκετε το υσιαστικό ίστερα απ' τιν πρόθεσι.

Τ' ΑΓΡΙΟΧΟΡΤΑΡΑ

Στο απέραντο το τζόλι
πολεμύνε τόρα όλι.

Βοτανίζυνε με τσάπες
ι κολχόζνικι—χοριάτες,
Προσπαθύνε να γλιτόσουν
στο περιβόλι ια φιδά-μας.
Πολεμύνε να ρικόσουν
τιν κολχόζνικι ροδιά-μας
Κόφτυν ρίχνουν εκί πέρα
αγριόχορτα όλι μέρα,
για να γίνυνε καλές
μελιντζάνες, πιπεριές.
Να ρορέψουν ανκυράκια,
κολοκίθια, φασυλάκια.
Για να τρόνε ι χοριάτες
κε μ'αφτός ολ'ι εργάτες.

§ 16. ΣΙΝΔΕΖΜΟΣ

ΓΙΜΝΑΖΜΑ. 54. Να θρίτε στο πιο κάτω χίμενο πρότα τις απλές
προτάσεις, στις οπίες ι σύνδεζμι κε, μα, αλά, όμος, ενόνυνε ομιογενί
μέλι τις πρότασις, κε ίστερα να θρίτε τις σύνθετες προτάσεις, στις οπίες
ι σύνδεζμι κε, μα, αλά, όμος ενόνυνε τις ιδιέτερες απλές προτάσεις.

1. Ἡ χορὴ ὁργάνωσε κολλόζια, καὶ χαλάσανε ὅλα
 τὰ σίνωρα. 2. Ἐρὶς θέλωμε ἱρίνι, μα ἡ ἐχτρί θέλωνε νὰ
 μὰς βάλουν σὲ πόλεμο. 3. Ἰθελα νάρθο στο σπίτι-σας,
 μα μὴ δουλιὰ με κράτιζε. 4. Ἰρθανε ἡ ζεστὲς μερὲς,
 καὶ στα λιθάδια φάνικε τὸ χορταράκι. 5. Φάνικε ὁ
 ἴλιος, καὶ ὅλα ζοντανέψανε. 6. Ἰθελα νὰ πάγο στο
 μυσίο, μα ἴτανε πια ἀργά. 7. Ἀνίκε ἡ πόρτα, καὶ μπι-
 κε μέσα ὁ σίντροφος Νίκος. 8. Τὰ χοράφια ἴτανε με
 τὸν κερὸ ὁργόμενα, καὶ τὰ περιδόλια πια ἴτανε σπαρ-
 μένα. 9. Ἐκίνος μιλούσε, ἀλλὰ κανὶς δὲν τὸν ἀκούε. 10. Ἰ
 ἀνίκε ἱρθε, μα τὰ χελιδόνια δὲ φανίκανε. 11. Τὰ
 πεδιά ἱρθανε στο σκολιό, τὸ κυδόνι ὅμως δὲν χτίπιζε.
 Μὴ ἴπες πὸς θὰ πας στὶ σινεδρίασι, καὶ ὅμως δὲ φάνικες.

Ἡ λέξις, πὺ ἐνόνηνε ὁμογενὶ μέλι τὶς πρότασις,
 ἴτε τὶς ἴδιες προτάσις λέγουντε σίνδεξι.

Ἡ σίνδεξι, ὅπος καὶ ἡ προθέσις, δὲν ἔχυνε ἀνε-
 κσάρτιτι σημασία καὶ γι' αὐτό δὲν ἀποτελύνε μέλι τὶς
 πρότασις.

§ 17. ΣΧΙΜΑΤΙΣΜΟΣ ΤΟΝ ΛΕΚΣΕΟΝ

ΡΙΖΑ, ΠΡΟΒΑΔΜΑ, ΠΡΟΣΦΙΜΑ.

(σινέχια ἀπὸ § 6 τρίτις τάξις).

τέχν-ι	ἐργ-ο	φον-ί
τεχν-ίτ-ις	εργ-άτ-ις	φον-ύλ-α
τέχν-αζ-μα	εργ-ατ-ικ-ός	φον-άζ-ο
τεχν-ικ-ός	εργ-ατ-ιά	φόν-αγμ-α
τεχν-ικά	εργ-ας-ία	φον-ιτ-ικ-ό
τεχν-άζ-ουμε	εργ-άζ-ουμε	φον-ακλ-άς

Στιν πρότι στίλι το κομάτι τις λέξεις τεχν, — στι δέφτερι εργ — στιν τρίτι φον — επαναλαβένετε σε πολές λέξεις κε σ'όλες έχι κινί σημασία.

Το βασικό κομάτι τις λέξεις, πυ επαναλαβένετε σε πολές λέξεις κε σ'όλες έχι κινί ένια, λέγετε ρίζα.

γράφ-ο
γραφ-ί
γραφ-ικ-ός
γρά(φ)-μα

πρό-γρα-μα
προ-γράφ-ο
επι-γράφ-ο
ιπο-γράφ-ο
σιν-γράφ-ο
σιν-γραφ-έας
κατα-γράφ-ο
κατα-γραφ-ί

μέν-ο
ανα-μέν-ο
δια-μέν-ο
δια-μον-ί
περι-μέν-ο
επι-μέν-ο
επι-μον-ί
ιπο-μέν-ο
ιπο-μον-ί
ιπο-μον-ιτ-ικ-ός.

Στιν πρότι στίλι ι ρίζα ίνε γραφ — στι δέφτερι στί-λι ι ρίζα ίνε μεν-(μον-).

Μπροστά στι ρίζα γραφ- μπένυνε τα κομάτια προ-, επι, ιπο, σιν, κατα.

Μπροστά στι ρίζα μεν-(μον-) μπένυνε τα κομάτια ανα-, δια-, ιπο-, περι-, επι-, ιπο-.

Όστε τα κομάτια, προ-, επι-, ιπο-, σιν-, κα-τα-, δια-, πυ μπένυνε μπροστά απ' τι ρίζα κε δίνυ-νε στι λέξει νέα σημασία λέγυντε προβάλματα.

ΓΙΜΝΑΖΜΑ 55. Ιπογραμίζετε στις πιο κάτω λέξεις τη ρίζα, το πρόθαλμα και την κατάληξη 'Ετσι:

Διάδρομος		Πρόθαλμα δια		Ρίζα δρομ		Κατάληξις ος
-----------	--	-----------------	--	--------------	--	-----------------

Κσεγράφο. Κσεκάνο. Σίντροφος. Σινεδρίασι. Προξίμι.
Πρόγονι, Αναφορά. Εκσορία. Εκστρατία. 'Εκσιπνος.
'Ενοπλος. Περιφέρια. Μεταβολί. Επιφάνια. Επιγραφή.
Κσαναλέγο. Κσαναγράφο. Σινκενίς. Ιποφέρο. Διάγρα-
μα. Διαβάτις. Ιπογράφο. Παρακαλό. Κατάμαδρος.
Προσέχο. Παράθιρο. Απόστασι. 'Εντομο.

ΓΙΜΝΑΖΜΑ 55. Αντιγράψετε το πιο κάτω κείμενο και υπογραμμίστε στις λέξεις την κινή ρίζα.

Ο Γιάνις ίνε άροστος. Ι αρόστια-τυ άρχισε από 5 μέρες κ' εδó. Αφτός αροστένι τρίτι φορά. 'Ιρθε νίχτα. Ιτανε μάβρι νιχτιά κι' ανάστερι. Εμís κάνουμε νιχτέρι. Ι νιχτερίδα πετά τι νίχτα. Νιχτόνι, μα τα πεδία δεν ίρθανε απ' το δάσος. Ι εργάτες δυλέβανε ολονιχτίς. Το ψομί γίνετε απ' το αλέβρι. Μαρά, δόσε-μυ ένο μικρό κομάτι ψομάκι. Το ψομί το κάνι ο ψομάς. Τα ψομιά τα πυλόνε στο ψομάδικο. Κά-πιος χτιπά στιν πόρτα. 'Ιτανε τόσο δυνατό το χτίπιμα, όστε κσιπνίσαμε όλι. Το χρόμα τυ ρύχυ-σας ίνε χτι-πιτό. Αχύστηκε χτίπος δυνατός.

ΓΙΜΝΑΖΜΑ 56. Αντιγράψετε τις πιο κάτω προτάσεις και υπογραμμίστε το πρόθαλμα (αν ίνε) με μια γραμί και τη ρίζα με δυο γραμές 'Ετσι:

Ιπογράφο το ςος. σιμβόλεο Ιπο-γράφ-ο.

Αφτό συ το προσφέρο εγό. Κσεπαγιάσαμε απ' το κρίο. 'Ιμαστε 5 σίντροφι-υντάρνικι. Το ζιμάρι δίχος

προξίμι δεν αναθένι. Ι εργάτες κε ι χορικι στον κερό
τυ τσάρυ ιποφέρανε πολί. Σι, Νίκο, κxαναπέζις; Απ'
τον ήλιο κxεβάφι το πυκάμισό-μυ. Φιζύσε άνεμος αντί-
θετος. Τυ κάκυ μιν επιμένις. Ο δρόμος ίτανε μακρίς.
Ο διάδρομος τυ σκολιώ-μας ίνε πλατίς. Ιπογράφουμε
τόρα τα ςος. ζιδόλεια.

ΓΙΜΝΑΖΜΑ 57. Αντιγράψτε τις πιο κάτω λέξεις κε υπογραμί-
 στε τι ρίζα.

Γιρίζο, γίρο, γίριζμα, γιριζμός, τριγίρο. Γένα, γε-
 νό, γενιά, γένισι, γένιμα, γενέος, γενεόπιτα. Γνορίζο,
 γνόσι, γνόμι, γνόριζμα, γνοστός, γνοστικός. Μικρός,
 μικρύλις, μικρυλάκις, μικρύττικος, μικρένο, μικρόσομος. Πί-
 στι, πιστέβο, πιστικός, πιστός, ολιγόπιστος, άπιστος. Τόπος,
 τοπίο, τοποθετό, τοποθεσία, άτοπος. Χέρι, χερύλι, χε-
 ράκι. Ασίμι, ασιμόνο, ασιμένιος, ασιμικά. Κόβο, κοφτός,
 κοφτά, κόψιμο, κοφτερός, κομένος.

ΓΙΜΝΑΖΜΑ 58. Βάλτε τις πιο κάτω λέξεις σε κάθε στίλι, ανά-
 λογα με τι ζινκενικί-τυς ρίζα.

Φοτινός. Χεράκι. Φέρο. Ιποφέρο. Διαφέρο. Φο-
 τίζο. Χερύλι. Καταφέρο. Φονί. Τιρί. Φονάζο. Φονί-
 εντο. Τιράκι. Σίμφονο. Φονολογία. Τιρόπσομο. Φονί-
 τσα. Φος. Σιμφέρο. Ενδιαφέρο. Φονύλα. Εροτό.
 Απαντό. Ερότιμα. Διαφορά. Ερότις. Απάντις. Λέγο.
 Ακούο. Λόγος. Ακοί. Λογικός. Ακυστικός. Παράλογος.
 Διάλογος. Ακυστικί.

ΠΡΟΣΦΙΜΑ:

νερ-ό

νερ-άκ-ι

νερ-υλ-ός

νερ-υλ-ιάζ-ο

χάρτ-ις

χαρτ-ί

χαρτ-άκ-ι

χαρτ-έν-ιος

Ἰστερα απ'τι ρίζα νερ- κε μπροστά απ'τις κατα-
λίξεις —ο, —ι, —ος, βρίσκουντε τα κομάτια —ακ—,
—υλ—, —ιαζ—.

Ἰστερα απ'τι ρίζα χαρτ— κε μπροστά απ'τις κα-
ταλίξεις—ις, —ι, ιος, —ο, βρίσκουντε τα κομάτια —ακ,
—εν—.

Τα κομάτια τις λέξεις, που βρίσκουντε ἴστερα απ'τι
ρίζα κε μπροστά απ'τιν κατάλιξι λέγουντέ προσφίματα,
κε δίνουνε στι λέξι συμπληρωματική σημασία.

ΓΙΜΝΑΖΜΑ 59. Σχηματίστε νέες λέξεις απ'τις πιο κάτω λέξεις
βάζοντας ἴστερα απ'τι ρίζα κε μπροστά απ'τιν κατάλιξι το πρόσφιμα
—ακ—. Ἔτσι:

Πσορ-ί—Πσορ-άκ-ι.

Νερό. Πανί. Παράθιρο. Χορτάρι. Κλαδί. Τραπέζι.
Πεδί. Κορρί. Φασόλι. Δέντρο. Γιαλί. Σπίτι. Βιβλιά-
ριο. Ποτάμι. Κσίλο. Χέρι. Ποδάρι. Κεφάλι. Μάτι.
Στόμα (θ. στοματ). Δόντι. Νίχι. Καπέλο. Κριθάρι.
Ἀλογο. Πεχνίδι. Μαχέρι. Νισί.

ΓΙΜΝΑΖΜΑ 60. Σχηματίστε νέες λέξεις απ'τις πιο κάτω λέξεις,
βάζοντας ἴστερα απ'τι ρίζα κε μπροστά απ'τιν κατάλιξι το πρόσφιμα
—ακ—.

Ἔτσι: Φότις Φοτ-άκ-ις.

Νικόλας. Πάβλος. Δημήτρις. Γιάνις. Πέτρος. Κό-
στας. Θόδωρος. Παντελής. Ασίρις. Λεφτέρις.

ΓΙΜΝΑΖΜΑ 61. Βάλτε στις πιο κάτω λέξεις ανάμεσα στι ρίζα
κε τιν κατάλιξι το πρόσφιμα —ιτσα κ'ἔτσι σχηματίστε νέες λέξεις.
Ἔτσι:

Κατίνα—Κατινίτσα:

Ελένι. Μίτι. Γραμί. Φονί. Πόρτα. Φολιά. Τρίπα.
Μιλιά. Καρφί. Νίφι. Μιτέρα.

ΓΙΜΝΑΖΜΑ 62. Χορίστε στις πιο κάτω λέξεις το πρόβαγμα, τη ρίζα, το πρόσφιμα και την κατάληξι και γράψτε αφτές τις λέξεις σε τέτιο πίνακα. Έτσι:

ΤΟ ΘΕΜΑ ΤΙΣ ΛΕΞΕΙΣ			ΚΑΤΑΛΙΚΣΙ
ΠΡΟΒΑΛΜΑ	ΡΙΖΑ	ΠΡΟΣΦΙΜΑ	
περι	βολ	αρ	ις
περι	μετρ	ικ	ος
—	χαρτ	ακ	ι
—	χερ	—	ι
ανα	θεν	—	ο
—	χορ	—	—

Φόβος. Φοβερός. Χώρα. Χοριό. Χορικός. Χοριά-
 τισ. Χοράο. Πόλι. Πολίτις. Πολιτικός. Έκθεσι. Απο-
 χορίζμός. Αναθένο. Διάφανος. Διάμετρος. Διαμετρικός.
 Περιφέρια. Περιφεριακός. Ένοπλος. Αμφιθέατρο. Γρα-
 φί. Γραφικός. Ιπογράφο. Ιπερασπίζουμε. Περιγιάλι.
 Δρόμος. Εκδρομί. Άκερος.

§ 18. ΣΙΝΘΕΤΕΣ ΛΕΞΕΙΣ

ΓΙΜΝΑΖΜΑ 63. Χορίστε τις πιο κάτω σύνθετες λέξεις σε δύο λέ-
 ξεις. Έτσι:

Αμπελοχώραφα = αμπέλια και χοράφια.

Κρεατόπιτα = κρέας „ πίτα.

σχιλόπσαρο = . . .

κοκινόχορα = . . .

θαλασπόλι = . . .

αγριολύλυδο = . . .

ανιχτομάτις = . . .

κεφαλόπονος	=	.	.	.
καρποφόρος	=	.	.	.
γεομέτρεις	=	.	.	.
ασπροκόκινος	=	.	.	.

Ι λέξεις, που έχουνε διο ρίζες λέγουντε σύνθετες.

Ι πρότι λέξι λέγετε πρότο συνθετικό, κε ι δέφτερι λέξι δέφτερο συνθετικό.

Στις σύνθετες λέξεις ενοτικά φονίεντα ανάμεσα στο πρότο κε δέφτερο συνθετικό ίνε το Ο, Α, κε το Ι (π. χ. τραπέζ—ο—μάντιλο, λαχαν—ό—κιπος, θα—νατ—ι—φόρος, βαρ—ι—χιμονιά, καλ—ι—γραφία, οχτάεδρο, πεντάγωνο).

ΓΙΜΝΑΖΜΑ 64. Σχηματίστε από τις πιο κάτω διο λέξεις σύνθετι λέξι. Έτσι:

ΠΡΟΤΟ ΣΙΝΘΕΤΙΚΟ	ΔΕΦΤΕΡΟ ΣΙΝΘΕΤΙΚΟ	ΣΙΝΘΕΤΙ ΛΕΞΙ
ρίζ-ι	γάλ-α	ριζ-ό-γαλο
φον-ί	γράφ-ο	φον-ο-γράφος
ατμ-ός	μίλ-ος	ατμ-ό-μιλος
αέρ-ας	μίλ-ος	. . .
ατμ-ός	μιχαν-ί	. . .
μέρ-α	νίχτ-α	. . .
καλ-ά	περν-ό	. . .
κριφ-ά	μιλ-ό	. . .
άσπρ-ος	κόκιν-ος	. . .
ανιχτ-ά	μάτ-ια	. . .
καλ-ί	τίχ-ι	. . .
ανιχτ-ί	καρδ-ιά	. . .

μάθρ-α

καλ-ί

μιν-ός

πέτρ-α

φορ-ό

φον-ί

κλιστ-ός

κάρβυν-ο

. . .
. . .
. . .
. . .

ΓΙΜΝΑΖΜΑ 65. Χορίστε τις πιο κάτω σύνθετες λέξεις σε δύο λέξεις. Έτσι:

ΣΙΝΘΕΤΕΣ ΛΕΞΕΙΣ	ΠΡΟΤΟ ΣΙΝΘΕΤΙΚΟ	ΔΕΥΤΕΡΟ ΣΙΝΘΕΤΙΚΟ
αντρόγינו	άντρας	+ γινέκα
πσομοτίρι	πσομί	+ τιρί
λιμνοθάλασα	. . .	+ . . .
σιλόψαρο	. . .	+ . . .
κξενοδυλέβο	. . .	+ . . .
αιτοφολιά	. . .	+ . . .
στραβοπόδις	. . .	+ . . .
κυλοχέρις	. . .	+ . . .
δεκάρυθλο	. . .	+ . . .
γεογραφία	. . .	+ . . .
χορτοφάγος	. . .	+ . . .
κρεατοφάγος	. . .	+ . . .
λογοτέχνις	. . .	+ . . .

ΓΙΜΝΑΖΜΑ 66. Γράψτε μόνι-σας προτάσεις με τις πιο κάτω σύνθετες λέξεις:

Πικνόφιλος. Παγοθραψτικό. Αλεκσικέραβνο. Αγριο-
λύλυδο. Κξενοδυλέβο. Εφκολοκίνιτος. Αφτοκίνιτο. Δρο-
σόλυστος. Καλιγράφος. Καλιμάρμαρος. Σιταρόψιρα.
Φιλοκξέρα. Νομοθέτις. Μαβροφώρος.

Έχουμε κε σύνθετες λέξεις δίχως τα ενοτικά φο-
νίεντα Ο, Ι κε Α π. χ.

αντί	+	λέγο	=	αντιλέγο
δέκα	+	χρόνια	=	δεκάχρονος
εφτά	+	γωνίες	=	εφτάγωνο
δέκα	+	ρύθλια	=	δεκάρυθλο
φιλό	+	άνθρωπος	=	φιλάνθρωπος
Νέα	+	πόλι	=	Νεάπολι
μέλι	+	πιχτί	=	μελίπιχτα
παν	+	ενοσιακός	=	πανενοσιακός-ί-ό
παν	+	κόσμος	=	πανκόσμιος-α-ο

ΓΙΜΝΑΣΜΑ 67. Γράψτε ολόκληρες τις πιο κάτω συνκομμένες λέξεις. Έτσι:

ΕΣΣΔ = Ένοσι Σοβιετικόν Σοσιαλιστικόν Δημοκρα-
τιόν.

ΥΣΣΔ	=	.	.	.
ΡΣΟΣΔ	=	.	.	.
ΚΕ ΠΚΚ (μπ)	=	.	.	.
ΚΕΕ	=	.	.	.
ΠΥΚΕΕ	=	.	.	.
ΜΤΣ	=	.	.	.

(Μιχανο-τρακτορικός σταθμός, Κεντρική Εχτελεστική Επιτροπή, Υκρανική Σοβιετική Σοσιαλιστική Δημοκρατία, Πανυκρανική Κεντρική Εχτελεστική Επιτροπή, Κεντρική Επιτροπή Πανενοσιακό Κομμουνιστικό Κόμματος (μπολσεβίκον), Ρωσική Σοσιαλιστική Ομοσπονδιακή Σοβιετική Δημοκρατία).

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΤΡΙΤΗ ΤΑΞΙ

	σελ.
Σύνδεσι τον λέκσειον στην πρότασι	3
Υσιαστικό	5
Ρίμα	8
Ιποκείμενο κε κατιγόριμα (ρίμα) στην πρότασι	9
Επεκσιγματικές λέξεις στην πρότασι	11
Ι μεταβολή τον λέκσειον στην πρότασι	16
Γένος τον υσιαστικόν	18
Ο αριθμός τον υσιαστικόν	23
Το υσιαστικό σαν ιποκείμενο κε επεκσιγματική λέξι	25
Ι προτάσις τον υσιαστικόν	25
Ι κλίσι τον υσιαστικόν	27
Ι κλίσι τον αρσενικόν υσιαστικόν	29
Ι κλίσι τον υσιαστικόν θιλ. γένος	31
Ι κλίσι τον ουδέτερον υσιαστικόν	35
Επίθετο, καταλίξις γενόν	39
Καταλίξις επιθέτον	42
Κλίσι επιθέτον	43
Προσωπικές αντωνιμίες	48
Κλίσι το ρίματος	51
Προσωπικές καταλίξεις τον ριμάτον	54
Ο τορινός (ενεστότας), ο περαζμένος κε ο μέλοντας χρόνος το ρίματος	56
Ι προσωπικές καταλίξεις τον ριμάτον:—όμε,—έτε	59
Κλίσι το ενεστότα κε τον διο μελόντον	60
Περαζμένι χρόνι	60
Αφκίσι σιλαθική	62
Ι άρνισι δε(ν), μι(ν)	62

ΤΕΤΑΡΤΗ ΤΑΞΙ

Αφιγματικές, εροτιματικές κε θαβμαστικές προτάσις	63
Προσφόνισι	69
Προσταχτική το ρίματος	72

Προτάσεις με κάμπους ομιογενείς επεκσιγματοικές λέξεις . . .	79
Σύνθετες προτάσεις	85
Εφθής λόγος	93
Όνομα αριθμητικό	96
Επίριμα	102
Κλίσι τον υσιαστικόν	104
Ρίματα παροκσίτονα κε οκσίτονα	108
Ρίματα με κατάλιξι—ύμε, —ιέμε στον τορινό χρόνο . .	110
Πρόθεσι	111
Σύνδεσμος	113
Σχηματισμός τον λέξεον	114
Σύνθετες λεξεις	119

У. 198/г.
 Ант № 180
 Вкладн. л.

ΛΕΚΣΙΛΟΓΙΟ

Α

- Αγανάχτισι ι, — негодование.
 'Αγρίπνα — бдительно.
 Αδ ανός-ι-ό — пустой.
 'Αδичα — напрасно.
 • Αεροπόρος, ο — летчик
 Αιδόνι, το — соловей.
 Αλεχσιχέραβνο, το — громоотвод.
 'Αμινα, ι — оборона.
 'Αμιλα, ι — соревнование,
 Αναχίνοςι, ι — сообщение.
 Ανάποδα — наизнанку.
 Αναφέρτε — относится.
 Ανάσχελα — навзничь.
 Ανθρακοριχίο, το — угольная шахта.
 Αναργία ι — безработица.
 Αντίθετος-ι-ο — противоположный.
 Αντιχίμενο, το — предмет.
 Απεργία, — забастовка.
 Απετί — требует.
 Απόδειξι, ι — доказательство, расписка.
 Αποσίνθεσι, ι — разложение.
 Αποστίθισι, ι — зубрение.
 'Αρθρο, το — член, статья.
 Αρχέος-α-ο — древний.
 'Αριστα — отлично,
 Αστίος-α-ο — потешный.
 Ασίμι, το — серебро.
 Αποτίνωμε — обращаться.
 Αφρός, ο — пена.

Β

- Βαθμός, ο — отметка, степень, градус.
 Βελάζι — блеет.
 Βερίχοχο, το — абрикос.
 Βδέλα, ι — пиявка.
 Βία, ι — насилие.
 Βιολέτα, ι — фиалка.
 Βίος, το — имущество,
 Βοράς, ο — север.
 Βλέμα, το — взгляд, взор.
 Βραβίο, το — награда, премия.
 Βυρό, το — гора.

Γ

- Γαλανός-ι-ό — голубой.
 Γάντι, το — перчатка.
 Γαρύφαλο, το — гвоздика.
 Γεβματίζο — обедать,
 Γενέος-α-ο — храбрый.
 Γεράχι, το — ястреб.
 Γέφσι, ι — вкус.
 Γλάρος, ο — чайка.
 Γνόςι, ι — знание.

Δ

- Διαβάτις, ο — прохожий.
 Διαταγή, ι — приказ.
 Διαδίλοσι, ι — демонстрация.
 Διαδρομος, ο — коридор.
 Διαμάντι, το — алмаз.
 Διάλεξι, ι — лекция.
 Διάλιμα, το — перемена между уроками.
 Διάρχια, ι — продолжительность.
 Διάφανος-ι-ο — прозрачный.
 Διαφορά, ι — разница.
 Διίγισμα, το — рассказ.
 Δικαστής, ο — судья.
 Δημοτικός-ι-ό — народный, общественный.
 Δίσεχτος — високосный.
 Δοκιμάζο — пробовать.
 Δοντοχόνι, ι — зуб. порошок.
 Δοριάν — бесплатно.
 Δροσόλα, ι — роса.

Ε

- Εβγενικός-ι-α-ό — благородный.
 Εβνοικός-ι-α-ό — благоприятный.
 Εхsορία, ι — высылка.
 'Εхλιπσι, ι, — затмение.
 Εхλογές, ι — перевыборы.
 Εхстраτία, ι — поход, кампания.
 Εхπολιτιζμένος — культурный.
 Εхсασφαλίζο — обеспечивать.
 Εхсοπλίζο — вооружать.
 Εхсартάτε — зависит.

ΛΕΚΣΙΛΟΓΙΟ

Α

Αγανάχτισι, ι, — негодование.
 Ἀγρίπνα — бдительно.
 Ἀδανός-ι-ό — пустой.
 Ἀδичα — напрасно.
 Αεροπόρος, ο — летчик.
 Αιδόνι, το — соловей.
 Αλεχσιχέραβνο, το — громоотвод.
 Ἀμινα, ι — оборона.
 Ἀμιλα, ι — соревнование.
 Αναχίνοςι, ι — сообщение.
 Ανάποδα — наизнанку.
 Αναφέρετε — относится.
 Ανάσκελα — навзничь.
 Ανθρακοριχίο, το — угольная шахта.
 Ανεργία, ι — безработица.
 Αντίθετος-ι-ο — противоположный.
 Αντικείμενο, το — предмет.
 Απεργία, — забастовка.
 Απετί — требует.
 Απόδειξι, ι — доказательство, расписка.
 Αποσύνθεσι, ι — разложение.
 Αποστίθισι, ι — зубрение.
 Ἀρθρο, το — член, статья.
 Αρχεός-α-ο — древний.
 Ἀριστα — отлично.
 Αστίος-α-ο — потешный.
 Ασίμι, το — серебро.
 Αποτίνωμε — обращаться.
 Αφρός, ο — пена.

Β

Βαθμός, ο — отметка, степень, градус.
 Βελάζι — блеет.
 Βερίχοχο, το — абрикос.
 Βδέλα, ι — пиявка.
 Βία, ι — насилие.
 Βιολέτα, ι — фиалка.
 Βίος, το — имущество.
 Βοράς, ο — север.
 Βλέμα, το — взгляд, взор.
 Βραβίο, το — награда, премия.
 Βυνό, το — гора.

Γ

Γαλανός-ι-ό — голубой.
 Γάντι, το — перчатка.
 Γαρύφαλο, το — гвоздика.
 Γεβματίζο — обедать.
 Γενεός-α-ο — храбрый.
 Γεράχι, το — ястреб.
 Γέφσι, ι — вкус.
 Γλάρος, ο — чайка.
 Γνόςι, ι — знание.

Δ

Διαβάτις, ο — прохожий.
 Διαταγή, ι — приказ.
 Διαδίλοσι, ι — демонстрация.
 Διαδρομος, ο — коридор.
 Διαμάντι, το — алмаз.
 Διάλεξι, ι — лекция.
 Διάλιμα, το — перемена между уроками.
 Διάρχια, ι — продолжительность.
 Διάφανος-ι-ο — прозрачный.
 Διαφορά, ι — разница.
 Διίγμα, το — рассказ.
 Δικαστής, ο — судья.
 Δημοτικός-ι-ό — народный, общественный.
 Δίσεχτος — високосный.
 Δοκιμάζο — пробовать.
 Δοντοχόνι, ι — зуб. порошок.
 Δοριάν — бесплатно.
 Δροσόλα, ι — роса.

Ε

Εβγενικός-ι-ά-ό — благородный.
 Εβνοιχός-ι-ά-ό — благоприятный.
 Εхсорία, ι — высылка.
 Ἐχλιψι, ι, — затмение.
 Εхλογές, ι — перевыборы.
 Εхστратία, ι — поход, кампания.
 Εхπολιτιζμένος — культурный.
 Εхсασφαλίζο — обеспечивать.
 Εхсοπλίζο — вооружать.
 Εхсартάτε — зависит.

Εκφραστικά - выразительно.
 Ελέφαντας, ο - слон.
 Έλατο, το - ель.
 Έντομο, το - насекомое..
 Εντίποςι, ι - впечатление.
 Ένοπλος, ι - вооруженный.
 Ενχόνι, το - внук.
 Εντολή, ι - завет.
 Εόνια - вечно.
 Επαναλαβένο - повторять.
 Επιμένω - настаивать.
 Επιδιόρθωσι, ι - ремонт.
 Επίθεσι, ι - нападение.
 Επέτιος, ι - годовщина.
 Επιτροπή, ι - комитет, комиссия.
 Έπιπλα, τα - мебель.
 Εποδός, ι - припев.
 Εργαστήριον, το - мастерская.
 Έριμος, ι - пустыня.
 Έσθιμα, το - чувство.
 Εφ μερέβοντας, ο - дежурный.
 Έфporos-ι-ο - зажиточный.

Z

Ζαβγάρι, το - пара.
 Ζηλιάρις-α-ιχο - ревнивый.

Θ

Θαύμα, το - чудо.
 Θόριβος, ο - шум, шорох.
 Θυμώμε - запоминать.
 Θιμονιά, ι - стог.

I

Ί-ι - или-или.
 Ίδιοχτίτις, ο - собственник.
 Ίκκo, το - материал.
 Ίπόδειγμα, το - образец.
 Ίπερασπιστής, ο - защитник.
 Ίρίνι, ι - мир.
 Ίσαγογί, ι - введение, ввоз.
 Ίσιγος-ι-ο - спокойный.
 Ίσόδιμα, το - доход.
 Ίσοδο(ς), ι - вход.

K

Καθίδριμα, το - учреждение.
 Καθρέφτις, ο - зеркало.
 Καθήκον, το - долг, задача.
 Καθοδιγίτις, ο - руководитель.
 Καλό - приглашать, призывать.
 Καλιαχόδα, ι - галка.
 Καλιέρχια, ι - обработка.
 Καναπές, ο - диван.

Κάρπος, ο - поле.
 Κάραφα, ι - графин.
 Κάτικος, ο - житель.
 Κατοχίρoνo - закреплять.
 Κατσαρόλα, ι - кастрюля.
 Κατάλιλος - пригодный, соответствующий.
 Κίμα, το - волна.
 Κινονία, ι - общество.
 Κινιγός, ο - охотник.
 Κλυδί, το - клетка.
 Κολιτικός-ιά-ό - заразный.
 Κομπόστο, το - компот.
 Κσεχάνο - ликвидировать.
 Κσεσκεπάζο - разоблачать.
 Κυφάλα, ι - дупло.
 Κυζίνα, ι - кухня.

Λ

Λάφι, το - олень.
 Λακές, ο - лакей.
 Λάρπο - блестеть.
 Λάσπι, ι - грязь.
 Λεχές, ο - пятно.
 Λέρμαργος, ο - обжора.
 Λέφκι, ι - тополь.
 Λιανικά - в розницу.
 Λίμνι, ι - озеро.
 Λιτρομός, ο - освобождение.
 Λογοτέχνης, ο - художник слова.

M

Μανιτάρια, τα - грибы.
 Μάχι, ι - бой, битва.
 Μαβίς-ιά-ί - синий.
 Μεζές, ο - закуска.
 Μελιντζάνα, ι - баклажан.
 Μέλος, το - член.
 Μενεχσές, ο - фиалка.
 Μεροχάματο, το - зарплата.
 Μεταθέτο - переставлять.
 Μιλονό, ι - жена мельника.
 Μιρολόγι, το - оплакивание.
 Μονοπάτι, το - тропинка.
 Μόρια, τα - частицы.
 Μπρόμιτα - пиц.

N

Νάφτις, ο - моряк.
 Νίκι, ι - победа.
 Νικιφόρα - победоносно.
 Νхέμι, το - узда.

O

Οδιγία, ι - указание.
 Ορέος-α-ο - прекрасный.

Ὀρκος, ο — клятва.
Ὀρτίκι, το — перепелка.
Ὀφέλιμος-и-ο — полезный.

Π

Παγίδα, ι — ловушка.
Παράσταση, ι — постановка (театра).
Παριμία, ι — пословица.
Πατρονότο, το — шефство.
Πέφχο, το — сосна.
Πένθος, το — траур.
Περίπατος, ο — прогулка.
Περιπίσι, ι — уход.
Πέρδικα, ι — куропатка.
Πια — уже.
Ποθιτός-и-ό — желанный.
Ποσότητα, ι — количество.
Ποδίλατο, το — велосипед.
Προάνхелος, ο — предвестник.
Πρόορα — преждевременно.
Προσταγή ι — повеление.
Προοδέβο — успевать, иметь успехи.
Πλίσιαζο — подходить.
Πσιτό, το — жаркое.
Πσόφιос-α-ο — дохлый.

Σ

Σέβουμε — уважать.
Συμβάντα, τα — события.
Σμέα, ι — флаг.
Σπρίδα, ι — береза (дерево).
Συμφορά, ι — несчастье, беда.
Σίνоро, το — граница.
Σίνθιμα, το — лозунг.
Σινεπόμενα — следовательно.
Σινεργάτις, ο — сотрудник.
Σίσкепси, ι — совещание.
Σοδιά, ι — урожай.
Σταυτοθίκι, ι — пепельница.
Στίλι, ι — столб, столбик.
Σπάνια — редко.

Σπαρτά — посевы.
Σταλαγματιά, ι — капля.
Σκλαβιά, ι — рабство.
Σινθίκι, ι — условие.
Σπυδέος-α-ο — важный.
Σφεράκι, το — шарик.
Σχεδιόγραμμα, το — чертеж.

Τ

Τάγμα, το — отряд, батальон.
Ταχτικά — аккуратно.
Τέλια — в совершенстве.
Τενία, ι — лента.
Τιροκόμος, ο — сыровар.
Τιχένο — встречать.
Τσιφλικάς, ο — помещик.
Τσακάλι, το — шакал.
Τριγυρίζο — окружать.
Τρένο, το — поезд.
Τσανχάρις, ο — сапожник.
Τσουνχάνα, ι — грабли.

Φ

Φαρδής-ιά-и — широкий.
Φερόμενο, το — явление.
Φονί, ι — голос, крик.
Φιленάδα, ι — подруга.
Φράυλες, ι — клубники.
Φλογέρα, ι — свирель.
Φρέσχος-ια-ο — свежий.
Φунτοτός-и-ό — хохлатый, пышный.
Φτέρι, ι — папоротник.

Χ

Χελιδόνι, το — ласточка.
Χελόνα, ι — черепаха.
Χέτι, ι — грива.
Χερετιζμός, ο — приветствие.
Χιρότερα — хуже.
Χρίσιμος-и-ο — полезный.
Χонтриχά — оптом.

Ἰπέφθινος συντάχτης: **Χ. ΣΕΡΚΥΤΑΝ.**

Μετάφρασι: **Γ. ΛΕΦΚΟΠΥΛΟΣ.**

Подписано к печати 29-VIII 1936 г. Уполоблита № 1172. Тираж 1000.

Стат. формат 144x203, печат. листов 8, в листе 28672 знак,
автор. листов 6, бум. листов 4 1/4. Мариуполь, типография
Донецкого Областного Греческого Издательства. Зак. № 38.

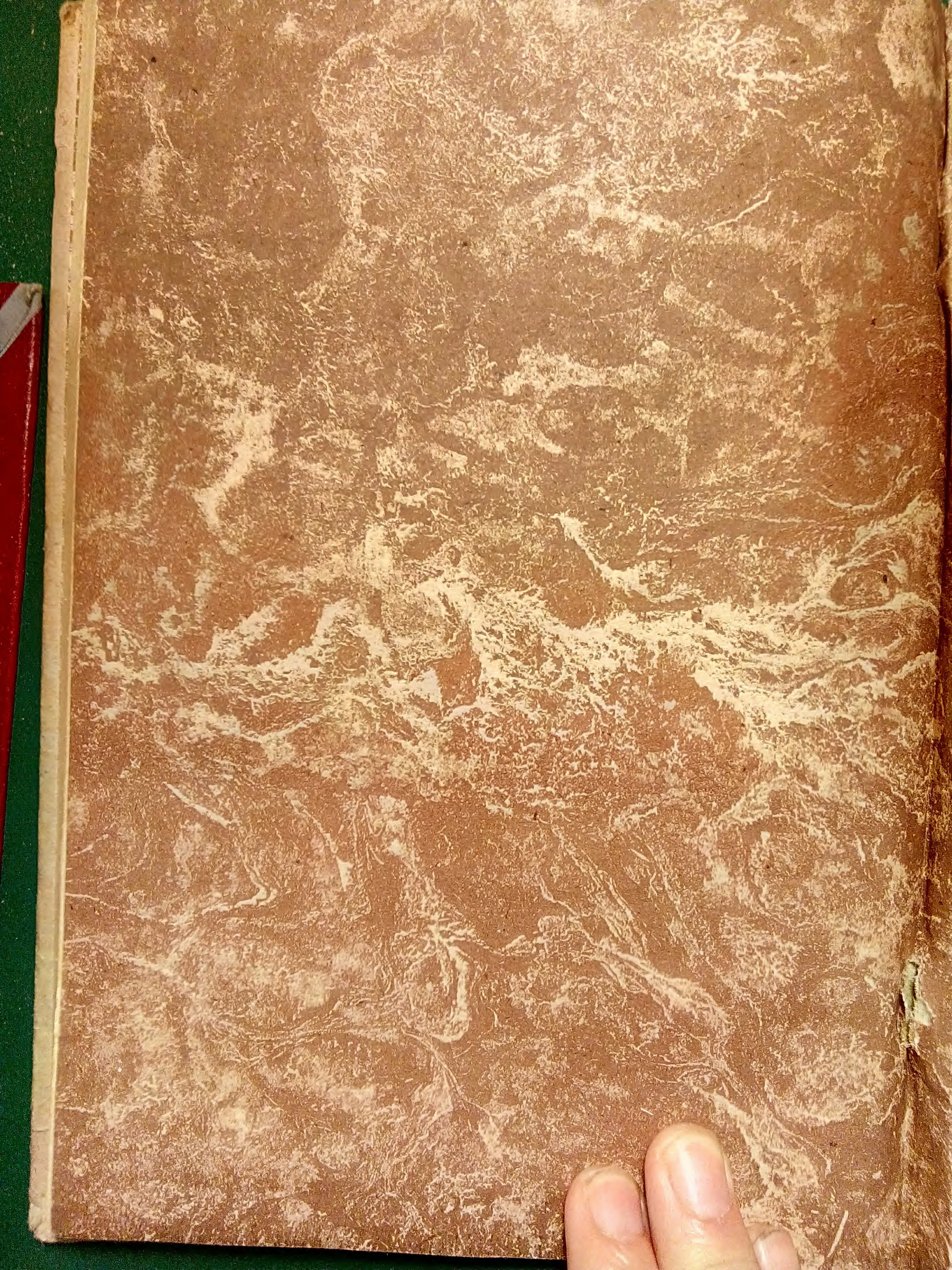

ΤΙΜΗ 50 καπ.

ΔΕΣΙΜΟ 35 καπ.

ЦЕНА 50 коп.

ПЕРЕПЛЕТ 35 коп.

36-4203

□ 18

300-2

НА ГРЕЧЕСКОМ ЯЗЫКЕ:

Г. Ф. ЛЕФКОПУЛОС

ГРАММАТИКА И ПРАВОПИСАНИЕ

Учебник для начальной школы

Часть II.

ДОНЕЦКОЕ ОБЛАСТНОЕ ГРЕЧЕСКОЕ ИЗДАТЕЛЬСТВО
МАРИУПОЛЬ—1936